

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

842974

GEBRI ARABIS

PHILOSOPHICAL
STAE AGVTISSIMI,

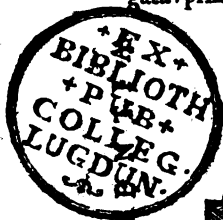
DE ALCHEMIA

*Traditio summa perfectionis in
duos libros diuisa.*

Item:

*Liber investigationis magisterij
eiusdem.*

Ab innumeris, quibus antè scatebat, mendis repur-
gata: pristinoq; ordini restituta.

IMMUTABILIS.

Impensis LAZARI ZETZNERI,
cl. 13 XCIIX.

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

AMPLISSI-
MO AC PRVIDEN-
TISSIMO VIRO, VIRTUTE,
DOCTRINA MERITISQVE CLARISSIMO Dom. MICHAELI THEVRERO, Inclytæ Argentinensis Reipub. Quindecim-
viro &c. Domino fautori ac patrono
suo plurimum colendo S. D.

NON est mihi dubiū,
vir amplissime ac
prudentissime, quin
de libelli huius edi-
tione, meis hoc tempore sumpti-
bus adornatâ, multa multo-
rum eaque diversa sint futura
iudicia. Quippe non deerunt
quib. absurdum nimis, imò stoli-
dum ineptūq; videbitur, artem
Chemiam verbis comendare
alijs: ut quæ de summâ incer-

titudine pessimisq^{ue} imposturis à
tot seculis fuerit suspecta : Et cu-
ius finem, propter quem maximè
omnis in eà labor suscipitur, nul-
lus unquā quod scitur, aut certè
rarissimi sint affecuti. Erunt etiā
qui in publica peccare commoda
eos clamitabunt, qui artē hanc
editis libris divulgare atque hac
ratione excolere Et propagare in-
stituunt. Nam avaritie illā ser-
uire pleriq^{ue} credunt, Et improbo-
rum hominum animos speciosis
illecebris ac spe divitiarum, qui-
bus illi suam expleant libidinem,
adeò inescare, ut caci quasi in ex-
itium ruant : Et non fortunariū
solū suarū, sed etiam fama ac
valetudinis, non rarò etiam ani-

ma

ma iacturam faciant. Quis .n.,
inquiunt illi, inficiabitur, prater
fumi vendulos quosdam, qui ipsi
egentissimi alijs mirè ad fraudē
cōpositā oratione totos auri mon-
tes & immensas divitias pollicē-
tur, artificiosissimos quoq; vene-
norum coctores, monetarum a-
dulteratores, nec non infinitam
hominum perversissimorum ex
huius artis officinā prodire mul-
titudinem? proinde non commē-
danda alijs, multò minus libris
editis divulganda est hac ars ac
propaganda: sed ex omnibus be-
nè constitutis rebus publicis, atq;
adeo omnium hominum consor-
tio prorsus eijcienda & extirpan-
da. Quorum ego sanè iudicio a-

liquid tribuerē, lubensq; tam se-
vera subscriberem sententia, si
ipsius artis, nō hominum arte ab-
utentium mihi narrarent vitia.
Verū enim verò si neglectis ho-
rum calumnijs consideremus,
quanta bona huius artis benefi-
cio ad omnes vite humane par-
tes pervenerint, non possumus il-
lam non magnificere. Omis-
sim illis, quos Medicina prestat
usibus, dum rerum latentes in-
dare formas, corpora crassa, ut i-
ta dicam, subtiliare, in ijs purum
ab impuro separare, ijsq; incorru-
ptibilem formam induere, qua
absque impedimēto craffi & im-
puri corporis, vires suas exercere
possint, docet. Annon aurichal-
cum

cum & metallorum mixtiones,
glutimina, examina, separati-
ones huic arti debemus? An
non ex hac arte utilissimū vitri-
conficiendi artificium, unā cum
alijs infinitis artibus, quibus ho-
minum vita hoc tempore non ca-
rere commodè potest, prodijt. Ad
hac ferè affirmare ausim artem
hanc neminem osorem habere, q̃
ignaros, malè feriatos, & qui ni-
hil, nisi quod ipsi faciant, proba-
re solent: quiq̃ caninā quadam
invidiā alios à pabulo, quo ipsis
frui nō licet, arcere studet. Quod
sanè ipsum artem hanc quodam
modo commendatiorem reddere
debet. Nam quæ de abusu, impo-
stura, & malis artificibus dicū-

tur: non ea sunt, propter quæ res
alioqui bona damnari possit aut
debeat. Quæ.n.res, si ea abuta-
ris, in hominis exitium vergi nõ
queat? adeò, ut quò melior sit, eò
exitiabiliores abusus habeat.

Quæ omnia, meo quidem iu-
dicio, hætenus multos doctos &
egregios viros impulerunt, ut hæc
artem summo studio excolerent:
multis egregijs scriptis atq; libris
editis perpetua consecrarent po-
steritatis memoria. Inter quos
certè GEBER hic ARABS, q-
quis istandem fuerit, vel princi-
pè obtinere locum meritò potest.
Cuius Auctoris opusculũ hoc de
ALCHIMIÆ TRADITI-
ONE SVMMÆ PERFE-
CTIO-

CTIONIS, ut inscribitur, IN
DVOS LIBROS DIVISA,
cùm mihi nuper à docto quodā
viro offerretur ac summè com-
mendaretur, id non invidorum
quorundam more suppressere,
sed pro candore meo & Rempub.
literariam iuvandi studio cum
Philosophia & naturalium my-
steriorum indagatoribus com-
municare placuit. Et quoniam
huic rerum naturalium nobilissi-
ma contemplationi Te quoque,
vir amplissime ac prudentiss. in-
primis favere, & interdum ubi
à tractādis Reip. negotijs (quod
rarissimè fit) aliquantulum otij
nactus es, animi reficiendi gra-
tiā temporis aliquid largiri co-

gnovi: hunc laborem alienum
quidem, sed tamen impensis meis
aliquo modo iam meum factum
peculiariter TIBI inscribere ac
dedicare volui: ut non solum pa-
tronum haberem adversus eos,
qui meum in divulgando isthoc
opusculo institutū inhumanius
possent accipere: sed etiam ut pro
singulari Tua erga me iam sepe
declarata benevolentia & fa-
vore, velle rem saltem aliquam
grati animi significationem hac
ratione praberem. Hoc igitur te-
nue quidem, sed ab officioso ani-
mo profectum munusculum, ut
eā, qua me hactenus complexus
es, benevolentia accipias: & ve-
rò posthac solitum tuū in omnes
bonos

*bonos favorem erga me quoque
conserve, etiam atq; etiam ve-
hementer oro. Vale vir amplif-
sime ac prudentissime. Argen-
tina XXIX. Augusti, Anno sa-
lutis reparate cIo Io XCIIX.*

T. Amplit.

deditissimus

Lazarus Zetzner Bibliopola
& civis Argentinensis.

INDEX.

INDEX CAPITVLM

PRocemium. CAPVT I.	fol. 1.
Divisio Libri. CAP. II.	4
PRIMA PARS LIBRI PRIMI. De impe-	
dimentis huius artis. CAP. III.	5
De impedimentis operis ex parte corporis artificis.	
CAP. IV.	6
De impedimentis ex parte animæ artificis. Cap. V.	7
De impedimētis externis opus impediētib. Ca. VI.	9
Epilogus qualē oporteat esse artificem. CAP. VII.	11
SECVND A HVIVS LIBRI PARS , in	
qua ponuntur rationes artem hanc negantium, de-	
inde confutantur. CAP. IIX.	15
Rationes quibus moventur hanc artem simpliciter	
negantes. CAP. IX.	16
Occupatio, fieri nec posse nec debere, ut ars naturam	
in omnib. proprietatū differētijs imitetur. Ca. X.	22
Confutatio rationum artem simpliciter negantium.	
CAP. XI.	25
Divisio opinionum eorum qui artem esse supponunt.	
CAP. XII.	35
Rationes negantium artem in sulphure suppositam.	
CAP. XIII.	37
Confutatio præcedentium. CAP. XIV.	38
Rationes negantium artem in Arsenico suppositam.	
CAP. XV.	40
Rationes negantium artem suppositam in sulphure,	
argento vivo, tutia magnesia, marchasita, sale am-	
moniaco, &c. CAP. XVI.	41
Rationes negantium artem suppositam in spiritibus	
unā cum corporibus. CAP. XVII.	43
De negantib. artē in corporib. suppositā. Ca. XIX.	45
Rationes negantium artem suppositam in plumbo al-	
bo, quod stannum vulgò dicunt, CAP. XIX. ibid.	
Ratio-	

I N D E X.

Rationes negantium artem in plumbo suppositam.	
CAP. XX.	48
Rationes negantium artē in mixtione corporum durorum cum mollibus, suppositam. CAP. XXI.	49
Rationes negantium artem in extractione animi suppositam. CAP. XXII.	51
Rationes negantium artem in vitro & gemmis suppositam. CAP. XXIII.	52
Rationes negantium artem in salibus & aluminibus suppositam. CAP. XXIV.	53
TERTIA PARS HVIVS LIBRI. De principijs naturalibus, & eorū effectib. Cap. XXV.	55
De principijs naturalibus secundum opinionem recentiorum. CAP. XXVI.	57
Divisio principiorum naturalium. CAP. XXVII.	60
De sulphure, CAP. XXIX.	ibid.
De Arsenico. CAP. XXIX.	64
De Argento vivo. CAP. XXX.	ibid.
De effectibus naturæ, quæ sunt corpora metallica. CAP. XXXI.	66
De Sole & Auro. CAP. XXXII.	67
De Luna sive argento. CAP. XXXIII.	70
De Saturno seu plumbo nigro. CAP. XXXIV.	
De Iove, sive plumbo albo. CAP. XXXV.	72
De Venere sive Ære. CAP. XXXVI.	74
De Marte sive Ferro. CAP. XXXVII.	75
De essentia metallorum magisteriū. Ca. XXXVIII.	76
QUARTA PARS HVIVS LIBRI: De principijs huius magisterij & perfectione eiusdem. CAP. XXXIX.	78
De materia perficiente. CAP. LX.	80
De examinibus. CAP. XLI.	81
De sublimatione in genere. CAP. XLII.	82
De sublimatione sulphuris & arsenici. Ca. XLIII.	85
De	

I N D E X.

De quantitate fecum, dispositione fornacis, materia,
& qualitate vasorum, in prædictis sublimandis.

CAP. XLIV. 93

De sublimatione Mercurij. CAP. XLV. 92

De sublimatione Marchasitz. CAP. XLVI. 95

De sublimatione Magnesiz, & Tutiz. Ca. XLVII. 102

De Descensione. Eliquatio. Fusio. CAP. XLIIIX. 104

De distillatione. CAP. XLIX. 108

De Calcinatione. CAP. L. 116

De Solutione. CAP. LI. 125

De Coagulatione. CAP. LII. 129

De Fixione. CAP. LIII. 138

De Ceratione. CAP. LIV. 141

CAPITVM LIBRI SECVNDI INDEX.

De consideratione perfectionis & eorum quæ ad eam
spectant. CAP. I. 145

De cognitione principiorum corporum. CAP. II. 146

De cognitione sulphuris & arsenici particulariter.
CAP. III. ibid.

De natura Mercurij. CAP. IV. 150

De cognitione veræ Marchesitz, Magnesiz, & Tutiz,
CAP. V. 153

De essentia Solis. CAP. VI. 156

De cognitione naturæ Lunaris. CAP. VII. 160

De natura Martis. CAP. IIX. 162

De natura Aeris. CAP. IX. 166

De natura Stanni. CAP. X. 172

De natura Saturui. CAP. XI. 177

CAPVT XII. 192

CAPVT XIII. 199

CAPVT XIV. 201

De præparatione Saturni & Iovis. CAP. XV. 205

De præparatione Veneris. CAP. XVI. 210

De

I N D E X

De præparatione Martis. Cap. XVII.	211
De mundificatione argenti vivi. Cap. XIX.	214
De medicinis trium ordinum. Cap. XIX.	215
De albatio Martis. Cap. XXI.	227
De medicina Lunam citrinantis. Cap. XXII.	229
De medicinis secundi ordinis. Cap. XXIII.	233
De medicina coagulante argentū vivū. Cap. XXIV.	239
De medicina tertij ordinis. Cap. XXV.	244
De medicina tertij ordinis solari. Cap. XXVI.	247
De experiētijs perfectionis operis. Cap. XXVII.	250
De Cineritio. Cap. XXIX.	251
De Cemento. Cap. XXIX.	257
De ignitione. Cap. XXX.	262
De Fusione. Cap. XXXI.	263
QVARTA PARS de examinatione perfectionis corporum: nempe, de expositione super vapores acutorum. Cap. XXXII.	266
De extinctione. Cap. XXXIII.	
De adurentis sulphuris mixtione. Cap. XXXIV.	270
De calcinatione & reductione. Cap. XXXV.	273
De facili susceptione argenti vivi, Cap. XXXVI.	274
De complemento totius operis. Cap. XXXVII.	ib.
CA PVT XXXIIX.	276

EVI-

EVIDENS ET MANIFESTA
ARTIS CHEMICAE COM-
PROBATIO.

Ex Petri Apiani Antiquitatibus desumpta.

PAtavij ante aliquot annos mirabile Al-
chymicæ artis argumentum inventum
est.

Vrna fictilis erat, his notata versibus.

Plutoni sacrum munus ne attingite fures :

Ignotum est vobis hac quod in urna latet.

Namq; elementa gravi clausit digesta labore,

Vasè sub hoc modico Maximus Olibus.

Adsit secundo custos sibi copia cornu,

Ne pretium tanti depercat laticis.

Intra hanc urnam reperta est minor
alia, quâ apertâ, duæ ampullæ inventæ sunt
affabrè elaboratæ; altera ex argento, alte-
ra ex auro, purissimo quodam liquore ple-
næ, quo lucerna adhuc ardens permulta
secula conservata putatur.

Vrnulæ insculpti erant hi versus:

Abite hinc pessimi fures,

Vos quid vultis vestris cum oculis emissitq; ?

Abite hinc vestro cum Mercurio petasato caduceoq; :

Maximus maximo donum Plutoni hoc sacrum facit.

GEBRI ARABIS
DE ALCHEMIA SUM-
MAE PERFECTIONIS
TRADITIO.

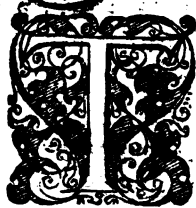
IN DVOS LIBROS DIVISA.

LIBER PRIMVS QVI
CONTINET QVATVOR
PARTES;

Prooemium

CAPVT I.

OTAM nostram me-
tallorum transmutan-
dorum sciētiam, quam
ex libris antiquorum
philosophorum abbre-
uiauimus, compilatio-
ne diuersa, in nostris voluminibus, hic
in vnam summam redegimus. Et quæ
in alijs libris à nobis scriptis diminuta
existunt, in hac summæ perfectionis

B

traditione, compensauimus, ipsorum-
que defectum breui oratione supple-
uimus, similiter & quod occultatum
fuit à nobis in parte vna: alibi manife-
stauimus illud in eadem parte hoc nō-
stro volumine: Vt sic prudentibus cō-
plementum tam excellentis nobilif-
que partis philosophiæ patefiat. Scias
igitur fili Charissime in hoc volumi-
ne, huius artis operationem, in capi-
tulis generalibus vniuersaliter sine
diminutione aliqua, sufficienter con-
tineri. Per Deum, qui secundum hunc
librum operatus fuerit, verum finem
huius artis se inuenisse lætabitur. Sed
scito charissime, quod qui principia
naturalia in philosophia ignorat, mul-
tum remotus est ab hac arte nostra,
cum non habeat radicem veram, su-
per quam intentionem suam fundet.
Ille vero qui principia cognouerit na-
turalia & causas mineralium, propin-
quus est: Non tamen adhuc adeptus
est veram radicem seu finem proficiū
huius artis occultissimæ, licet habeat
faci-

faciliorem aditum ad artis huius principia, quàm is cui cadit ignorantia super mentē de modo ac progressu huius nostri operis, & scito quod hic parum remouetur ab artis introitu. Qui verò sciuerit omnia principia naturæ & causas mineralium, & modū generationis eorundem, qui ex intentione naturæ consistit paruum quiddam ab isto, de operis complemēto aufertur, sine quo non potest perfici sciētia nostra, quod ars in omnibus sequi nō valeat naturam operationibus, sed imitatur eam in quantum potest. Charissime igitur fili secretum illud tibi pandimus, quod in hoc inquirentes hanc artem errant, quia naturam in omnibus differentis proprietatum actionis imitari desiderant. Labora itaque studere in nostris voluminibus, præcipuè in hoc libro, & dicta nostra sæpissimè in corde tuo reuolue: Vt intentionem ex nostræ loquelæ modo veram elicias in iis enim inuenies super quæ intentionē tuam fundare possis, & scies

ex eis errores à te repellere, & in quibus imitari naturam possis in artificio nostri famosi ac ingeniosi operis.

Divisio Libri.

CAPVT II.

PRimo igitur breuiter ponem⁹ impedimenta omnia, quibus in hoc opere artifex impeditur, ne verum finem adipiscatur. Et tandē dicemus ea, quæ artificem huius operis in se habere expedit & oportet. Secundò disputabimus contra ignorātes & sophistas, qui propter suam ignorantia ac impotentiam huius artis magisterium, proficuumq; inquirendo, artem interimūt, & eam nō esse affirmant. Ponemus ergo in primis omnes rationes & persuasiones eorum, & postea illas euidentissimè destruemus, ita quod prædictibus satis pateat illorum sophistarum argumentationes in nulla parte veritatem continere. Tertiò disputabimus super principia naturalia quæ sunt de intentione naturæ, & ibidem super modo commix-

P A R S P R I M A.

commixtionis eorundē consequetur,
& super eorum effectu secūdam anti-
quorum philosophorum sententias.
Quartò narrabim⁹ principia quæ sunt
de intētionē huius nostri magisterii, in
quibus imitari naturam possumus, &
modum commiscendi & alterandi se-
cūdam cursum naturalem cum causis
suis & experiētiis manifestis, ut ex his
artificis industria dilatetur ad redu-
cendum ea ad huius operis ingeniosi
intentionem.

P R I M A P A R S L I B R I P R I M I.

De impedimentis huius artis.

Diuisio impedimentorum.

C A P V T I I I.

S Vnt ergo impedimenta huic operi
superuenientia duo generalia, na-
turalis scilicet impotentia, & impen-
sæ necessariæ defectus, vel etiam oc-
cupationes laborum extraneorū. Na-
turalem tamen impotentiam multi-
plicem fore dicimus. Ex parte scilicet
organī artificis, & ex parte animæ i-
psius. Ex parte autem organī artificis

B 3

multipliciter, aut enim quia organum artificis sit debile, aut ex toto corruptum. Ex parte vero animæ similiter multipliciter: vel quia ipsa anima sit peruerfa in organis ipsius, vel in corruptione sicut anima infani vel fatui, vel quia est phantastica, contrariarum facile formarum susceptiua indebitè, & iam de vno scibili ad illius oppositū extensiua subito, & de vno velle, ad eius oppositum similiter.

De impedimentis operis ex parte corporis artificis.

C A P V T I V.

IAm tibi generaliter determinauimus huius operis impedimenta. Nunc verò specialiori te fili oratione alloquemur in hoc capitulo & magis apertè, & narrabimus tibi omnia illa impedimenta plenissimè ac seriatim. Dicimus igitur, quia si ipse artifex non habuerit sua completa organa & sana, non poterit ad huius operis complementum per se ipsum deuenire, puta si cæ-

si cæcus fuerit, vel in extremis detruncatus membris, quod non iuuabitur à membris, quibus necessario ars nostra perficitur, tanquam naturæ ministrantibus. Si verò fuerit artificis corpus debile seu ægrotum, puta febricitantium vel leproforum, cui membra cadunt, vel iam ætatis decrepitæ, ad huius artis complementum per se nunquam perueniet.

De impedimentis ex parte animæ artificis.

C A P U T   V.

PRæmisimus capitulū vnum, in quo narrauimus ratione absoluta & manifesta, impedimenta huius operis ex parte corporis artificis dependentia. Restat nunc videre breuiter impedimenta quæ sunt ex parte animæ artificis, quæ maxima sunt impedimenta complementi huius operis. Dicimus igitur, quod si ipse artifex non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia & naturæ fundamēta & artificia,

quæ consequi possint naturam in suæ actionis proprietatibus, nunquam inueniet huius artis præciósissimæ veram radicem. Sunt enim multi qui habent ceruicé omni perspectione ingeniosa vacuam: qui etiam vix sensum & rationem communẽ intelligere queunt, & opera similiter vulgo communia cum difficultate addiscunt. Ab his etiã multi sunt qui animam habent facillimẽ phantasiã quamlibet opinantem, secundum quod credunt iam se verũ inuenisse, phantasticum est, totum etiam rationi deuium, errore plenũ, & à principijs naturalibus semotum, quoniam eorũ cerebrum multis repletum phantasijs & fumositatibus nõ potest recipere veram rerum naturalium intentionem. Sunt etiam præter istos nõnulli, qui mobilem habent animum, scilicet de opinione in opinionem & de voluntate in voluntatem, & modò credunt hoc, & idem volunt sine rationis vllius fundamento, post illud verò parum, & aliud credunt, & aliud volunt, qui tam
 mobi-

mobilis sunt animi, vt vix minimum eius ad quod intendunt valeant consummare, sed diminutū potius relinquūt. Sunt & alii, qui nullam ex rebus naturalibus possunt intelligere veritatem, velut incantati, vesani & pueri. Sūt autem alii, qui simpliciter contemnunt hanc scientiam, nec eam esse putant, quos & similiter hęc scientia contemnit, & ipsos ab ipsius epulis & sine preciosissimo procul repellit. Sūt deniq; & alii q sunt serui pecuniæ & avaritiæ, desiderantes hanc artem inuenire, & licet ipsam affirmant, impensas tamen interponere timent, quare huiusmodi non consequuntur finem ipsius, propter pecuniæ avaritiam. Ad hos igitur omnes non peruenit scientia nostra. Qualiter enim qui eam ignorauerit, & ipsam inuestigare neglexerit ad ipsam perueniet?

De impedimentis externis opus impediētibz.

C A R V T VI.

R Eduximus ad duo capitula, impe-
B 5

dimēta huius magisterii omnia, ipſus finem retardantia, quæ ſunt ex principiis radicalibus ſecūdum naturam artificis. Expediit ergò tantum nunc narrare impedimenta extrinſecè ſuperuenientia, à contingentibus, quibus impeditur hoc opus glorioſum. Videmus enim quosdā ingenioſos & aſtutos, non ignorantes opera naturæ, & eā in hoc opere, in quibus fuerat poſſibile, ſequētes principiis, & in omnibus eius operibus, quibus eſt inueſtigatio & phantaſia, in omnibus rebus, quæ naturæ regulantur actionibus, infra lunarem circulum, hi tamen vltima paupertate depreſſi, & impenſæ omnis indigentia hoc tam excellentiſſimum magiſterium coguntur poſtponere. Sunt & alii curioſi, huius mundi vanitatibus curis & ſpectaculis detenti à quibus hæc noſtra ſcientia refugit. Iam ergo patet ex prædictis, quæ ſunt in hac arte retrahentia impedimenta, ne quis finem eius adipiſcatur.

Epilo-

Epilogus qualem oporteat esse artificem.

CAPUT VII.

Concludimus igitur ex prædictis, quod artificē huius artis in scientiis philosophiæ naturalis optimè eruditum esse, & ingenium naturaliter profundum habere, cū magno desiderio feruēte in hoc artificio. Quia id quod per ingenium naturale nō acquiritur, huic per artem & doctrinam subuenitur. Oportet igitur altissima perscrutatione artificem adiuuari. Per doctrinam enim quantamcūque scientiam acquisiuerit, nisi ab industria iuuetur naturali, ad nostras epulas tam preciosissimas non inuitabitur. In pūcto enim errorem suum emendare poterit per suam industriam, cui remedium ignoraret adhibere, si sola doctrina fundatus foret, quoniam ars ab ingenio, & ingenium ab arte iuuatur. Insuper necesse est ipsum artificē esse constantis volūtatis in operatione, ne modò hoc, modò illud attentare præsumat, quia in rerū multitudine ars no-

stra non perficitur. Est enim lapis unus: medicina una: decoctio una: in quo totum magisterium consistit, cui non addimus rem extraneam neque aliquid diminui-
mus, nisi quod in preparatione eius, superfluum remouemus. Oportet enim artificem sedulo operi usque ad consummationem insistere, ne opus iam inceptum detruncatum dimittat, quia neque scientiam neque profectum ex opere detruncato & diminuto acquireret, sed damnum potius & desperationem. Expedi etiam ipsum huius artis principia & radices principales, quae sunt de esse operis, non ignorare, quod qui principium ignorat finem non inueniet. Nos autem narrabimus tibi, fili charissime, in hoc libro omnia illa principia sermone completo, nec non & prudentibus sufficienter aperto & manifesto, secundum omnem artis exigentiam competentem. Expedi etiam ipsum artificem mansuetum & temperatum ad iram esse, ne forte subito propter irae impetum iam inceptum opus dissipet & destruat. Similiter expedie

pedit vt pecuniam suam custodiat, ne
 præsumptuosis eam vanè dilapidet &
 distribuat, ne si fortè artem non inve-
 nerit, relinquatur in miseria pauper-
 tate & desperatione, vel ne fortè cum
 iam ad finem per suâ industriam & in-
 dagationem appropinquaret, cōsum-
 ptæ sint ipsius expensæ, & verum finē
 miser ex paupertate relinquat. Sicut q̃
 à principio cum adhuc artem ignorat,
 prodigaliter suum thesaurum totū ex-
 terminat, & cum iam affines arti & vo-
 ritati fuerint, non habent ultra ex quo
 laborēt. Vnde duplici tales in mœro-
 re sepeliuntur, quia scilicet pecuniam
 suam inutiliter expenderūt & dissipa-
 uerūt, & scientiam hanc nobilissimam
 amiserūt. Non enim oportet bona tua
 cōsumere, quod fili (si huius artis prin-
 cipia nō ignoraueris, & dicta nostra re-
 ctè intellexeris) ad artis verum cōple-
 mentum, sine notabilibus expēsis po-
 teris peruenire. Si ergo pecuniam tuā
 perdidideris, non attendendo præcepta
 nostra seu doctrinas quas tibi in hoc li

bro conscripsimus, nos utiq; non vilipēdas inique, sed tuę imputa ignorantie & infelicitati. Nō enim hęc scientia conuenit pauperi vel indigēti: sed potius est ei inimica. Nec adinuenire nitaris operis sophisticā meram, sed solius cōplemento intendas: Veruntamē ars nostra in pōtentia Dei reseruatur, quam cui vult largitur & subtrahit, qui est gloriosus & sublimis & omni iustitia & bonitate repletus, fortē enim ex vindicta sophistici operis artē tibi denegaret: inq; deuium erroris & ex errore in infelicitatem & miseriam perpetuam detruderet. Miserrimus & infelix est, cui Deus semper post operis sui atq; laboris finem veritatem conspicere denegat: nam vitę suę spacium in errore concludit & terminat, qui in labore constitutus perpetuo, omniq; infortunio & infelicitate oblectus, omnem huius seculi consolationem & gaudium amittit, vitamq; suā in more absq; commodo consumit. Studeas autē fili cum in operatione fueris,

ris, omnia signa quæ in qualibet operatione vel decoctione apparent, in mente tua recondere & sigillare, illorumque causas sedula lectione in nostris voluminibus inuestigare.

S E C V N D A H V I V S L I B R I
pars, in qua ponuntur rationes artem hanc negantium deinde confutantur.

Diuisio dicendorum.

C A P V T V I I I.

QUONIAM in summa vna huius libelli nostri iam præmisimus tibi omnia impedimenta artis, & doctrinam tradidimus ad huius artis adhærentiam sufficienter: Expediit ergo secundum nostri propositi intentionem contra sophistas & ignorantes disputare. Primò ipsorum rationes & motiua disponendo, secundum quod promissimus in principio huius libri nos determinaturos fore. Dehinc verò eas omnes interimendo, & manifesta ostensione nil veritatis continere

16 LIBRI PRIM
sapientibus probabimus.

*Rationes quibus mouentur hanc artem
simpliciter negantes.*

C A P V T IX.

SVnt autem qui negant artem & de-
struunt. Alii simpliciter, alii ex datis
& supponentibus illâ reprobant. Qui
verò simpliciter artem illam negât: ta-
liter opiniones suas corroborant, di-
centes: Quod enim distinctæ sunt rerû
species & diuersæ, & similiter distinctę
eleméntorum ad inuicem in commix-
tione proportionēs ab ingenio huma-
no ignotæ: Igitur cōmiscibilia pro-
portionēs, quib. acquiritur forma rei
& perfectio, ignoramus. Est enim asinus
diuersus ab homine in specie,
quia multò diuersam habuit elemen-
torum in sui cōpositione proportio-
nem, sic & in cæteris rerum diuersita-
tibus est inducere: ergo & in minera-
libus. Ignota itaque miscibilia pro-
portione qua acquiritur forma & rei
perfectio; quomodo & mixtum for-
mare

mare sciemus, sed quia ignoramus Solis, Lunæ vel elementorum proportionem, igitur & formare ipsa ignorare debemus. Ex his igitur concludūt: Inutilis est ars ista & impossibilis. Similiter etiam aliter arguunt, magisterium nostrum interimentes: Dicunt enim, etsi proportiones elementorum ad inuicem bene scires, modum tamē commixtionis naturalem illorum ad inuicem ignoras, quòd in cauernis & mineris & absconditis locis, hæc natura procreat; Ergo cum modū mixtionis eorum ignoras, & hoc facere similiter ignoras. Similiter iterum arguūt. Etiam si proportiones & cōmixtiones bene scires: calorem tamen, in commixtionis actione, quo mediante res perficitur, penitus ignorares. Certam enim habet natura caloris quantitatem qua metalla in esse deducit, cuius mēsuram ignoras, similiter & alias naturæ causarum differentias agentium nescis, sine quibus non posset natura intentionem suam cōplere. His ergo omni-

C

bus ignoratis totus agēdi modus huius magisterii ignorabitur. Amplius & alii arguunt, quod per experientiam videmus, nam plusquam mille annis hæc scientia ad prudentum aures peruenit, quæ si possibilis esset & vera millesies iam foret inuenta. Similiter etiam cum philosophi nō sint in suis voluminibus ausi eam tradere, nec in eis veritatem reperiāmus manifestam; satis per hoc est probabile, hanc scientiā non esse. Similiter & multi huius mundi principes thesaurum infinitum & philosophorum copiā habentes hanc artem adinuenire desiderant: non tamen ad hunc præciosissimæ artis fructum pertingere potuerunt, hoc utiq; sufficiens argumentum est, quod ars hæc sit friuola & merum commentū. Similiter etiam in debilibus mixtionibus specierum sequi naturam non valemus: Afinum enim fingere ignoramus, & cætera similia, quarum mixtiones sunt debiles & manifestæ quasi sensibus, quare & multò magis metallorum

lorū mixtionem quę est fortissima figere ignorabimus, quę est etiam nostris sensib. & experiētiis occultata penitus cuius signū est difficultas resolutionis elemētorū ex ipsis. Similiter etiā non videmus bouē in caprā transformari, nec aliquam speciem in aliam per aliquod artificium reduci, quomodo igitur cum metalla differant specie, niteris ad inuicem secundum speciē transformare, vt de tali specie talem speciē facias. Absurdū satis hoc nobis videtur, & à veritate dato ex principiis naturalibus semotum. Similiter etiam in millibus annorū natura metalla perficit, quomodo & tu in artificio transformationis per annorum millia durare poteris, cum vix annorum centum metam pertingere valeas. Si tamen ad hoc, utique taliter responderes, quod nō potest natura perficere in maximo temporis spacio, in breui per artifiū nostrum implemus, quoniā artificium in multis naturę defectum complet. Dicimus tamen quia & hoc impossi-

bile est, & in metallis specialiter, cum sint substantiæ subtilissimæ, quia temperata decoctione indigent, vt in seipsis secundum æqualitatem inspissetur humiditas propria, & nō fugiat ab eis, & relinquat ipsa omni humiditate priuata, quia concussionem & extensionem suscipiunt. Si igitur per artificium tuum volueris tēpus decoctionis naturæ in mineralibus & metallicis corporibus abbreviare, oportebit per excessum caloris hoc facere, qui non adæquabit, sed potius humiditatem dissoluēdo ex eorum corporibus dissipabit & destruet. Solus enim tēperatus calor humiditatis est spissatiuus, & mixtionis perfectiuis, nō ignis excedens. Similiter etiam esse & perfectio datur a stellis tanquam primis perficientibus & mouentibus materiam corruptionis & generationis, ad nō esse, & esse specierum. Hoc autem fit subito, & in instanti, cum peruenit vna stella aut plures, ex motibus, ad situm determinatum in firmamento, a quo

quo datur perfectionis esse, quia unaquæque res ex certo situ stellarum acquirit sibi esse in momento, & non est solummodo vnus situs, imo plures, & sibi inuicem diuersi, quemadmodum ipsorum effectus sunt diuersi. Et horum diuersitatem & distinctionem ab inuicem prouocare non possumus, cum nobis sint incogniti & infiniti. Quomodo ergo supplebis defectum in opere tuo ex ignorantia diuersitatum situum stellarum ex motu earum, & tamen si situm vnus aut plurium stellarum certum quo datur in metallis perfectio scires, non tamen opus ad intentionem tuam perficeres. Non est enim alicuius operis præparatio ad suscipiendum formam per artificium in instanti, sed successiua, ergo operi non dabitur forma cum non sit in instanti. Similiter etiam in rebus naturalibus iste est ordo, quoniam facilius est causam destruere quam construere, sed vix aurum possumus destruere, quomodo igitur & construere præsumimus? Præter has

igitur rationes sophisticas, & alias his minùs apparentes credunt hanc artē diuinam interimere. Prædictæ omnes sunt persuasiones & argumentationes sophistarū artē nostrā simpliciter negantiū. Rationes verò eorū qui ex suppositione artem negant, ponam cū destructionibus suis in sequentibus. Dehinc verò, ad harū interēptiones nunc positarū transeundū à nobis erit, priùs ponentibus, super his veram intentionem ad huius operis complementum.

Occupatio fieri nec posse nec debere ut artem naturam in omnibus proprietatibus differentiis imitetur.

CAPUT X.

Dicimus autē quòd hæc principia, super quæ natura ipsa suā fundat intentionem, sunt compositionis fortissimæ, & sunt sulphur & argentum viuum, vt dicunt quidā philosophi. Quia igitur sunt fortissimæ & durissimæ compositionis, difficillimæ sunt resolutionis, quia inspissatio eorum ad inuicē & induratio taliter, quòd fiat in eis concussio & extensio per mallei cōpulsio-

BOC

nem absque confractione, non est nisi quod humidū viscosum, in ipsorum ad inuicem cōmixtione saluatur per successiuam & diuturnam inspissationem & temperatissimā in minera decoctionem. Sed regulā tibi tradimus generalem, quoniam non fit inspissatio alicuius humidi, nisi prius fiat ex eodem partiū subtilissimarū exhalatio, & partium magis grossarum conseruatio: Ita quod sit humidū in mixtione superās siccū, & quia vera cōmixtio siccī & humidī est, vt humidū contēperetur à sicco, & siccū ab humido, & fiat ex eis substantia vna in suis partib. omnino homogenea mera & téperata, habens mediū inter durū & molle, & extensiuā in cōtusione. Hoc aut nō fit nisi per diuturnā cōmixtionem humidī viscosi, & subtilissimæ terræ ad inuicem per minima quousq; humidū idem cū sicco, & siccum idem cum humido fiat. Sed huius substantiæ subtilis non fit resolutio subita, imò valde paulatiua, & in multis millibus annorū. Et hoc ideo

quod vniformis est illorū principio-
rum substantia, si ergo subito fieret ta-
lis resolutio, fieret vtique ab eis, cum
non differat humidum à sicco, propter
fortem eorum mixtionē resolveretur
vtique humidum cum sicco, quare to-
tum in fumū evanesceret, nec separari
posset humidū à sicco in resolutione,
propter fortem vnionem quam habēt
ad inuicem. Huius vtique videmus ma-
nifestam experientiam in spirituum
sublimatione, quòd cum in eis per su-
blimationem fiat subita resolutio, non
separatur humidum à sicco nec siccū
ab humido, ita quod diuidātur in par-
tes totalis cōmixtionis eorum, sed to-
ta conscendit eorum substantia aut pa-
rum de eorum componentibus disso-
luitur. Resolutio ergo huiusmodi sub-
tilis fumosi diuturna & equalis, est cau-
sa inspissationis metallorum. Hāc au-
tē inspissationem, facere nō possumus
per hunc modum naturæ: Ergo in hoc
sequi naturam nō valemus. Non enim
possumus naturā in omnibus proprie-
tatum

tatum differentiis imitari, vt supra in prooemio huius libri explanauimus. Noſtra igitur intentio non eſt in iſtis principijs omnino naturam ſequi, nec in proportionem commiſcibilium elementorum, nec in modo mixtionis ad inuicem ipſorum, nec in adminiſtratione huius caloris naturæ metalla inſpiſſantis ſicut natura operatur. Cum hæc omnia ſint nobis impoſſibilia & penitus ignota. Reſtat ergo rationes ſophiſtarum interimere, hanc excellētiſſimam artem negantium.

*Conſutatio rationum artem ſimpli-
citer negantium.*

C A P V T   X L

SI dixerint ergo nos proportionem Elementorum, & modum mixtionis eorum ad inuicem, etiam æquationem caloris metalla inſpiſſantis, cauſasque alias multas, & accidentia naturæ actionem ſequentia, ignorare. Concedimus eis utique, ſed propter hoc ſcientiam noſtram diuinam non

C S

interimunt, quod nec scire volumus
hæc, nec possumus. Sed aliud ad hoc
nobis principium assumimus, aliumq;
generationis metallorum modum, in
quibus sequi naturā possumus. Si ve-
rò dixerint, etiā philosophos & prin-
cipes huius mundi hāc desiderasse sci-
entiā, & ipsam non inuenisse: breuiter
respōdemus, eos mentiri, quoniam &
quosdā principes (licet paucos) & ma-
xime antiquos, & sapientes, in nostro
tēpore repertos, iam ex sua industria,
hanc constat indagasse scientiam, sed
talibus nec ore nec scriptis eā tradere
voluerunt, cum indigni sint. Ergo quia
non viderunt aliquos hanc scientiam
possidere, ceciderūt super mentes illorū
error, ut æstiment, nullos hāc inuenisse
scientiā. Ad hoc etiā si arguant phan-
tasticè asserentes, impotentiā nostram
non posse saltem in debilib. mixtioni-
bus naturam imitari: sicut in mixtione
asini vel bouis: Ergo similiter nec in
fortibus, respōdemus quod in arguē-
di modo nō cadat necessitas, qua coar-
temur

temur artē nostram non esse cōcedere, quia tales à simili, vel à maiori ad minus suā corroborant phantasiā & errorē, in quibus non continetur necessitas, sed contingētia vt in pluribus. Ostendimus quoq; per aliā viam demonstrando, illos nullam assignare apparentem similitudinē inter debilem mixtionis compositionem animalium & mineralium firmam & fortem. Et hoc ideo, quoniā in animalib. & aliis viventibus, in quibus cōpositio est debilis, non est perficiens solum proportio, nec miscibilia proportionis, nec qualitas miscibiliū, nec commixtio quæ sequitur ex illarū actione ad inuicem & passione, quæ est ex aggregatione illarū primarum qualitatum: Sed est anima, secundum opinionē plurium, quæ est ex occultis naturæ, sicut ab essentia quinta, vel à primò motore; Et hoc etiā secundum sentētiā pluriū dicimus, & hui⁹ occultū ignoram⁹. Ideò hæc talia, licet in eis sit debilis mixtio, perficere nescimus, quia perfectiū, quod est ani-

ma, infundere ignoramus. Per hoc utique patet, quoniam non est defectus ex parte mixtionis, quod nō perficiamus bouem vel caprā: sed ex defectu infusionis animæ. Quoniam sic debile & magis debilem, sic fortem & magis fortem compositionem facere, secundum viam & cursum naturalem imitantes artificium nostrum sciremus. In metallis igitur perfectio minor est quàm in eis, & versatur illorum perfectio magis circa proportionem & compositionem, quàm circa aliud. Ideo cū in eis minor sit perfectio quàm in aliis quæ narrauimus, liberiùs hæc perficere possumus, illa vero non. Diuersificat ergo Deus altissimus & gloriosus perfectiones ad inuicem multiformiter. Nam in quibus compositio, quæ est secundum naturam, fuit debilis: In illis maiorem & nobiliore perfectionem posuit, quæ est secundum animā: Sed quædam fortioris condidit compositionis & firmioris, sicut lapides & mineralia: verum in eis posuit minorem
perfe-

perfectionem & ignobiliorem, & quæ est ex mixtionis modo. Patet itaque, quòd nō est bona illorum similitudo, quoniam non ignoramus, bouem vel capram formare ratione compositionis, sed formæ perfectiæ, quoniā perfectio in boue vel in capra nobilior & magis occultata est, quàm quæ in metallo consistit. Si autem aliter arguant, quoniam non mutatur species in speciem. Dicimus eos mentiri iterum, sicut consueuerunt sæpius, quòd & species mutatur in speciem, secundum hunc modum : quod indiuiduū vnus, in alterius speciē manifestè mutatur. Videmus namq; vermem naturaliter & per artificium in muscam mutari, & vitulum strangulatum in apes, & frumentum in lolium, & canem strangulatum in vermem per ebullitionis putrefactionem. Sed hoc nos non facimus, facit autem natura, cui administramus. Sic etiam metalla non transmutamus, sed natura cui per nostrum artificium ingeniosum administramus;

materiam præparamus & viam disponimus, quoniam ipsa per se semper operatur, nos verò administratores eius sumus. Et si per aliam rationem taliter arguunt, & suam corroborant sophistice opinionem, quòd in millibus annorum natura metalla perficit, tu in millibus perdurare non potes. Dicimus quoniam natura super principia sua secundum opinionem antiquorum philosophorum agens perficit in millibus annorum, sed quia principia illa sequi non valemus, ideoque si in millibus annorum siue in pluribus siue in paucioribus, vel momento hæc natura perficiat non tenet illorum persuasio. Quod autem in principiis imitari naturam non possumus, iam ex præcedenti negatiuo sermone abbreviato determinauimus, & completiori sermone in subsequentiis demonstrabimus. Secundum tamen opinionem aliquorum euidentium & perspicacium, intentionem suam subito natura perficit, scilicet vna die vel breuiteritem-

ri tempore. Et si hoc verum sit, non tamen valemus in principijs naturam imitari, quod manifestius ostensione sufficiente probauimus, residuum tamen huius quæstionis confitemur, quoniam totum verum esse concedimus. Et si dicant quod à certo situ vnius vel plurium stellarum, datur metallorum perfectio & esse vel non esse quem ignoramus. Respondemus nos, hunc situm & motum nos non curare, nec etiam vt illum sciamus necessario requiri: Quoniam non est species aliqua generabilium & corruptibiliū, quin ex indiuiduis eius quotidie & in omni instanti fiat generatio & corruptio. Et ideo patet quod omni die situs talis stellarum est bonus & perfectius quarumlibet specierum indiuiduorū & corruptius simpliciter. Non ergo expedit necessario artificē stellarum situm expectare, licet esset vtile, quod sufficit solū viā naturæ disponere, & administrare vt & ipsa, quæ sagax est, disponat sitibus conuenientibus,

mobiliū corporum. Nihil enim potest natura perficere sine motu & situ mobiliū. Vnde si naturæ artificium disposueris, & consideraueris, quæcūque ex contingentibus huius magisterii fuerint debite, perficietur sub debito situ per naturam sibi conuenientem, absque consideratione illius. Cū enim videmus vermem ex cane vel alio animali putrescibili deductum in esse, non consideramus immediatè situm stellarum, sed dispositionem aëris circumstantis, & alias causas putrefactionis perfectiuas, præter illum. Et ex tali cōsideratione sufficientes scimus vermes secundū naturam in esse producere. Natura enim sibi inuenit conuenientem situm, licet à nobis ignoretur. Et si dicant perfectionem in instanti dari, & præparationem nostram non in instanti fieri, & concludunt ex hoc, non perficietur per artificium, ergo ars est nulla. Dicimus capita illorū talē vacua ratione humana, & magis illos bestis quam viris assimilari. Cōcludunt

cludunt enim ex præmissis, nulla se habitudine ad id quod illatum est habētib. Tantū ergo tenet hæc argumentatio, Asinus currit, ergo tu es capra, quātum & sua. Et hoc ideo: Quoniam etsi non fiat præparatio in instanti, non prohibetur tamen hoc, quod forma vel perfectio non possit præparato dari in instanti. Non enim præparatio est perfectio, sed habilitatio ad suscipiendam formam. Si dicunt etiā, quod facilius est res naturales destruere, quā componere, sed secundum eos aurum destruere non possumus: Multo ergo minus componere poterimus. Respondemus eis taliter, quod ipsi in hoc non concludunt de necessitate qua coartemur credere, aurum non posse construi. Nam cum difficulter destruitur difficilius construitur, non autem impossibile est, illud posse cōstrui, huius autem assignamus causam, quia fortem habuit compositionem, ideoque difficiliorem habuit resolutionem, propterea difficilius

D

ter destruitur. Et hoc est quod facit eos opinari,impossibilē esse eius constructionem, quia destructionem artificialem ex cursu naturæ ignorāt. Probauerūt fortè, quòd sit fortis compositionis, sed quantæ fortitudinis compositionis sit, non probauerunt. Sufficienter utiq; tibi charissime fili, sophistarum phâtasias attulimus. Restat ergo ex quo te attētum promissione fecimus, secundum viam promissionis, ad ea venire determinanda, quæ sunt principia de intentione naturæ, quorum essentiam nos oportet disputare sufficientiùs in sequentibus. Post illam verò determinationem etiam de ipsis sermonem faciemus, quæ sunt principia magisterii nostri. In prima tamen traditione singularem de vnoquoque principiorum faciemus sermonem, in sequenti verò vniuersalem. Ex nunc etiam verò ad præfens rationes negantium à datis, & ipsarum interemptiones imprimis afferamus.

Disiſſe

*Diuisio opinionum eorum qui artem
esse supponunt.*

CAPUT XII.

Hanc utique artem supponentes, multiplices intétione diuersa fore comperimus. Alii quidè in spiritibus, alii verò in corporibus. Alii in salibus & aluminibus, vitris & bauracijs. Alij verò in omnibus vegetabilibus hanc inueniri artem affirmant. Ex his autem omnibus hi secundum partem benè, & hi secundum partem malè, hi verò secundum totum malè hoc diuinum magisterium ponètes, traderunt illud posteris suis. Ex ipsorum autem multiplicitatibus errorum difficulter & laboriosè cōiectura longa, & tædiosa experientia, multorumque sumptuum interpositione, nos veritatem collegisse contigit, & illorum error per nostræ mentis dispositionē & rationem læpissimè militauit, & desperationē adduxit. Blasphemati sint ergo in æternum, quia blasphemias posteris reliquerūt ex erroribus suis, qui

bus philosophantes perfuderunt, & non veritatem, sed Diabolicam instigationem potius post mortem eorum dimiserunt. Et ego blasphemandus sum, nisi errores illorum corrigā & veritatem in hac scientia tradam totalē, prout melius expedit huic magisterio nobilissimo. Hoc enim magisterium occulto sermone omnino non indiget, nec etiam manifesto penitus. Trademus igitur ipsum sermone tali quem latere prudentes non accidat, mediocribus tamen profundiss. erit, fatuos autem miserabiliter excludet hac eadem nostra traditione. Redeuntes igitur ad propositum, dicimus quod qui in spiritibus hanc artem esse posuerūt, diuersi sunt & hoc multipliciter. Alij quidem in argento viuo. Alij autem in sulphure & huic affini arsenico, alij vero in mārchasita, Alij in Tutia, alij in magnesia, & alij in sale Ammoniaco. Qui verò ipsam in corporibus posuerunt similiter sunt diuersi, alij enim in Saturno, alij in Ioue, alij in quolibet aliorum

liorum corporum esse affirmarunt, alij verò in vitro, alij in gemmis preciosis, & alii in diuersitate aluminum nitrorũ & bauracium, alij verò in omni genere vegetabilium ipsam inueniri assignarunt, & illorum vnicuique supponenti alius est aduersarius, secūdum suam suppositionem. Et his aduersans credit se arti simpliciter aduersari. Et vt plurimum vtraque secta vacua rationibus est.

Rationes negantium artem in sulphure suppositam.

C A P U T   X I I I .

Q Vi igitur artem hanc in sulphure supposuerūt inueniri, in sulphure laborem impenderunt, & ignorantes eius præparationis perfectionem, ipsum magisterium diminutum reliquerunt. Crediderunt enim solam mundationem & purificationem in ipso, perfectionis fore complementũ. Hoc autẽ per sublimationem fit, ideoque adductum est intentioni eorum,

ut existiment quod sola sublimatio in sulphure, sit perfectio præparationis in ipso, & hoc idem in suo compari videlicet in Arsenico autumantes dixerunt. Venientes igitur ad projectionem, quæ est ad alterationis intentionem, viderunt illud adduri & euanescere in fumû, & modicam in corporibus moram protrahere, & ipsa corpora relinqui, ab eis fugiendo, & inuenerunt ipsa corpora magis imunda, quàm prius extiterût, ante projectionem illius medicinæ. Quia ergo viderunt hanc delusionem in operis complemento, & longissimis temporibus, ex solo sulphure hanc scientiam reperiri, in illorum pectoribus fuerat reuolutum, & cum in illo non inuenissent, arguunt non posse in alio hanc inueniri, quare cum nec in hoc nec in alio hac sola præparatione inueniatur, arguunt nusquam posse inueniri, & eam non esse.

Confutatio præcedentium.

CAP V T. XIV.

Respon-

Respondentes autem eis breuiter dicimus, eos in hoc magisterio minimè sapere veritatem: Quia supponunt solum sulphur vulgi esse materiam nostrā, & si vera hæc esset suppositio, tamen in modo præparationis sunt decepti, quia solā sublimationē sufficere crediderūt. Sunt enī tanquā pueri, ex principio natiuitatis suæ vsq; ad senectutē in domo conclusi, nō putantes mundi latitudinem extendi vltra suæ domus latitudinē vel vltra quā oculo possit conspici. Non enim hi in multis lapidibus & aliis rebus laborē adhibuerunt. Manus enim suas à multis laboribus & experiētiis tædiosis abstraxerunt. Ideoq; non potuerunt sentire ex quo materia nostra eliciatur & ex quo non. Ex quo autē manus suas etiam à laborum copia excusauerunt, quis laborum perfectius sit, vel non, meritò ignorare debuerunt. Sed quare fuerit opus illorum diminutum, dicimus, quia ad urentiā in sulphure dimiserunt, & fugam, quæ non solū non

perficit verum etiā dissipat & destruit.

Rationes negantium artem in Arsenico suppositam.

CAPVT XV.

ALij verò in eodem & suo compa-
re hanc medicinam inueniri existi-
mantes, & profundius speculantes,
non solum per sublimationem mun-
dauerunt adurentem sulphureitatem;
Verum etiam remouere conati sunt
terrestreitatem, relicta tamen in illo
fuga. Ad quorum projectionem simi-
liter delusio superuenit, quia non ad-
hæsit firmiter in ipsis corporibus, sed
successiue & paulatiue euanuit in fu-
mum relicto corpore in priori sua di-
spositione. Et hi similiter scientiam ar-
guerunt interimentes vt primi. Et eis-
dem vt primis respōdentes artem af-
firmamus, quod eam scimus, vidimus
& veritatem proprijs manibus teti-
gimus.

Rationes

*Rationes negantium artem suppositam in
Sulphure, argento viuo, tutia ma-
gnesia, marcasita, sale ammo-
niaco, &c.*

CAPVT XVI.

ALij quidam profundius in ipso vi-
derunt, mundauerunt illud, & eius
fugam & adustionem abstulerunt, & fa-
ctum est eis fixum, terreum & mortuū,
nullam dans fusionem bonam, sed so-
lam vitrificatoriam: & ideo non po-
tuerunt hac medicina in proiectione
corporibus permisceri, & per conse-
quens nec alterare. Ideoque arguunt
vt primi, & eisdem respondemus sicut
primis, quia opus diminutum & de-
trūcatum reliquerunt, nec illud ex sua
ignorantia complere sciuerunt. Ingres-
sionem enim quæ est perfectionis vl-
tima, inquirere nescierunt. In omnibus
similiter spiritibus alijs est idē modus
præparationis & delusionis, nisi quia
ist' argento viuo & tutia excusamur à
maiori labore, qui est ex remotione

adustionis. Hæc enim sulphureitatem & combustibilitatem adustibilem non habent sed solâ fugam & terreitatem immundam. Magnesiæ verò & marchesitæ omne genus sulphureitatem habent plus tamen marchesita: minus verò magnesia: fugam tamen omnes habent, plus tamen argentum viuum, & sal ammoniacū, minus verò sulphur; adhuc verò minus suum compar, & adhuc minus marchesita, quintò verò & magnesia minus illa, sextò verò & ultimò minimè omnium tutia. Vtraq; tamen fuga participat: alia tamen plus, alia verò minus: & ideo propter illorum fugam spirituum, cuidam superuenit experimentatori delusio vehemens in illorum operationibus præparationum & ipsorum proiectionibus similiter. Ideoq; & ipsi arguunt & interimunt vt in sulphure supponētes, & eisdem vt in sulphure supponentibus respondemus.

Rationes

*Rationes negantium artem suppositam in
spiritibus unà cum corporibus
fugiendis*

C A P U T   X V I I .

SVnt autem alij intendentes in experientiis qui voluerunt spiritus in corporibus figere, nulla alia præparatione corporum præueniente: sed eisdem delusio similiter timorem, angustias attulit & desperationē, & coacti sunt ex eo hanc sciētiā contemnere & contra ipsam arguere. Est autem turbationis illorum ac credulitatis causa hæc, quoniam in fusione corporum per ignem, spiritus corpora illa relinquunt, nec eis adhærent firmiter: imò asperitatē ignis fugiunt, permanentibus in ea solum corporibus materiatis; quoniam pressuram impietatis ignis illi cōpati propter fugam non possunt, quæ ab eis non est ablata. Accidit similiter & quandòq; delusio alia, quia & secum corpora ignē effugiunt; & ratio est hæc quia cū

non fixi spiritus corporum profundo inseparabiliter adhæserunt, spiritibus fugiētibus necesse est corpora secum eleuare: quoniā volatilis summa, summam fixi superat. Vnde & similiter vt primi arguūt, & similiter vt primis respondemus. Tota ergo illorum reprobatio & error hic est. Si corpora, filij doctrinæ, vultis conuertere seu transmutare, tunc si per aliquam medicinā fieri hoc possibile sit, per spiritus solos cōtingere necesse est: Sed spiritus nō fixos corporibus vtiliter adhærere vel adiungi non est possibile vt supra diximus: imò fugiunt & corpora inalterata & immunda relinquunt. Ipsos autē fixos nō est possibile ingredi, cū sint terreæ naturæ quæ non funditur: & licet inclusi corporibus propter debile ignem fixi apparent, non tamen sunt, quia in ignis expressione aut ab ipsis corporibus aufugiunt relictis corporibus, aut ab eis recedunt ipsis manētibz aut ambo simul recedunt, Cū igitur in medicina magis affini veritati, nul-

ti, nullis modis hâc artem inuenire sit possibile: in magis ergo remota minus inuenitur, ergò nusquam. Respôsiô vtiq; nostra hæc est: quoniam quod scibile circa hoc est, non totû sciunt: ideò nec operatum ex eo inuenitur. Consequētis igitur vitium per insufficiētiā ponunt eorum robur.

*De negantibus artem in corporibus
suppositam.*

C A P U T   X V I I I

Quidam autem hanc artem posuerunt in corporibus: cū autem ad opus peruenerunt delusi sunt existimantes plumbum vtrunq; liuidum scilicet & album, albedinæ non puræ multum naturæ solis & lunæ assimilari & approximare: liuidum quidem multum soli, lunæ verò parum; album verò lunæ multum, soli verò parum.

*Rationes negantium artem suppositam in
plumbo albo quod stannum vulgo dicunt.*

C A P U T   X I X.

EApropter horum aliqui autuman-

tes stannū Iouem videlicet multū lū-
 ne assimilari, in stridore, mollitie & li-
 quefactionis velocitate solummodo
 differentem, credentes ex superflui-
 tate suæ humiditatis liquefactiūm
 esse facile, & molle similiter, ex sub-
 stantia verò fugitiua argenti viui in
 ipso Ioue inclusa stridorem possidere:
 exposuerunt illum igni & calcinantes
 ipsum tenuerunt in igne quem potuit
 tollerare quousq; album factum est in
 calce sua, quem postea volentes re-
 ducere, non potuerunt: sed æstima-
 runt reductionem eius impossibilem
 fore. Et horum aliqui cum maxima
 expressione reducerūt ex illo aliquid
 licet modicum & stridorē vt & molli-
 tiem prius in illo inuenerunt, similiter
 & liquefactionis velocitatem. Credi-
 derunt igitur hoc impossibile per vi-
 am hanc, & adducti sunt in increduli-
 tatem, vt putent artem indurationis
 illius inueniri non posse. Horum verò
 aliqui diutius operi institerunt calci-
 nauerunt & reducerunt, & iterum
 scori-

scoriam illius subtrahendo cum maioris ignis expressione calcinauerunt & reduxerunt : & hoc sæpe reïterantes, viderunt illud induratum atq; sine stridore. Quia ergo velocitatem liquefactionis omninò remouere non potuerunt, errauit mens illorum, & existimauerūt ad illud non posse perueniri. Horum autem & alij volentes eidem duritiem & retardationem liquefactionis cum admixtione durorum corporum præstare, similiter in delusionem ceciderunt, quia fregit illis omne corpus ei adjunctum & admixtum, nec iuuit in hoc eos vlla præparatio. Ideoq; cum neq; cum duris corpus admixtum neq; cum ignis operatione illum perficere potuerunt, excusauerūt se de longa mora inuentionis huius magisterij, quia eam impossibilem dixerunt & crediderunt : per hoc & contra artem arguentes instanter posuerunt illam non esse. Alij verò horum addentes multa & varia medicamina, viderunt illa nullam im-

muta-

immutationem facientia, nec ei conuenientia, sed potius corrumpentia & contra illorum propositum agentia, & ideò libros abiecerunt, & capita rectorserunt & artem esse friuolam dixerunt. Quibus obuiantes respondeamus responsione prima.

*Rationes negantium artem in plumbo
suppositam.*

• CAPVT. XX.

EVndem est in plumbo reperiri illusionis modum, solo excepto, quòd corpora non frangit, & quòd citius Ioue redit à calce sua: liuiditatem attamen suam remouere non possunt quia ignorant: ideòq; illud dealbare non possunt dealbatione bona, nec per suam phantasiam potuerunt illud stabilibus corporibus firmiter vnire & associare: quin contingeret illud per fortem ignis expressionem separari de commixto. Et quod maximè decipit tales in Saturni preparatione est, quod post duas reductiones à calce sua nullam duritiem suscipit, sed maiorem

iolem potius molliciem quàm prius habuerit, & in aliis similiter non videntur illud emédari differētiis. Et ideo cum in ipso putantes propinquius & melius inuenire scientiam hanc & non inuenerunt, coguntur per hoc credere & argumentari artem non esse sed delusionem, & ideo peccāt hi vt priores. Et his respondemus, vt alij.

*Rationes negantium artem in mixtione
corporum durorum cum mollibus,
suppositam.*

C A P V T XXI.

ALij verò componentes dura cum duris, mollia cum mollibus propter conuenientiam, voluerunt corpora à se inuicem transmutari & transmutare : Et illud non potuerunt propter suam insufficientiam ; vt permittentes Solem vel Lunam cum Venere vel alio vnoquoque metallorum, non viderunt illa in Solem vel Lunam minimè transmutari transmutatione fir-

E

ma & vera quin contingat per ignem
expressione forti vnumquodque illo-
rum corporū imperfectorū à cōmix-
tione separari & comburi, remanente
corpore perfecto, vel ad priorem sui
naturā redire. Quædā verò ex eis plus
durāt in cōmixtione : quædā verò mi-
nus, vt à nobis sufficiēter determinatur
in sequētibus. Hæ itaq; omnes delusio-
nes superueniētes propter ignorantia,
faciunt hos tales de hac arte omnino
diffidere, & illam arguere nō esse. Alij
autem ex eis profundius super hoc in-
quirentes, ingeniati sunt & viam vo-
luerunt inuenire vt dura mollibus vni-
rent, & ea subtiliter indurarent, & per-
fecta cum imperfectis ad perfectionē
reducerent, vt generaliter à se inuicem
transmutarētur & transmutarent trās-
mutatione firma & vera. Et ideo hi vo-
luerunt similitudinem & affinitatem
illorum inuenire tam per medicinas
quàm per ignis administrationē atte-
nuando grossa & dura, sicut Venerem
& Martem, & inspissando subtilia, sicut
est lu,

est Iupiter & suus compar Saturnus. Et credētes hanc administrationem perficere, delusi sunt in hac commixtione corporum, vel quia totū omnino frangibile fecerunt, vel quia molle non alteratum fuit à duro: vel nimis durum non alteratū à molli. Et sic conuenientiam non inuenerunt. & ideo ut priores artē condēnauerunt & negauerūt.

Rationes negantium artem, in extractione anime suppositam.

C A P V T   X X I I.

Alij verò adhuc magis profūdè speculātes alterare voluerūt corpora cum animarum suarum extractione: & cum illa extracta anima, alia omnia alterare. Hoc autē nō potuit eorū experientia perficere, sed delusi fuerunt de intentione sua, & propterea æstimarūt artē non posse inueniri. Alij verò solo igne corpora perficere conātes, delusi in operatione sua fuerūt: quia ad illud peruenire nescierunt. Et hi similiter eā ex hoc non esse putauerunt, quibus omnibus obuiamus ut primis.

E a

Rationes negantium artem in vitro & gemmis suppositam.

CAPYT. XXIII.

Q Vi autē in vitro & gemmis ipsam posuerunt: cogitauerunt per vitrum & gemmas in corporibus alterationes reperire: & hi similiter in opere delusi sunt, quia non alterat quod non ingreditur. Constat autem quod vitrum & gemmæ non ingrediuntur, quia non funduntur fusione recta, ideoq; nō alterantur corpora ab eis. Sed etsi conati sunt vitrum secum vnire, cum vix hoc possit, non tamen propositum habent: quoniam vitrum ex corporibus faciunt. Et propter hunc errorem æstimant super totam artem cadere, & sic eam arguunt non esse. Quibus omnibus respondemus eos operari in non debita materia: ideoq; indebitè terminantes, non possunt ad suam intentionem peruenire, hancque artem ex eorum erroribus interimere.

Ratio.

*Rationes negantium artem in salibus
& aluminibus suppositam.*

C A P U T   X X I V.

SVnt & alij supponentes eam artem
 inueniri in salibus & aluminibus
 nitris & boracibus. Possunt quidem in
 his experiri: sed veram artem inueniri
 minimè putamus in eis. Ideoq; si post
 suam experientiam paucam vtilitatem
 transmutationis inueniūt, scilicet sol-
 uendo, coagulando, affando & multi-
 pliciter operando, tamen remota est
 valde & maximè laboriosa. Alij autem
 imitantes dicta antiquorum philoso-
 phorum, qui hanc in omnibus vegeta-
 bilibus inueniri affirmant: Et tales qui
 causam in omnibus vegetabilibus po-
 nunt, possibile quidem ponunt, sed nō
 eis quoniam potius in vita sua defice-
 rent quàm ad suam intentionem per-
 ueniant. Ideoque si tales artem in solis
 vegetabilibus nunquam inueniunt, ar-
 tem nullis laboribus inueniri posse ar-
 gumentari non licet. Omnes autem
 prius dicti errantes vnam materiam

suam posuerunt & nullam aliã suppo-
suerunt præter illã. Et hi quidem iã re-
darguti sunt omnes. Alij verò multi, &
quasi infiniti harum rerũ omnium cõ-
positionem aut quarundã sub diuersa
proportionem facientes tam scienter
quàm ignoranter incedentes, & error
illorum vsq; in infinitũ extēditur: quo-
niam infinita est diuersitas rerum cõ-
miscibilium, & similiter infinita est di-
uersitas proportionis illarum ad inui-
cem: & sic ex his ambabus infinitati-
bus necesse est eos infinitè errare, ali-
quando ex superabundantia, aliquãdo
ex diminutione: & his possibilis est
correctio, dum tamen in vera materia
inchoauerint. Nos autem longitudini
sermonem & prolixitatĩ scripturæ par-
centes super infinitis insistere nolu-
mus: quoniam doctrinam vtilem tra-
demus breuibus locutionibus, ex qui-
bus quilibet sapiens quàm euidenter
infinitatem suorum errorum poterit
emēdare, & illos tales in eorum erro-
ribus infinitis corrigere. Nunc verò
• prius

prius naturalia principia discutiemus
& definiemus secundum omnes ratios
nes & causas eorum, prout melius ex-
pediet huic magisterio diuino : vt ex
principio te attentum fecimus, & im-
memoratione illorum.

T E R T I A P A R S H V I V S L I B R I,

*De principijs naturalibus, &
eorum effectibus.*

Nota benè & perpende diligenter.

De principiis naturalibus secundum
opinionem antiquorum.

C A P V T X X V.

INnuimus ergo tibi secundum opi-
nionē quorundam antiquorū phi-
losophorum qui fuerunt de secta hanc
artem imitantium, quod prima prin-
cipia naturalia & ex quibus metalla
procreantur sunt spiritus foetens, id
est, sulphur & aqua viua, quam & siccā
aquam nominari concedimus. Spiritū
autē foetentē diuisimus. Est enim albus
in occulto & rubeus in manifesto. Et
niger vterq;, tamē in magisterio hui⁹ or-

peris tendit ad rubedinem. Dicemus igitur sermone breui, & completo nec non manifesto vniuscuiusque horum principiorum naturam & generationem, & modum similiter generationis. Expedit igitur nos ampliare sermonem nostrum & dilatare; & singulum capitulum de singulo naturali principio tradere. In genere tamē dicimus, quod vnumquodque istorum principiorum est fortissimæ compositionis & vniformis substantiæ vti narramus : & illud ideo, quoniam in eis minimæ partes terræ taliter partibus aëris, aqueis & igneis sunt vnitæ : vt nulla ipsarum alteram in resolutione possit dimittere; imo quælibet cum qualibet resoluitur propter fortem vnionem naturalem quam habuerunt ad inuicem ex nimia subtilitate partium minima i. paulatiuè à calore naturali æqualiter in visceribus terræ conculcato & digesto secundum debitum cursum naturæ, ad exigentiam illorum essentiæ. Et hoc secundum opinionem quorūdam antiquorum philosophorum. *De*

*De principijs naturalibus secundum
opinionem recentiorum.*

C A P V T XXVI.

ALij verò moderniores aliter dixerunt quod illorum principiorum naturalium non fuit argentum viuum, nec sulphur in natura sua, sed alteratū & in terream materiā mutatum. Vnde dixerunt quod illud principium fuit aliud quàm spiritus foetens & spiritus fugitiuus in natura sua. Et ratio quæ moti fuerunt maximè, est hæc quod nō inuenerunt in mineris argenteis, vel aliorum metallorum aliquid quod sit argentum viuum in natura sua, nec aliquid quod sit sulphur: imò per se inuenerunt vnumquodq; illorum separatū in propria sua minera in sua naturā & forma. Et similiter per aliam rationem hoc affirmant, quòd non est transitus à contrario in contrarium, nisi per medium dispensatiuum: Et propterea coguntur confiteri & benè quod non sit transitus à mollitie argenti viui ad duriem alicuius metalli non mediati,

E s

nisi per medium dispensatiuū quod est inter molle & durū: Sed in mineris nō inueniunt aliquid in quo saluetur hæc media dispositio: ideo hac ratione coguntur credere argētum viuum & sulphur in natura propria non esse illud principium de intentione naturæ. Imo aliud quod resultat ex illorum alteratione in radice naturæ ad terreā substantiā hoc modo: quoniā vnūquodq; eorum conuertitur in terreā naturā, deinde ex his ambabus terreis substantiis resoluitur quidem fumus tenuissimus & purissimus propter calorem conculcatum in visceribus terræ, & hic duplex fumus est materia immediata seu principium metalli. Hic tamen fumus à calore temperato minerę decoctus & digestus conuertitur in naturā cuiusdam terræ, ideoq; fixationem quādam suscipit, quam defluens aqua mineralis per viscera terrę decurrens abluir, & eius spongiositatem dissoluit: & ei vniformiter inuiscatur & vnitur vnione naturali, firma & vera. Ideoq; dixit.

dixerunt quod aqua defluēs per meatus terræ inuenit substantiam dissolubilem ex substantia terræ, & illam soluit, & vniformiter secum vnitur quousq; talis terra dissoluta & aqua vnum fuerint vnione naturali, & ad metallicam conuertantur naturam. Et ad talem mixtionem veniunt omnia elementa secundum debitam proportionem & exigentiam naturalem, & commiscentur hæc duo simul per minima quousque faciant vniformem mixtionem. Et hæc commixtio per successiuam & diuturnam decoctionem ac digestionem caloris naturalis in mineris terræ conculcari, inspissatur & induratur quousque natura suam intentionem perficiat, & fit metallum. Dicimus autem quod hi qui sic opinati sunt, sunt affines veritati, non tamen veritatem concipiunt puram.

Dini

Diuisio principiorum naturalium.

CAPVT XXVII.

Iam sermone vniuersali & completo de ipsorum metallorum principiis naturalibus determinauimus. Restat igitur vt nunc ponamus vniuscuiusq; proprium principij capitulum. Cum ergo tria sint sulphur, arsenicum & argentum viuum, primò ascribemus capitulum de sulphure, secundò de arsenico, tertio de argento viuo. Deinde verò vniuscuiusque metallorum quæ sunt effectus horum principiorum ponemus capitulum determinatum, secundum quod est ex opere naturæ. Dehinc verò ad ea quæ huius magisterij sunt fundamenta & operationes transeundum erit, horum omnium causas assignantes.

De sulphure.

CAPVT XXVIII.

Dicimus igitur quod sulphur est pinguedo terræ in visceribus terræ per temperatam decoctionem inspissata quousque induretur & sicca fiat,

fiat, & cum indurata fuerit, sulphur vocatur. Habet autem sulphur fortissimā compositionem, & est vniformis substantiæ in omnibus suis partibus omogenium: ideoq; nō aufertur eius oleū ab ipso per distillationem sicut ab aliis rebus oleum habentibus. Qui verò quærunt ipsum calcinare non perdendo de illius substantia aliquid de quo sit curandum, in vanum laborāt: quoniam non calcinatur nisi per magnam industriam & multum de illius substantia dissipando. Ex centum enim partibus vix tibi tres sufficienter reserua-bis, scilicet post ipsius calcinationem. Figi similiter non potest nisi calcinetur prius: Commisceri attamen & aliquantulum illius fuga retardari, & illius potest adustio reprimi, & cum cōmixto facilius calcinatur. Qui autem quærit ex eo opus elicere, illud per se præparando non elicit; quoniam cum commixto perficitur, & sine illo prorelatur magisterium vsque in desperationem, & cum suo cōpari fit tinctura
& dat

& dat pondus completū vnicuiq; metallorū, & ipsum foeditate depurat, illustrat & perficitur cū magisterio sine quo nihil horum præstat, sed potius corrumpit & denigrat: non igitur sine magisterio ipso vtaris. Qui autem in præparatione ipsum commiscere & amicari corporibus nouerit, sciet vnum ex secretis naturæ & viam perfectionis vnā, cum multæ sint viæ ad vnum effectum tendentes. Vna tamē propinquior & perfectior alia inuenitur. Et quodcunq; corpus metalli ex ipso calcinatur, acquirit pondus sine dubio: AEs verò assumit ex eo Solis effigiem. Mercurio quoq; afforiatur, & per sublimationem fit Vsfur vel cinnabrum. Calcinantur autem per ipsum omnia corpora facilè præter solem & louem: Sol autem magis difficulter, & nō coagulatur argentum viuū ex eo in solem vel lunam, in quibus sit vtilitas, per artificium debile sicut quidam facti putauerunt. Quæcunque autem corpora minus habent de humiditate argenti

argenti viui faciliùs per sulphur calcinantur: quæ verò multum difficiliùs. Per Deum altissimum idipsum illuminat & rectificat omne corpus: quoniam est alumen & tinctura. Difficilimè quoque soluitur, quia non habet partes salsuginosas sed oleaginosas quæ non faciliter in aquam soluuntur. Quæ autem facilè & quæ difficile soluuntur in aquam infra in capitulo solutionis monstrabimus satis apertè. Sublimatur verò quia spiritus est, & si quando commisceatur veneri & adunatur secum, fit mirabilis color violaceus: cum mercurio quoque miscetur similiter, & fit ex eis per decoctionem celestinus color delectabilis. Non putet ergo quis quod sulphur per se opus compleat. Non enim esset hoc credere nisi vanum. Hoc autem satis lucidè probamus in sequentibus. Eligitur autem crassum & lucidum.

Et de sulphure hæc dicta
sufficiant.

De Arsenico.

CAPVT XXIX.

Restat nunc de Arsenico terminare ad præsens. Dicimus autem quod Arsenicum est similiter de subtili materia & in natura sulphuri confine. Idcirco non oportet aliter definiri quàm sulphur. In hoc autem diuersificatur à sulphure, quia est albedinis tinctura, sulphur verò rubedinis. Est autem sulphuris & arsenici duplex genus, scilicet citrinum & rubeum, quæ sunt huic arti vtilia: reliqua autem multa genera non. Figitur autè arsenicum sicut sulphur, & vtriusque sublimatio ex metallorum calcibus melior est, vt infra dicetur. Non sunt autem sulphur & arsenicum materia perfectiua huius operis. Non enim complent nec perficiunt. Sunt autem adminicula in casu. Eligitur autè lucidum & squamosum, & non petrosum.

De argento viuo.

CAP. XXX.

Argentum viuū, quod etiam Mercurius

curius appellatur, antiquorum vlu est aqua viscosa ex subtilissima terra alba sulphurea, & aqua clarissima in visceribus terræ calore naturali digesta & vnita per minimam vnione fortissima quousque humidum contemperetur à sicco, & siccum ab humido, æqualiter procreata. Ideoque fugit superficiem planam de facili propter suæ aquæ liquiditatem & humiditatem, non autem adhæret tangenti licet viscosam materiam habeat : & hoc propter siccitatem illius inclusam in ipso, quæ humiditatem contemperat & adhærere non permittit. Est autem secundum aliquos materia metallorum cum sulphure. Adhæret quoque tribus mineralibus de facili Saturno videlicet, Ioui & Soli; Lunæ verò magis difficulter. Veneri auté difficilius quàm Lunæ. Marti verò nullo modo nisi per artificium, adhæret. Ex hoc utique secretum elicias. Est enim amicabilis & metallis placabilis, & medium coniungendi tincturas, & non submergitur aliquid

F

in eo nisi Sol. Soluuntur tamen ab eo
Iupiter & Saturnus & Venus, & com-
miscentur: & sine ipso aliquod metalli
opus deaurari non potest. Soluitur &
figitur, & est tinctura rubedinis exuberantissimæ refectionis & fulgidi splendoris, & non recedit à commixto donec est. Non tamē est materia seu medicina nostra in natura sua, licet similiter iuuare potest in casu.

*De effectibus naturæ, quæ sunt
corpora metallica.*

CAPUT XXXI.

NVnc verò de metallicis corporibus quæ sunt horum principiorū effectus restat videre. Sunt autem sex num. scilicet, Aurū, Argentū, Plumbū, Stannum, Aes siue Cuprum, & Ferrum. Dicimus ergo quod metallū est corpus minerale fusibile, sub malleo ex omni dimensione extendibile. Est autem metallum densæ substantiæ & fortissimæ compositionis. Habēt verò metalla affinitatem ad se inuicem magnam:

nam : non tamen propter hoc perfectum imperfectum perficit in eorum cōmixtione. Si enim aurū cum plumbo admisceatur in fusione , non fit ex hoc plumbo aurum , sed euanescit cōmixtione & aduritur. Aurum autem in examinatione remanet: similiter in reliquis imperfectis corporibus est dicendum: & hoc secundū cursū naturalē. In nostro verò magisterio perfectum imperfectum adiuuat : & imperfectum in nostro magisterio per se perficitur sine administratione alicuius rei extraneæ : & imperfectum hoc eodem magisterio perficitur. Et per Deum se inuicem alterant & alterantur, & se inuicem perficiunt & perficiuntur, & per se tantum vnumquodq; perficitur sine alicuius adminiculo. Et hoc est album perfectum & rubeum perfectum.

De Sole sine Auro.

C A P V T XXXII.

Attulimus tibi in generali summā
& intētionē corporū metallicorū:

F 3

Nunc autem specialiter de vnoquoq; per se sermonem ac descriptionē ponamus. Et primò de Auro, dehinc verò secundum ordinem de alijs mentionem faciemus. Dicimus ergo quòd Aurum est corpus metallicum citrinū, ponderosum, vnitum, fulgidum multum, æqualiter in ventre terræ digestū & aqua minerali diutissimè lotum, sub malleo extendibile & in igne fusibile: examinationem cinericij & cementi tollerans. Ex his vtique elicias quòd nihil dicitur aurum nisi causas deffinitionis auri & differentias omnes habeat. Quicquid tamen metallum radicatus citrinat, & ad æqualitatem perducit, ex omni genere metallorum aurum facit. Ideoq; per opus nature perpendimus, & artificio æs in aurum mutari posse. Vidimus namq; in mineris æris ex quibus emanabat aqua secum educens æris squamas tenuissimas, ipsasq; diuturno & continuo lapsu suo lauans & mundans. Deinde verò aqua cessante fluere, vidimus prædictas squamas

mas in sicca arena quasi per triennium morari & in solis calore decoqui: inter quas tandem à nobis est inuentum aurum verissimum & purissimum. Aestimauimus utique per aquæ beneficium illas mūdatas fuisse, & demum per Solis calorem in arenæ siccitate æqualiter digestas, & ad æqualitatem peruenisse. Imitantes ergo naturam in quibus possumus, & nos similiter alteramus, licet in hoc naturam omnino sequi non valemus nec debemus. Aurū quoque est preciosius omnium metallorum & est tinctura rubedinis: quia tingit & transformat omne corpus. Calcinatur autem & soluitur sine utilitate, & est materia lætificans & in iuuentute corpus conseruans. Frangitur facilius cum Mercurio, & odore plūbi. Non est autem in actu quod magis sibi cōmiscetur quàm Iupiter & Luna. In pondere autem & surditate Saturnus: in colore verò Venus, in potentia quoque magis Venus, deinde Luna, deinde Iupiter, & præterea Saturnus,

ultimò verò Mars. Et hoc est vnum ex secretis naturæ. Cum ipso similiter commiscantur & vniuntur spiritus, & figuntur per ipsum maximo magisterio, quod non peruenit ad artificem duræ ceruicis vel petrinæ.

De Luna siue argento.

CAPUT XXXIII.

SErmonē nostrum faciētes in Luna, dicimus quod Luna est corpus metallicum album albedine pura, durum, sonans, perdurans in cinericio, sub malleo extendibile & in igne fusibile. Est itaque Luna albedinis tinctura & indurat Iouem; & conuertit ad se per artificium, & commiscetur Soli & non frangit. Sed in examinatione sine artificio secum non perseuerat. Qui nouerit ipsum subtiliare, & post subtiliationem inspissare & figere secum associatum, manet cum eo in pugna, & ipsum non dimittit penitus. Super succum acutorum ponitur sicut aceti, salis armoniaci & agrestæ, & generatur cœlestinus color mirabilis, & est nobilo.

bile corpus : sed diminutum à nobilitate auri, & inuenitur eius minera determinata. & quandoq; habet confusam mineram cum aliis corporibus, & illud nō est ita bonum. Calcinatur etiam & soluitur labore magno & sine vlla vtilitate.

De Saturno seu plumbo nigro.

C A P V T   X X X I V.

Plumbū est corpus metallicū multum liuidū, terreū, pōderosum, mutū, parua participās albedine, cū liuiditate multa, cinericiū & cementū refugiens, molle, facile omni sua dimēssione parua compressione extendibile, & facile fusibile sine ignitione. Plumbū autem quidā fatui putant & dicunt multum in natura sua auro appropinquare. Sed quoniā sunt duræ ceruicis, omni ratione vacui, nullam veritatem conijcere valentes, quantum in se est, ex subtilissimis rebus queunt, sed de eis secundum sensum iudicantes: quoniam vident illud ponderosum & mutum, & non putrescere, cre-

dunt illi multum approximari: sed hoc totum quoque est erroneum, & latius à nobis in sequenti negotio approbatur apertè. Plumbum quoque multum habet de substantia terrea, ideo lauatur, & in stannum per lauacrum transmutatur, vt infra dicemus. Per hoc ergo patet stannum magis perfectioni approximari. Aduritur in igne, & fit ex ominium: & ponitur super vapores aceti, & fit ex eo cerusa. Et licet non multum communicet argento: ex eo tamen per nostrum artificium de facili fit argentum, & non retinet pondus proprium in transmutatione, sed diminuitur, & in verum pondus conuertitur. Est etiam plumbum argenti examen in cinericio, & huius causas in sequentibus apertè declarabimus.

De loue siue plumbo albo.

CAPVT. XXXV.

STannum est corpus metallicum album albedine impura, liuidum, sonans parum, terreitate modica participans: stridorem, molliciem, liquefactionis

tionis sine ignitione velocitatem in radice sua possidens: cinericiū & cementum non expectans : sub malleo omni dimēſione tenuiter extendibile. Est ergo Iupiter inter diminuta à perfectione corpora magis perfectus in radice suæ naturæ: affinis Soli & Lunæ: Lunæ tamen magis: Soli verò minùs. Hæc autem in sequenti lucidè demonstrabimus. Iupiter verò quia albedinem multam ex radice suæ generationis suscepit: ideo omnia non alba corpora dealbat. Vitium est tamen ei, quia omne corpus frangit, præter Saturnū & purissimum Solem. Et Iupiter multum Soli & Lunæ adhæret: & ideo ab eis in examine non facilè recedit. Suscipit tincturam rubedinis, & splendet in eo fulgore inestimabili: & pondus acquirit in magisterio nostro perfectū. Induratur verò & mundatur faciliùs quàm Saturnus, vt infra dicemus. Qui verò sciuerit eius vitium fractionis auferre, subito ex ipsius proficuo lætabitur. Iungitur enim Soli & Lunæ, nec separabitur ab eis semper.

F s

Venus siue Aes est corpus metallicum liuidū, rubedine fusca multum participans, ignibile, fusibile, sub malleo extendibile, multum sonans, cineritium & cementū refugiens. Venus itaque in profundo suæ substantiæ colorem & essentiam auri portendit. Malleatur verò & ignitur vt argentum & aurum. Quare secretum ex ea assumas: Est enim medium Solis & Lunæ, & facilè ad vtrumq; conuertere naturam illius accidit: & est bonæ conuersionis & pauci laboris. Conuenit cum Tutia vehementer, & illam citrinat citrinitate bona, & hoc per magisterium sine quo non perficitur, vt ex hoc proficuum elicias. Excusamur utiq; per eā à laboribus indurationis & ignitionis illius. Assumas igitur eam, præ cæteris imperfectis in opere minori & medio: in maiori verò minimè. In hoc tamen à Ioue vitium habet, quoniam liuescit de facili ex infectione vaporum & humo-

humoribus acutis , & eradicare illud non est facile artificiū , imo profundū.

De Marte siue Ferro.

C A P V T. XXXVII.

MArs siue ferrū est corpus metallicum multum liuidum : parum verò rubeum , albedine impura participās, durum, ignibile, non fusibile fusione recta, malleabile & multum sonans. Est autem Mars durissimæ tractationis, & hoc propter suæ fusionis impotentia. Quod si sine medicina eius naturam immutante fundatur, cōiungetur Soli vel Lunæ, & ab eis non faciliter separatur per aliquod examen. Si autem præparatur & coniungitur, non separatur per aliquod artificium, si saltem eius natura & fixio non immutetur ab eo , sed sola illius removeatur immundities. Est ergo tinctura rubedinis de facili: albedinis verò bonæ difficilimè. Et cum coniungitur Soli vel Lunæ non immutans est colorem commixti, sed potius augens illud in quantitate.

De

De essentia metallorum magisterium.

CAP. XXXIIX.

INter omnia igitur corpora imperfecta, Iupiter splendidius & lucidius & maioris perfectionis existit. Et in solarem & lunarem vberius transmutatur essentiam. In ipso tamen est opus facilis tractationis & longi laboris, propter suæ liquefactionis velocitatem. Post ipsum verò Venus magis perfectæ mutationis eligitur, difficilis tractationis, breuioris verò à Ioue laboris. Saturnus verò post Venerem perfectionem in transmutatione ab illa diminutam habet : facilis namque tractationis, longissimi verò laboris existit. Mars verò inter cætera imperfecta minimæ perfectionis in transmutatione reperitur, tractationis omnium difficillimæ & laboris longissimi inuenitur. Quæcunque igitur à velocitate liquefactionis corpora remotiora sūt, difficilioris inueniuntur in transmutationis opere, tractationis : vt sunt Venus & Mars: Quæ verò magis magis, & quæ

quæ maximè maximè. Quæcunque verò maioris liuiditatis infectione corpora sunt participantia, & hæc laboris longioris, & minoris perfectionis approbantur. Quæcunque autem perfectionum diuersitates paulò prius à nobis determinatæ sunt, in minoris & medij operis artificio repertæ sunt: in maiori verò vnius perfectionis, sunt omnia, non autem vnius tractationis aut laboris sunt, vt patet ex prædictis. Iam ergo principia naturalia quæ sunt de intentione naturæ ipsorum corporum metallicorum, in hac traditione conscripsimus: & similiter ipsorum corporum determinatos sermones in singulis capitulis veraciter composuimus, secundum sententiam illorum, qui intima naturæ videre potuerunt, & secundum experientias per quas ad ea peruenimus magna diuturnitate laboris instantia. Nunc verò secundum quod videmus & inuenimus, expedit huius operis defectū supplere, & principia omnia huius magisterij in hac nostra

nostra traditione seriatim ac sermone
conueniente explicare. Et omnem ex-
perientiam secundum quam vidimus,
demonstrare omnium illorum causas
ponentes.

QUARTA PARS HUIUS LIBRI

*De principijs huius magisterij &
perfectione eiusdem.*

De principiis artificialibus.

CAPUT XXXIX.

NVnc verò quæ determinata sunt
Principia huius magisterij: & per-
fectione eiusdem narremus. Sūt itaq;
huius artis principia modi operatio-
num ipsius, quibus applicatur artifex
ad hoc magisterium: Quo quidem ad
se inuicem sunt diuersi. Est enim vnus
modus sublimatio, & descensio alter,
& alius distillatio: alius calcinatio, a-
lius solutio, alius coagulatio, & alius
fixio: Octauus verò & vltimus ceratio.
De quibus singulariter propriam nar-
rationem faciemus in sequentibus.

Perfe-

Perfectio autem Magisterij huius consistit ex consideratione rerum, quibus peruenitur ad operis complemētum; & ex cōditione rerum iuuantium perfectionem; & ex consideratione ipsius rei quæ vltimo perficit; & ex cōsideratione, qua cognoscitur vtrum in perfectione sit Magisteriū, vel non. Cōsideratio igitur rerum per quas peruenitur ad operis cōplementum, est consideratio substantiæ manifestæ & colorum manifestorū, & ponderū in vnoquoq; corporum mutādorum, & eorum quæ non mutanda sunt ex radice suæ naturæ absq; vllō artificio: & consideratio principiorū corporum secundū suū profundum occultum & manifestum, secundū naturam suam, sine artificio, & eorum similiter cum artificio. Quoniam, si non cognoscerentur corpora & illorum principia in profundo suæ naturæ & manifesto, cum artificio & sine: Et si nesciremus quid superfluum in eis & quid perfectionis, & quid diminutum esset in eis, necesse foret

foret nos nunquam ad perfectionem transmutationis illorum peruenire. Consideratio autem rerum iuuantium perfectionem, est consideratio naturarum illarum rerum, quæ corporibus sine artificio videmus adhærere & mutationem facere : Vt sunt, Marchesita, Magnesia, Tutia, Antimonium & lapis Lazuli : & cōsideratio eorum quæ sine adhærentia corpora mundificant : vt sunt Salia, & Alumina ; Nitra & Boracia, & quæ suæ naturæ sunt : & consideratio vitrificationis mundantis per consimilem naturam.

De materia perficiente.

C A P V T X L.

Consideratio verò rei quæ vltimo perficit, est consideratio electionis puræ substantiæ Argenti viui: & est materia quæ ex materia illius assumpsit originem, & ex illa creata est. Non est autem ista materia Argentum viuum in natura sua, nec in tota sui substantia: sed fuit pars illius. Non est autem nunc, cum lapis noster factus est,
pars

pars illius: ipse enim illustrat & à combustione & fuga conseruat, quod perfectionis significatio est.

De Examinibus.

CAPVT XLI.

Consideratio verò rei, ex qua cognoscitur vtrum magisterium in perfectione sit, vel non, est consideratio examinationis cinerici; cimenti, ignitionis, expositionis super vapores acutorum, extinctionis, commixtionis sulphuris adurētis corpora, reductionis post calcinationem, & susceptionis facilis argenti viui. Hæc autem omnia expedit narrare cum causis suis, & cum experiētis manifestis: quibus poteris manifestè cognoscere, sermones non errasse nostros. Et hæc experimenta erunt tibi penitus nota. Et primò narrabimus huius magisterij principia seu modos operandi, incipientes à sublimatione: dehinc verò secundum ordinem prout videbitur expedire, dicemus.

G

Prosequentes igitur nostrum propositum, dicimus quòd causa inuentionis sublimationis fuit hæc: quia nō inuenerunt antiqui, neque nos, nec etiam qui post nos erūt aliquid aliud, quod vniretur corporibus, nisi spiritus solos: vel aliquod, quod naturam corporis & spiritus in se contineret. Et hos spiritus proiectos super corpora sine illorum præparatione, viderunt, vel non perfectos colores dare, vel ex toto corrumpere & denigrare: Et hoc secundum diuersitatem illorum spirituum. Quidam enim ex spiritibus sunt adurentes & denigrantes, vt sulphur, arsenicum & marchasita. Et hi quidem corrumpunt & defedant corporam ex toto. Alij verò non adurant, sed ab igne similiter fugiunt, vt est omne genus tutiæ & argentum viuum, & hi quidem imperfectos colores dant. Ratio autē illorum omnium est, quoniam
nam

niam quæ adurunt & denigrant ; duplici de causa hoc faciunt. Prima est, quia vnctuositas illorum adustiuæ, de cuius proprietate est de facili inflam-mari, & per consequens denigrare, ab eis non est ablata. Altera verò causa est terreitas quæ ab eis similiter ab-lata non fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus color, est causa sola terreitas, liuidum creans in pro-jectione colorum ; Ideoque ingeniati sumus hos spiritus mundare ab vnctuositate quæ est causa adustionis, & à terrea feculentia liuiditatem addu-cente. Et ad hoc per nullum magi-sterium potuimus peruenire, nisi per solam sublimationem. Ignis enim cum eleuat, subtiliores partes semper eleuat : dimittit ergo grossiores. Ex hoc patet per sublimationem spiri-tus à terreitate mundari : quæ & in-gressionem impediēbat, & similiter colorem imperfectum dabat. Expe-rientiâ verò patet per visum illos ab ea per sublimationem absolutos esse,

Vides enim eos per sublimationem splendidiore & magis peruios, & facilis corporum densitatem subintrare & penetrare: & non fedum colorem, ut prius ante eorum sublimationem facere. Quod verò per sublimationem adustio remoueatur, patet similiter ex perimento manifesto: quoniam arsenicum, quod prius ante sublimationem impium erat ad combustionem, post eius sublimationem inflammari se non permittit: sed solummodo sine inflammatione recedit ab igne: Et hoc idem in sulphure (si experieris) inuenies. Quia ergo, ut prædiximus, in nullis alijs quàm in spiritibus vidimus adhaerentiam & ingressionem in corporibus cum alteratione: per nulla alia fuimus ab eis excusati quin necessarium fuerit, illos præparare, cum mundatione illorum quæ per sublimationem perficitur. Ideoque hæc fuit causa necessaria suæ inuentionis. Expedit igitur nos totum eius ordinem & modum sine diminutione aliqua narrare.

De

De sublimatione sulphuris & arsenici.

CAP. XLIII.

Sublimatio est rei siccæ per ignem cum adhærentia sui vasis eleuatio. Sublimatio verò diuersificatur propter diuersitatem spirituum sublimandorum. Quædam enim fit cum ignitione: quædam verò cum igne mediocri: quædam verò cum igne lento & remisso. Si igitur sublimetur Sulphur & Arsenicum, necesse est ea per lentum & remissum ignem sublimari. Quoniã cum habeant partes subtilissimas coniunctas vniformiter & fortissimè grossas, si per magnam expressionem ignis sublimarentur, ascenderet vtique illorum tota substantia sine diuisione aliqua vel purificatione, imo denigrata & combusta. Vt igitur separet quis immundam terream substantiam, necesse est inuenire duorum generum ingenia, proportionem scilicet ignis & modificationem cum commixtione fecũ: quoniam commixtio spirituum sublimandorum cum fecibus, partes com-

prehendit grossas, & tenet illas secum
in aludel fundo depressas: ne eas as-
cendere permittit. Vnde & necesse
est artificem triplicem ignis gradum
proportionalem sublimando admini-
strare. Vnum talem, quod per eum as-
cendant alterata & munditiora & lu-
cidiora, donec per hoc manifestè vi-
derit ipsa mundari à terrea feculentia
admixta. Alium verò gradum ignis ta-
lem administret, vt quod in fecibus
per primam sublimationem remansit
de pura illorum essentia, sublimetur
cum maiori expressione ignis: videli-
cet cum ignitione aludel & ipsarum
fecum, quam videre poterit artifex
manifestè oculis suis. Tertius verò
gradus est, vt administretur ignis de-
bilissimus sine fecibus ei quod subli-
matum est à fecibus: & quod iam de-
puratum est, ita quod vix aliquid de
illo ascendat; & quod per talem calo-
rem ascendet de illo, sit res subtilissi-
ma, quæ huic operi nihil valet: quia in
istis spiritibus sulphure & arsenico illa

res

res subtilissima est causa facilis inflammationis & adustionis. Est igitur tota sublimationis illorum intentio hæc: vt remota terreitate immunda illius per ignis administrationem debitam, & abiecta similiter ex ea subtilissima & fumosa illius parte, quæ adustionem cum corruptione adducit: relinquatur nobis pars illa, quæ in æqualitate consistit, & quæ simplicem fusionem super ignem faciat, sine adustione aliqua, vel de igne fugiente sine inflammatione illius. Probatio autem quod subtilissimum sit adustum, manifestissimis argutionibus probatur: quoniam ignis ad suam conuertit naturam vnumquodque eorum quod magis affine illi est. Sed ex vnaquaque re adustibili magis affine est, quod ex illa est subtile, & adhuc magis affine est, quod subtilius est. Ergo & maximè affine subtilissimum est. Ab experientia similiter notum est: quoniam sulphur vel ar-

senicum non sublimatum velocissimè inflammatur. Sulphur tamen facilius. Sublimatum verò directè non inflammatur : sed liquescit & volat & extenuatur sine inflammatione, præcedēte tamen fusione. His itaque patet sermonem nostrum veridicum esse. Probatio autem administrationis fecum cum proportione sua , est vt eligatur materia cum qua magis conueniant spiritus sublimandi, & cui permisceantur profundius. Quoniam illa, cui magis vniuntur, potentior est in retentione fecum sublimandorum, quàm cui non. Huius rationabilis satis est manifesta probatio. Probatio verò quod necessaria sit fecum administratio, est; quia si non coniungerentur sulphur vel arsenicum sublimandum cum fece alicuius rei fixæ, tūc necesse esset cum tota sui substantia ascendere non mūdata, & tunc non fieret aliqua diuisio puri ab impuro. Expertus enim scit nos verum dicere, & qui in sublimationibus exercitati sunt. Probatio verò quod

quod necessaria sit talium fecum admistratio cum quibus hi duo spiritus sublimandi conueniant, & cum ipsis vniantur in profundo suo; quia si feces fecum non vnirentur in profundo suo, tunc idem contingeret, ac si fecem nō haberent: quia ascēderet tota illorum substantia sine separatione aliqua. Experientia enim scit verum hoc esse, qui hoc vidit & nouit: Quoniam cum sublimasset absque fecibus vel cum fecibus, cū quibus spiritus sublimandi non vniebātur in profundo, in vanum laborauit, & nullo modo depuratum opus inueniet post ascensionem illorum. Si verò cum calce alicuius corporis sublimauit, perfectè mundare potuit cum facilitate. Est enim cum illis facilis operationis sublimatio: A rebus autem aliis vel sine fecibus difficilima. Non est ergo aliquid quod locum illorum possit obtinere. Non autem dicimus sublimationem omnino impossibilem fore sine calcibus corporum: sed dicimus eam difficilimam,

& longissimi laboris, usque in desperationem. Sed in hoc tantum bonitatis habet, quoniam quod sublimatur absque fecibus, vel sine corporum calcibus, est quantitatis multæ: quod verò cum fecibus minoris. Adhuc verò & quod cum corporum calcibus minima est quantitatis: sed facillimi, & laboris breuissimi. illud verò quod plus nos excusat à susceptione fecum corporum, est omne genus salis preparati, & his similia in natura: Et est cum eis sublimatio multæ quantitatis & facilis ab eis & fecibus sublimandi separatio per salium solutionem, quod in nullis aliis contingit. Proportio autem fecum est, ut quantitas fecum quantitati sublimandorum æquetur. In hoc enim rudis artifex errare non poterit, mediocrem verò & exercitatum artificem, ponere medietatem ponderis sublimandorum de fecibus expedit, & sufficiens esse contingit: Et in hoc errare non debet. Exercitato verò & maximè experto, minima illarum pars respec

respectu sublimandorū sufficit. Quantò enim feces administrati sunt minori quantitate, tantò & maioris exuberantiæ sublimationem esse contingit: Dummodo tamen secundum proportionem subtractionis fecum, fiat proportionalis illi subtractio ignis. In parua enim quantitate, paruus ad perfectionem sublimationis ignis administret; in magna magnus; in maiori verò maximus. Sed quoniam non est res ignis mensurabilis, ideoque contingit in illo errare sæpissimè: tum quia exercitatus artifex non est, tum etiam ex diuersitate proportionis fecum, tum ex diuersitate fornacis & lignorum applicatione, & similiter vasorum, & coaptatione illorum in furno. De quibus omnibus expedit artificem esse cautum, attentum, & sollicitum. Communem tamen tibi trademus regulam. Quoniam in primis expedit cum paruitate ignis, solam aqueitatem ex sublimandis exprimere, quaremo-

remota, si quod ascēdit per illum ignē debilem, non subito sed paulatim augeatur ignis regimen, vt sic per debilissimum ignē subtilissima pars remoueatur & seorsum ponatur vel proiciatur: quæ est causa adustionis. Cum autem iam modicum vel nihil magnū per illum ascenderit. (Quod experiri poterit cum intromissione licinij vel calami cum bombyce vel lana, & eum inuolutum per foramen in summitate aludel inmissum) vigoretur ignis sub eo. Et qualiter vigor debeat esse ignis, tibi experientia licinij ostendet. Si enim parum de sublimando adhæserit licinio, aut si purū & mundum fuerit, scio quod adhuc paruus est ignis, augeatur igitur: Si verò multum & immundum licinio adhæserit, tunc superfluous & excessiuus est, subtrahatur igitur. Si verò multum & mundum, proportio iam inuenta est. Quantienim vigoris ignis debeat esse experientia licinij te docebit; immundum vel mundum per extractionem licinij, quod in
fora-

foramē aludel positum est. Secundū enim quam quantitatem mundiciam vel immundiciam ex sublimando respexerit artifex adhæsisse licinio, syllogizare poterit, & in tota sublimatione necessariò proportionalem ignem, & ex hoc ignis rectificationem inueniet sine fallacia. Melior verò modus administrationis secum est, vt sumantur ferri squamæ, vel æris combusti. Hæc enim propter priuationem multæ humiditatis, de facili ipsum sulphur aut arsenicum sublimandum sibi imbibūt, & secum magis vniuntur. Huius autem veritatem scit exercitatus solus.

De quantitate secum, dispositione fornacis, materia & qualitate vasorum, in predictis sublimandis.

C A P V T   X L I I I I,

EXpedit ergo certificare artificem in omnibus, in quibus cōtingit errare de facili in hōrum duorum spirituum sublimatione. Dicimus igitur, quod si multas feces posuerit, tunc si non augmentauerit ignem proportionalem,

nalem, nihil sibi ex sublimando ascendet. Quomodo autem ignis proportionem inueniat, iam tibi sufficienter narratum est. Et si paucam fecum quantitatem: vel non ex metallorum calce posuerit, tunc si ignis proportionem non inuenerit, ascendet sublimandum cum tota substantia absque mundatione. Et huius tradidi similiter inuentionem sufficientem. Ex fornace verò similiter sæpe contingit errare. Nam magna fornax fortem & magnum dat ignem, paruum verò parua: si ligna & foramina auricularum eius proportionentur. Si igitur posuerit multam rei ad sublimandum quantitatem in paruam fornacem, ignem eleuationis sufficientem non poterit exhibere. Si verò paucam quantitatem in magnam fornacem posueris, sublimationem exterminabis in fumum, propter ignis excessum. Similiter verò spissa fornax conculcatum & fortem dat ignem: tenuis verò rarum & debilem: in quibus

bus similiter errare contingit. Similiter verò & cum spaciosis auriculis furnus & clarum & magnum dat ignem, cum strictis verò debilem. Item si magna fuerit vasis in coaptatione ad furnum distantia à spondilibus eius, magnum dabit ignem: si verò minor, minorem. In quibus omnibus contingit errare, sæpissime. Rectificatio ergo horum est, vt furnus scilicet construatur secundum intentionem ignis quam quærit: spissus scilicet cum liberis auriculis, cum distantia vasis aludel multa à spondilibus furni, si magnum quærit ignem. Si verò mediocrem, mediore in his omnibus inueniat proportionem: si verò debilem, proportionem in his eandem inueniat. Et has proportionem omnes docebimus te inuenire cū proportionem vera & experientia determinata. Si igitur volueris multam sublimationis quantitatem eleuare, tunc vas aludel tantæ capacitatis inuenias quod illam suscipiat super fundum,
ad ele-

ad eleuationem vnius palmæ: Ad illud coaptēs furnum quod suscipiet aludel in medio sui, cum distantia parietum suorum per duos digitos vel plus. Et furno factō, facias illi auriculas æquē distantes sibi inuicē proportionē vna, vt debita quātitas ignis ad omnes partes furni æqualiter circumfundatur. Dehinc vero stipite ferreo in medio fornacis ex transuerso in spondilibus eius firmato, qui à fundo fornacis distet ad extensionem vnius palmæ cum pollice suo, & ad spissitudinem vnius digiti: Super eo firmetur vas aludel, & coniungatur ad furnum. Et fiat ignis in ipso. Tunc enim si benè & liberè se expediuerit de fumositatibus, & flamma liberè per totum furnum se diffuderit in circuitu aludel, tum benè proportionatus est. Si verò non, tunc dilata eius auriculas, secundum quod tibi videbitur, & accendatur iterum ignis in eo: Et si emendatur, benè quidem: Si verò non, tunc necessariò relinquitur, quod distantia aludel à parietibus
nimis

nimis parua est. Radantur ergo parietes furni, & amplietur distantia, & postea iterum tentetur. Reiteretur ergo ampliatio auricularum & rasura parietum, quousque liberè se absoluat à fumo, & flamma in circuitu aludel sit lucida, & liberè per auriculas exeat. Ista enim est sufficiens experientia ad omnem sublimandorum quãtitatem, quoad proportionem inuentionis magnitudinis furni, & dilatationis auricularum eius, cum distantia aludel à parietibus eius. Intentio verò spissitudinis furni est; quod si quæsieris magnum ignem, maior spissitudo illius sit, ad mensuram extensionis palmæ cū pollice suo: si verò mediocrem ad mensuram quatuor digitorum vel minus: Si verò minorem, ad spissitudinem duorum digitorum formetur. Similiter verò in lignis feruetur proportio: quoniam ligna solida fortem dant ignem, spōgiosa verò debilem, item sicca magnum & citò terminabilē, viridia verò paruum & diu durabilem. Ex confide-

H

ratione ergo distantiae aludel, & magnitudinis & paruitatis auricularum, & spissitudinis & tenuitatis furni & lignorum diuersitatis præmissa, accedit omnium ignium diuersitates perquiri, cum experientia sua vera iam à nobis variata. Ex conclusione verò maiore vel minore auricularum vel fenestræ furni, per quam ligna intromittuntur, & administratione lignorum diuersitatis: & additione & subtractione illorum, accedit inueniri determinatum spacium temporis durationis ignis: scilicet vt scientia vera & determinata sciatur, quantum vnusquisque ignis in suo gradu perdurare poterit in æqualitate. Et hæc inuestigatio est maximè tibi utilis & necessaria: quoniam per eam excusaberis à multitudine laboris immensi. Exercitare igitur in ea & in omnibus à nobis nunc nouissimè determinatis: quoniam qui se exercuerit inueniet: qui verò non, non. Intentio verò vasis aludel est, vt fingatur vas de vitro spissum:

sum : De alia enim materia non valet, nisi fortè similis sit substantiæ cum vitro. Solum enim vitrum , cum poris careat, sufficiens est spiritus tenere ne fugiant, & exterminentur ab igne. Alia autem materia nulla : quia per poros eorum successivè diminuuntur & evanescunt spiritus. Nec etiam metalla in hoc valent ; quoniam spiritus propter affinitatem , cum illis uniuntur. Quare per illa transeuntes successivè evanescerent : quod per ea quæ à nobis determinata sunt , aperte probari potest. Necessariò & experientiâ repertum est hoc nos verum dixisse. Ergo per aliquod aliud non excusamur à susceptione vitri in compositione aludel. Fiat ergo concha vitrea rotunda , cuius fundus sit parvæ concavitate : & in medio spondilium eius formetur Zona vitrea circumdās eam ; & super illam Zonam fundetur paries rotundus æquedistans à compto pariete ad grossitudinem cooperculi

H 2

ipſius conchæ : ita quod in diſtantiâ
hac cadat paries coopertorij largè ſi-
ne preſſura. Altitudo verò huius pa-
rietis ſit ad menſuram altitudinis pa-
rietis conchæ, aut parùm plus, aut pa-
rùm minùs. Formentur verò duo co-
opertoria ad menſuram huius conca-
uitatis duorũ parietum æqualia, quo-
rum longitudo ſit æqualis, & ſit vnus
ſpannæ, & figura eorum figura vna, ſci-
licet pyramidalis: in quorum capitibus
duo æqualia ſint foramina; vnum ſcili-
cet in vno, alterum in altero, in quibus
ambobus poſſit cadere maior gallinæ
penna: vt hîc & paulò poſt clariùs cer-
nere licebit. Eſt ergo tota vaſis inten-
tio, vt poſſit moueri ſecundùm artifi-
cis voluntatem coopertorium illius: &
quod iunctura ſit ingenioſa, per quàm,
cum opus fuerit, ſine lutatione aliqua;
nō pateat ſpiritibus egreſſio. Qui ergo
in hoc poteſt magis ingeniari, non ex-
cuſet ſe ab hoc per noſtram traditio-
nem. Et eſt ſpecialis intentio ſuper
hoc, ſcilicet vt concha inferior cum
ſpon-

spondilibus suis vsque ad mediũ sub-
intret cooperculum suum. Cum enim
fumorũ sit ascendere, & non descen-
dere ; per hoc inuenimus inuentione
illa, spiritus non habere ad consum-
ptionem exitum : & hunc modum in-
uenimus præcellere omnes alios quos
inuentione nostra quæsiuimus. Et hoc
experiendo videbunt nos verum per
hoc æstimasse. Intentio verò vna in o-
mni sublimatione est, vt sæpissimè cua-
cuetur aludel seu cooperculũ, ne præ-
nimia sublimatorum multiplicatione
in concha, cadant & ad illius fundum
præcipitentur ; & retineat te multitu-
do reiterationis sublimationis occu-
patum longo tempore. Est & intentio
alia, vt semper seorsum separetur quod
sursum ad propinquitatem foraminis
capitis aludel videtur ascēdisse in pul-
uerem : & quod fusum & dēsum in fru-
stis & apud fundum aludel peruium &
clarum cum adhærentia ad vasis spon-
dilia conscendisse inuentum fuerit :
quoniam hoc minus habet de adu-

stione,quàm quod prope foramen reperitur scandisse. Hoc autem in superioribus aperta probatur ratione & experimento. Probatio verò bonitatis & perfectionis sublimationis est, vt inueniatur clara & lucida, & non aduratur, nec inflammetur. Hæc est ergo perfecta intentio sublimationis horum duorum spirituum sulphuris videlicet & arsenici. Et si non inuenta est sic, reiteretur opus super illa, cum cōsideratione omnium suarum intentionum, quousque sic inueniatur.

- *De sublimatione Mercurij.*

C A P V T XLV.

NVnc vero totam intentionem argēti viui sublimationis restat narrare. Est igitur completa summa illius depuratio terreitatis & remotio aqueitatis illius. Excusamur enim à labore eius adustionis remotionis, quoniam eam non habet. Dicimus igitur quod ingenium separationis superflue terræ ipsius est, ipsum commiscere cum
feci-

fecibus , cum quibus affinitatem habet, & sublimationem eius reiterare ab eis multotiens. Et harum genus est Talek & Calx corticum ouorum & marmoris albi combusti, & vitrum minutissimè tritum, & salis omne genus præparatum. Ab istis enim mundatur: Ab his autem cum quibus conuenit , nisi sint in perfectione corpora non mundatur , sed corrumpitur potius & denigratur: quia sulphureitatem habent omnia talia combustibilem : quæ ascendens cum eo in sublimatione ipsum corrumpit. Et hoc per experientiam vides : quia si sublimaueris illud à Stanno vel à plumbo, ipsum post sublimationem inuenies infectū nigredine. Ergo melior est eius sublimatio per ea cum quibus non cōuenit in natura. Cum melior esset sublimatio à rebus sibi conuenientibus, si sulphureitatē non haberent, propter rationes prædictas : quia cum illis melius vniretur & magis perfectè mundaretur. Ideoque à Talek melior

est sublimatio, quàm à rebus omnibus: quoniam illa parùm conuenit, & sulphureitatem non habet. Modus verò remotionis aqueitatis suæ superfluæ, est, vt quando commiscetur calcibus à quibus sublimari debet: teratur, & cōmisceatur cum illis cum imbibitione aceti vel alterius rei consimilis, quousque de illo nihil appareat: & postea super ignem lentissimum aqueitas imbibitionis remoueatur: qua recedēte, & secum argenti viui aqueitas recedit. Sit tamen ignis tam lentissimus, vt per eum argenti viui tota substantia non ascendat. Et multiplici igitur reiteratione imbibitionis cum contritione & leni assatione aqueitas illius maior deletur: cuius residuum per sublimationis reiterationem remouetur. Et cum videris illud albissimum, præexcellens niuem albedine sua, & quasi mortuum aludel spondilibus adhærere, tunc super ipsum reitera sublimationē suam sine fecibus: quoniam adhæret pars illius fixa cum fecibus, & nunquam per
inge,

ingeniorum genus aliquod ab illis separari posset. Aut postea aliquam partem illius figas : Et modū fixationis eius in sequentibus narratam tibi expressē trademus. Et cum fixeris illam : tunc reitera sublimationem residuæ partis super eam : vt illa similiter figatur : & serua quod tentabis super ignem, si fusionem bonam dederit, tunc sufficientem sublimationem partis non fixę reuelasti. Si verò non, tunc adde illi de argento viuo sublimato non fixo partem aliquam : & reitera sublimationē, donec fiat fusibile. Et si lucidum albissimum habuerit colorem & peruium, tunc perfectē sublimasti & mundasti : Si non, non. Igitur ne sis in mundatione illius, quæ per sublimationem fit, negligens : quoniam qualis erit mundatio ; talis & perfectio per aliud sequitur in proiectione illius super vnūquodque imperfectorum corporum : & super ipsum viuum non præparatū. Vnde & quosdam per illud contingit ferrum, quosdam verò cōtingit plum-

bum, & quosdam per illud venerem,
& quosdam stannum formare: Quod
contingit propter purificationis ne-
gligentiam, quandoque illius solius,
quandoque ipsius sulphuris sibi ad-
mixti, & eius comparis. Si igitur dire-
ctè sublimando mundaueris, & illud
perfeceris, erit albedinis tinctura fir-
ma & vera, cui non est par.

De sublimatione Marchasitæ.

CAPUT XLVI.

Sufficienter iam sublimationis sum-
mam argenti viui tradidimus. Nunc
ad ipsius Marchasitæ sublimationem
transeamus. Dicimus ergo quod mar-
chasitæ duplex sit sublimatio. Prima
enim sine ignitione aludel. perficitur.
Alia verò cum ignitione, & hoc ideo
quia habet in se duplicē substātiā: v-
nam scilicet sulphur purum nō fixum
in natura sua: aliam verò argentum vi-
uum fixum & mediocriter præpara-
tum. Prima utilis est, sicut sulphur: se-
cunda verò utilis, vt argentum morti-
ficatum, & mediocriter præparatum.

Assu-

Assumamus igitur hanc vltimam ex eo substantiam: quoniam per illam excusamur à susceptione argenti viui, & à labore mortificationis eius. Est igitur totus modus sublimationis illius, vt teratur, & in aludel ponatur, & sublimetur sine ignitione totum sulphur eius, semper remouendo quod ex ea sublimatum est sæpissimè, propter causam dictam: & sic augendo successiue ignis vigorem vsque ad ignitionem aludel & eius marchasitæ. Et prima sublimatio marchasitæ debet fieri in vase sublimationis quousque sulphur recesserit; & postea in isto successiue & ordinatè procedere, quousque totum quod in ea de sulphure constat exierit. Quod probare poteris his manifestis experienciis. Nam cum totum illius sulphur fuerit eleuatum, videbis colorem eius quod postea sublimatur in albissimū mixto cœlestino colore clarissimo mutari. Aliter etiam experiri poteris: quoniam quod est de sulphuris natura comburetur, & flam-

mam

nam emittet vt sulphur: quod verò secundò sublimatur cum totum sulphur eleuatum fuerit, nec inflammabitur, nec proprietates sulphuris ostendet aliquas: sed viui argenti mortificati in sublimationis reiteratione. Illud ergo colligamus per suum sublimationis modum: qui est vt fiat vas terreum solidissimum & benè coctum ad longitudinem mediæ staturæ virilis, ad latitudinem verò per quam manus subintrare possit: Et fiat fundus eius qui separari & coniungi possit ad similitudinem vnus planæ parapfidis profundæ multum: Et mensuretur ab orificio illius vasis vsque prope fundum, ad mensuram longitudinis vnus manus cum digitis suis: Et de illo loco vsque ad caput eius vitrificetur interius vas vitrificatione firma & spissa multum: Et super caput illius ponatur alembicus cum lato naso. In tali enim vase sublimatur illud. Coniungatur igitur fundus in vase suo per lutum firmæ tenacitatis: & super ipsum fundum spargatur

gatur marchasita : & super caput vasis
alembicus lati nasi : & ponatur in fur-
num, de cuius proprietate sit fortem
ignitionem dare, fusionis scilicet ar-
genti Vel veneris, si artifex indiguerit;
Quæ posuimus in summa nostri ope-
ris, vbi diuersitates omnium instrumē-
torum narrabimus tibi sufficienter. Et
caput furni circumdans cum rota ha-
bente foramen in medio sui ad ma-
gnitudinem vasis, per quod illud vas
intrare possit. Et luta iuncturas in cir-
cuitu vasis & furni, ne ignis exiens im-
pediat te, & sublimationis adhæren-
tiam, relictis tantum decem fenestris
paruis in rota, quæ cum necesse fuerit,
claudi & aperiri possint, per quas simi-
liter quandoque mittantur carbones
in furnum : & in lateribus fornacis si-
militer aliæ decem sub illis interme-
diis, per quas & similiter carbones
mittantur: & sex vel octo foraminibus
ad magnitudinem digiti minoris reli-
ctis, quæ nunquam claudantur, vt per
illa furnus à fumositatibus se liberè
possit

possit expedire. Et sint foramina illa in iunctura furni cum rota sua. Furnus verò magnæ ignitionis est: cuius spondilia sint ad altitudinem cubitorum duorum. In medio sit rota ferrea, minutissimis & sæpissimis perforata foraminibus cum luto fortiter annexa. Capita foraminum superius sint strictiora, & inferius successiue latiora per modum pyramidis rotundæ; vt cinis vel carbones & aliæ superfluitates possint liberiùs ex illis cadere: & relinquatur ipsa continuè ad susceptionem aëris liberiùs aperta. Nam aëris libera & multæ quantitatis susceptio per inferiora foramina, est causa vna magnæ ignitionis per furnum. Exerciteris ergo in eo & ipsum inuenies. Causa verò longitudinis vasis est, vt extra ignem multa quantitas eius extendatur & infrigidetur: vt furni eleuati per sublimationem locum refrigerij inueniant, & adhæreant, & non inueniant viam fugæ, & suæ exterminatio-

nationis. Hæc autem nouit ille, qui cum sublimasset in breuibus aludel, nihil de sublimato inuenit: quoniam propter breuitatem vasis, æqualis fuit per totum ipsum calor ignis. Ideoque in fumi substantiam conuersum sublimandum stetit, & non lateri adhæsit: sed successiue per poros vasis euauit. Vas ergo in omnibus sublimandis ad maiorem sui partem in locum sui refrigerij extendatur. Causa verò vitrificationis vasis est, ne fumi ascendentes porosum inueniant aludel parietem, & per illum penetrantes recedant. Vitrificatur ergo locus adhærentiæ illorum, ne inueniant viam fugæ. Fundus verò aludel & circa non vitrificatur: quoniam ipsius fundus in magna ignitione consistit, quæ vitrificationem ipsius funderet: qua fusa totum sublimandum funderetur & vitrum fieret. Est enim vitri proprietas, omnia vincere & ad suam naturam conuertere. His igitur omnibus

bus

bus consideratis cum causis suis, fiat ignis sub aludel quousque certificatus fueris experientia veridica totum sublimandum ascendisse. Est autem experientia, intromissio baculi terrei bene cocti habentis foramen paruum in capite suo, vsque ad medium eius veniēs, ad quantitatem digiti minoris, prope ipsam rem à qua fit sublimatio : Et sic teneatur ad modicum tempus, & tunc extrahatur. Et si foramini aliquid adhæserit ex sublimādo, certum est quod nōdum est totum sublimatum : si verò non, sublimatum totum est. Et hac eadem exercitatione in sublimādis certificari poteris omnibus. Descriptio verò vasis aludel sublimationis marchasitæ ultimæ, & cum fornace, & baculo suæ experientiæ, hæc est.

De sublimatione Magnesiæ, & Tutie.

C A P. XLVII.

Sublimationis magnesiæ & tutiæ est eadem intentio cum sublimatione marchasitæ quam narrauimus. Non enim possunt hæc omnia sine igitione magna

magna sublimari, Ideoq; omnia vnam intentionem sublimationis habent cū causis eisdem & experiētiis eisdem: & habent vnum ordinem generalem: quoniā sine fecibus sublimari debent, quæcunque sublimari cum ignitione contigerit : quoniam in seipsis feces habent sufficētes, imo superfluas, & huius signum est difficilis illorum sublimatio cum magna ignitione. Sublimantur autem omnia corpora à perfectione diminuta hoc eodem ordine, & non cadit diuersitas aliqua, nisi quia ignis sublimationis vehementior est in corporibus quàm in magnesia, marchasita & tutia. Et non diuersificantur similiter corpora in sublimationibus suis : nisi quod quædam indigent admixtione rei subleuantis ea, quædam verò non: & hoc vt facilius fiat eorum eleuatio. Est autem vna tantum specialis in corporum consideratione sublimatio, experientia reperta est bona: videlicet vt in fundo aludel non sit multa corporis sublimandi quantitas:

quoniam multitudo sublimationem impedit, & planities sit in fundo aludel sublimationis, & non cōcauitas: vt possit æqualiter & tenuiter super fundum sparsum corpus, æqualiter & multum in omnibus suis partibus eleuari. Corpora verò indigentia admixtione rei eleuantis, sunt scilicet Venus & Mars propter suæ fusionis tarditatem. Indiget autem Venus tutiâ: Mars verò arsenico: & cum his eleuantur de facili: eò quod cum eis maximè conueniunt. Fiat igitur post illorum considerationē sublimatio, vt in tutia & similibus: & disponetur eorum sublimatio hoc eodem ordine, vt diximus in marchasita, cum causis suis & experiētis prædictis.

De Descensione. Eliquatio. Fusio.

C A P. XLVIII.

NArratis itaque sublimationis intentionibus cum omnibus causis suis & experiētiis: restat nunc descensionis modum monstrare, cum causis suis

fuīs & experientiis, similiter & suo ordine determinato & completo. Fuit ergo inuentionis causa illius triplex. Prima scilicet, vt cum materia aliqua inclusa est in illo vase, quod vocatur descensorium vel Chimia, post fusionem eius descendat per foramen illius: & per eius descensionem simus certi fusionem rectam suscepisse. Alia verò causa; vt corpora debilia à combustione præseruentur per illam descensionem, post reductionem à calcibus eorum. Nam cum à calcibus corpora debilia attentamus reducere, nō omnem illorum partem tempore vno reducere possumus, sed solum aliquā partem. Si igitur pars illa quæ primò in corpus reducta est, reductionem totius expectaret, per ignem euanesce-
ret maior illius quantitas. Necesse igitur fuit ingeniari vt statim cum reducta est pars, ab igne remoueatur. Loc autem per descensorium fieri cō-
ngit. Tertia causa inuentionis huius descensionis fuit corporum depu-

ratio ab omni re extranea. Descendit enim corpus fufum mundum, & omnem rem extraneam in concavitate illius dimittit. His itaque tribus caufis perquisitis, narremus modum defcenfionis cum instrumento fuo prius notificato. Dicimus igitur quod forma eius eft quod fundus illius fit acutus: & parietes illius fine fcrupulo æqualiter fint terminantes in fundi acuitatē, in forma pyramidis rotundę: ita vt poffit vnumquodq; fufibilium liberè fine adhærētia ad fundi illius foramen defcendere; & coopertorium eius, fi necesse fuerit, fit ad fimilitudinem planæ parafidis, & benè coniungatur illi, & fint de bona & firma terra, & non de facili per ignis preffurā fufibilis. Mitatur igitur res cuius intentio fit defcendere fuper baculos rotundos ex terra factos & benè coctos: ita vt magis fundo fuperiori approximent, & cooperiatur cum fuo coopertorio, & iunctura firmetur, & fuper illud ignis de carbonibus ponatur, & fuper ipfum fuf-

suffletur, quousque tota res descendat in vas sibi suppositum. Potest tamen, si res fuerit difficilis fusionis, poni super tabulam planam, vel parvæ concavittatis, à qua possit de facili descendere cum inclinatione capitis descensorij, si fusa fuerit; quia scilicet stabit firmiùs, & diutiùs ignem suscipiet, & meliorem fusionem dabit, & sæpissimè probari potest inclinatione capitis descensorij, vtrum materia fusa est. Purificantur autem per hoc corpora. Sed per pastillum meliùs purificatur à terreatate sua per suam reductionē à calcibus suis: cuius modus purificationis est idem cum modo purificationis descensorij. Et ideo per illum excusamur ab eo. Tenet enim feces corporum vt descensorium & meliùs: & ideo narramus modū illius. Dicimus igitur quoniam accepimus corpus de cuius intentione est mundari, & illud in grana minutissima vel limaturam vel in calcem, quod perfectius est, redigimus, & ei commiscemus calcem aliquam de

cuius intentione non sit fundi. Deinde totum illud ponatur in descensoriū & fundatur igne fortissimo, quousque totū corpus reducatur vel maior pars. Inuenimus enim, per illud corpora mundari à multa terreatate, sed non mundificatione perfectā, quam perfectionem scimus esse, sed mundificatione utili, ut medicina suscepta perfectionis, melius & perfectius per eam transformentur corpora. Est enim administratio præcedens eam. Omnem autem aliam administrationem sufficienter in sequentibus tibi narrabimus. Nunc verò descensorij ponamus descriptionem.

De distillatione.

CAPITULUM XLIX.

COnueniens est igitur ut sequentes propositum nostrum sermonem de distillatione tradamus cū causis suis. Est igitur distillatio vaporum aqueorum in suo vase eleuatio. Diuersificatur autē distillatio secundum diuersa.

uerſitatem rerum diſtillandarū. Nam quædam fit per ignem, quædam verò ſine igne. Quæ verò per ignem fit, duorum generum inuenta eſt. Quædam eſt per eleuationem in alembicum: quædam per deſcenſum chimix, qua mediante oleum ex vegetabilibus extrahitur. Et cauſa generalis inuentionis cuiuslibet diſtillationis eſt purificatio liquorū à fece ſuæ turbulentix & conſeruatione illius à putrefactione ſeu corruptione. Videmus enim rem diſtillatam quocunque diſtillationis genere puriorem effici, & melius à putrefactione cuſtodiri. Cauſa verò ſpecialis inuentionis illius quæ per aſcenſum fit in alembico eſt inquiſitio aquæ puræ è ſeculentia, cuius experientia eſt nota: quia videmus aquā bis vel ter per alembicum diſtillatā, nullam fecem terreā habere admixtam. Cauſa inuentionis aquæ puræ fuit imbibitio ſpirituū & puluerum medicinarum: vt ſi quando indigemus imbibitione, aquam puram habeamus; quæ fecem poſt reſolu-

tionem ipsius non dimittat : per quas feces medicinæ nostræ & spiritus mûdati possint infici vel corrumpi. Causa verò inuentionis eius quæ per descensum fit , fuit olei puri in natura sua extractio : quia per ascensum oleum in natura sua combustibili haberi nõ poterat, & huiusmodi inquisitio fuit, scilicet, vt color eius, qui cum substantia sua commixtus est, habeatur. Hic enim color iuuare potest in casu. Distillationis verò quæ per filtrum sine ignitione perficitur, causa inuentionis fuit aquæ sola serenitas. Dicamus igitur omniû distillationum modos cum causis suis, & experiētiis manifestis. Eius itaque distillatio quæ per ascensum in alembico fit, est duplex modus. Alia enim fictili ollâ cineribus plena perficitur: Alia autem in vase suo æreo aquâ pleno cum graminibus vel lanositate, ordine suo disposita, ne cucurbita vel distillatorius alembicus rumpatur antequam ad perfectionem deducatur. Ea verò quæ cum cineribus, maiore, & for-

fortiori , & acutiori perficitur igne :
 Quæ autem cum aqua , mansueto &
 lento. Aqua enim acuitatem ignitio-
 nis non suscipit, quemadmodum ci-
 neres. Ideo per eam quæ cum cineri-
 bus fit, colores & grossiores terreas
 partes magis eleuari contingit. Cum
 ea verò quæ cum aqua , subtiliores &
 sine colore, & ad naturam aqueitatis
 simplicis approximantes. Magis subti-
 lior ergo fit separatio per eam quæ a-
 quâ perficitur, quàm per eam quæ ci-
 neribus elicitur. Experimentiâ hoc no-
 uit verum esse, qui cum distillasset o-
 leum per cineres, oleum vix alteratum
 suscepit in receptaculo. Volens verò
 partes eius separare, ad id necessitate
 peruenit : vt per aquam illud distilla-
 ret. Et tunc per eius reiterationem se-
 parauit oleum in partes suas elemen-
 tales & albissimam & serenissimam a-
 quam ex rubicundissimo extraxit oleo,
 remanente in fundo alembici totali-
 ter illius rubore. Per hoc ergo magi-
 steriũ ad omnis rei vegetabilis, & eius

quæ ex vegetabili processit inesse, & omnis rei cōsimilis ad omniū determinatā elemētorū separationē peruenire necesse est. Per eā verò quæ per descēsum fit, ad cuiuslibet rei vegetabilis & cōsimilis oleum perueniri determinatè potest, scilicet vegetabilium omnium, & eorum cōsimilium. Per eam verò quæ per filtrum fit, ad cuiuslibet liquoris serenitatem perueniri cōtingit. Hęc autem omnia scientibus & expertis sunt manifesta, & nota. Qui verò hoc ignorat, nihil ex hoc nouit magisterio. Exercitetur igitur in ea, & de facili ea inuestigabit.

Dispositio igitur eius quæ per cineres fit, est: ut fumatur olla fortis externa, & coapteretur in furno simili sublimationis furno præfato, cum eadē distantia à furni spondilibus: per eādem inuestigationem, & similibus auriculis, super cuius fundum ponantur cineres cribellati ad vnius digiti spissitudinem: & super ipsos cineres ponatur vas distillationis; & cooperatur
in cir-

in circuitu eius cum eisdem cineribus, usque prope collum alembici. Postea verò infundatur in illud res de cuius intentione sit sic distillari. Ultimo verò cooperiatur illud cum alembico: cuius collū suscipiat collum cucurbitæ inferioris intra se, usque ad curuitatem canalis ipsius alembici, ne viam fugæ inueniant spiritus ascendētes: & postea lutetur alembicus cum cucurbita sua, & firmetur eorum iunctura. Et substituaturn receptaculum cuius collum similiter recipiat nasum vel cornu alembici usque ad medium ipsius: & circumuoluatur iunctura panno lineo intincto claro ouorum, & permittatur siccare; ne aliquid de destillato respiret, quibus aptatis subiiciatur ignis quousque distillet. Alembicus verò & eius cucurbita de vitro sint. Ignis verò illius augeatur ei secundum exigentiam distillationis quousque videatur totū distillandum, cum magna ignis expressione secundum indigentiam eius distillatum esse.

Secun-

Secundæ vero intentionis dispositio, quæ per aquam fit, est similis huic in vase & alembico. Differt autem ab ea in hoc, quod sumitur in hac olla ferrea vel ahenea, & coaptatur ad furnū, vt supra est dictum: postea super fundum ipsius ponitur stratum de graminibus vel lana, vel re consimili ad spissitudinem trium digitorum. Deinde super illud stratum ponatur distillatorium aptatum cum alembico, vt supra diximus. Et eisdem graminibus, vel rebus consimilibus cooperiatur in circuitu cucurbita vsque prope collum alembici, ne cucurbita frangatur. Et super ipsa stramina virgæ subtiles superperspargantur, & super virgas ponantur lapides ponderosi, qui suo pondere cucurbitam & alembicum, & ipsa stramina deprimant, & depressa firmiter & stabiliter teneant super ollæ fundū, ne natent iactata per ipsam aquam, & sit leuigatio hæc causa fracturæ vasis, & distillandæ rei perditio. Postea verò inter stramina fundatur aqua, vsque ad
-olla

ollæ plenitudinē: & supponatur ignis, quousque distilletur totum.

Dispositio verò eius quæ per descēsum fit, est, vt fiat descensorium vitreū, cum coopertorio eius: & lutetur vtrūque, & intromittatur quod sit distillandum: & fiat super caput illius ignis. Descendet enim distillatio eius per foramen suum in vas sibi suppositum.

Dispositio verò eius quæ per filtrum fit, est: vt mittatur liquor distillandus in concham vitream vel lapideam: & filtri benè abluti & madidi ponatur pars latior in dictum liquorem vsque ad fundum conchæ. Pendeat verò exilior pars eius ab orificio conchæ extra: & sub capite illius filtri ponatur vas recipiens distillationē. Cum ergo distillare ipsum filtrum incipiet, primò aquam distillabit, quâ madidum fuit: qua cessante succedit illi liquor distillandus; qui si non serenus fuerit, toties ad concham refundatur, quousque serenissimus distilletur. Hæc autem quia facilia sunt omnia, magna probatione

tionem non indigent : ideoque eorum probationem causam breuitatis omittimus.

De Calcinatione.

CAPUT. L.

Post igitur distillationis narrationem sermonem nostrum tradamus de calcinatione. Est ergo calcinatio rei per ignem puluerisatio, ex priuatione humiditatis partes consolidatis. Causa inuentionis eius est, ut sulphureitas corrumpens & defedans per ignem deleatur. Diuersificatur verò secundum diuersitatem rerum calcinandarum. Calcinantur igitur corpora, & calcinantur spiritus, & res alie extraneae à natura illorum : diuersa verò intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta duorum generum, dura videlicet, ut Venus & Mars : mollia verò, ut Iupiter & Saturnus : quae omnia calcinantur necesse fuit illa diuersa intentione calcinari : Principali attamen una intentione calcinantur. Et est ut sulphureitas illa corrumpens & defedans remoueatur & deleatur per ignem.

Hic

Hic enim comburitur omnis, ex quacunque re sulphureitas adustiua: quæ sine calcinatione deleri non potest: quoniam ipsum corpus solidum est; & propter soliditatem & latitationem sulphureitatis in continuitate substantiæ argenti viui defenditur per illud à combustionem. Ideoque necesse fuit continuitatem corporum & argenti viui in ipsis separare, vt ignis liberiùs ad quamcunque minimam eius partem perueniens, sulphureitatem ex eò comburere possit & non defendat ipsum continuitas argenti viui commixti. Et est generalis causa inuentionis calcinationis corporum, à terreatate depuratio. Inuenimus enim quod corpora per reiterationem calcinationis & reductionis mundantur & magis figuntur, vt dicemus in sequëtibus. Specialis vero calcinatio corporum mollium est: vt cū his duabus intétionibus sit intentio per eā illa indurare & ignire: ad qd peruenitur cū ingeniosa reiteratione calcinationis sup illa, de qua
in se-

in sequēti traditione determinare nobis expedit. Inuenimus enim per id ingenium manifestè ipsa indurari. Sed manifestiùs & citiùs Iupiter induratur. Causa verò inuentionis calcinationis spirituum est, vt ipsi meliùs figantur & faciliùs soluantur in aquam: Quoniam omne calcinati genus fixius est quàm nō calcinati & facilioris solutionis: quia partes calcinati magis subtiliatæ per ignē faciliùs cū aquis cōmīscantur & in aquam conuertuntur. Et hoc si expertus fueris, sic inuenies se habere. Calcinationo verò aliarum rerum, fuit ad exigentiam præparationis spirituum & corporum; de quibus latius à nobis determinabitur in sequentibus. Non autem est de perfectione harum aliquid talium. Modus igitur ipsius calcinationis est diuersitatem calcinandorum. Calcinantur enim corpora aliter quàm spiritus vel aliæ res extraneæ: & corpora à se inuicem diuersa similiter diuersimodè calcinantur. Corpora enim mollia vnum modum habent generā-

neralem ad calcinationis intentionē:
 scilicet, quod & ambo per solum pos-
 sunt calcinari ignem; & per salis acui-
 tatē præparati vel nō præparati ambo
 similiter. Primus igitur modus sic per-
 ficitur: vt sumatur vas terreum benè
 coctum ad similitudinem parapsidis
 formatum, cuius structura sit firma &
 coaptetur ad furnum calcinationis, ita
 quod sub illo possint carbones projici
 & sufflari. Projiciatur verò in fundum
 vasis illius plumbum & stannum, quod
 super tripedē ferreū vel tres lapideas
 colūnas sedeat firmiter; & ad furni sui
 parietes similiter firmetur quatuor vel
 trib⁹ lapidib⁹ coarctatib⁹ illud ad eos,
 ne vas moueri possit. Furni verò figura
 eadē sit cū furni forma magnæ ignitio-
 nis, de quo narratū est iam, & narrabit^r
 similiter sermone cōpletiori. Accēda-
 tur igit in illo ignis sub vase calcinati-
 onis, ad ipsius calcinādi corporis fusio-
 nē sufficiens & potens. Et cū ipsum cor-
 pus fustum fuerit & cutē nigrā super se
 creauerit ignis virtute, subtrahatur ab

K

eo cum pala ferrea vel lapidea, quæ se non permittit cõburi ad infectionem calcis. Hæc autẽ excoꝛiatio tã diu continuetur, quousq; ipsum corpus in puluere vertatur. Quod si Saturnus fuerit, ad maiorẽ ponatur ignẽ: quousq; in citrinissimũ mutetur colorẽ calx eius. Si verò Iupiter, similiter exponatur igni & ibi teneatur: & dimittatur quousq; in albedinem mutetur completã calx eius. In hoc tamen sollicitũ reddimus artificem, quoniã Saturnus de facili à calce sua redit ad corpus. Iupiter verò difficilimẽ. Ideoq; ne contingat illum errare in expositione calcis Saturni, post primã eius puluerisationẽ, ad maiorem ignẽ: ne prius redeat, quàm perficiatur illius calx, in corpus: quoniam, temperantiã ignis indiget, & successiua augmentatione illius paulatim, cũ cautela, quousq; in calce firmetur, scilicet ne de facili redeat in corpus: vt possit illi maior ignis administrari, ad luẽ calcis perfectionem. Neque contingat similiter errare propter difficilem Iouis reductionem: vt si quando posuerit in

reductionem calcem eius, eueniat ei quod non reducat : sed inueniat eam prioris dispositionis, aut in vitrum redactā, & æstimet reductionem eius impossibilem. Dicimus enim, quoniā si in Iouis reductione magnum non adhibuerit ignem, nō reducet: Si verò magnum, non necesse illum reducere cōtingit : sed possibile est illum in vitrificationem reducere. Et illud ideo, quoniam Iupiter in profundo suæ naturæ argenti viui fugitiuam inclusam habet substantiā, quæ si longam in igne forti cōtraxerit morā, fugiet, & corpus priuatū humiditate relinquet: Quod tunc potius aptū ad vitrificationē, quàm ad corporis metallici fusionem conuerti reperietur. Omne enim propria priuatū humiditate, nullam nisi vitrificatoriā dat fusionē. Ideoq; necessario relinquitur, quod cū ignis impetu maximè veloci, reducere celeriter festinet. Aliter enim nō reducitur. Exercitetur ergo ad illud & sciet. Modus verò calcinationis horū duorū corporū,

quæ à salis acuitate perficitur, est : vt quando fuscum corpus fuerit, proijciatur super faciem illorum quantitas salis præparati vel non, & permisceantur agitatione multa per baculum ferreum, super ignem: quousque per salis mixtionem totum in cineré vertatur. Et postea per eundem modum perfectionis perficiatur illorū calx cum suis considerationibus. Sed in hoc est etiā differentia in horum duorum corporum calcinatione. Quoniam Saturnus ex primis calcinationis laboribus ad puluerem conuertitur facilius quàm Iupiter: non tamé perficitur illius calx facilius quàm Iouis. Dependet autem huius causa ex eo, quod Saturnus humiditatem magis habet fixam & maiorem terreitatis quantitatem quàm Iupiter. Veneris verò & Martis est idē calcinationis modus: diuersus tamé à primis duobus: & illud propter liquefactionis eorum difficultatem. Et est vt laminæ ipsorum ponantur ad fortem ignitionem, de cuius intentione nō sit fun-

fundere. Propter enim multam eorum terreitatis in illis quantitatem, & multam sulphureitatis adustiuae & fugientis mensuram, de facili hoc modo adducuntur in calcem. Et ratio est: quoniam ex multa terreitate argenti viui substantiae intermixta, turbatur argenti viui debita continuatio in illis. Et ideo porositas in eis causatur: per quam & sulphureitas transiens euolare potest: & ignis ex causa illa liberè ad eam accedens, comburere & eam eleuare potest. Per hoc igitur relinquitur partes rariores fieri, & ad cinerem per dis- continuationis raritatem cōuerti. Manifesta igitur experiētia hæc est: Quoniam exposita ad fortem ignitionem lamina Veneris, flammam dabit sulphuream, & squamā in superficie sua creabit puluerisabilē. Etiam hoc ideo quia ex propinquioribus partibus faciliorem sulphuris necesse est combustione fieri. Modus verò furni calcinationis huius est idem cum modo furni calcinationis prædicti distillationis:

nisi quod foramen solummodo vnum magnum debet super caput suum habere : Vnde à fumositatibus se liberè absoluat. Et situatio calcinandorum in medio furni sit : vt in circuitu liberè ignem recipiant. Vas verò eius sit terreum, & de firmissima terra benè coctum : vt non de facili per ignem lique scat, & formatum in modum parapsidis benè spissæ.

Modus itaque calcinationis spirituum est : vt eis ad fixationem approximantibus, administretur ignis, successiue & paulatim illum augendo, ne fugiant, quousque maximum eos tollere ignem contingat. Et vas eorum sit rotundum vitreum benè spissum ne fundatur, vndique clausum : & furnus idem cum nouissimè dicto. Cum simili autem furno, & cum simili vase omnis similiter res calcinatur. Excusamur tamen per illos à maiori sollicitudine quàm quæ adhibetur in custodia fugæ : quoniam alia res non fugit, nisi spiritus, & quæ spirituum naturæ approxi-
mat,

mat. Descriptio verò omnium quæ narrata sunt nouissimè est hæc.

De Solutione.

C A P V T L I.

DE solutione sermo noster ampliatius innuit. Solutio est solidæ & rei sicæ in aquæ essentiam redactio. Dicimus autem quod omnis solutionis perfectio adducitur cum aquis subtilissimis & maximè acutis, acribus & ponticis fecem nullam habentibus: Sicut est acetum distillatum, & vua agrestis, pruna acerba, & pira multæ acritudinis, & mala granata similiter distillata, & his similia. Fuit autem causa inuentionis eius subtiliatio eorum quæ nec fusionem competentem, nec ingressionem dabant: de quibus magna vtilitas amittebatur spirituum, & eorum quæ suæ naturæ sunt. Nam omne quod soluitur, necesse est salis, aut aluminis vel eorum consimilium naturam possidere. Est autem natura eo-

rum, quod fusionem dant ante illorū vitrificationem. Ergo & spiritus soluti fusionem præstabunt similiter similē. Cum ergo multum ex natura sua corporibus & sibi inuicem conueniant, habita fusione, necesse est per illam corpora penetrare & penetrando trāsmutare. Ad hoc verò sine magisterio non peruenitur : quod est scilicet, vt post solutionem & coagulationem illius administretur illi aliquis ex spiritibus purificatus, non fixus : & totiens ab illo sublimetur, quousque secum maneat, & illi velociorem præstet fusionem, & ipsum in fusione à vitrificatione conseruet. De natura enim spirituum & corporum est non vitrificari, & à vitrificatione commixtum saluare, donec in eo fuerint. Spiritus ergo qui magis naturam seruauit spiritus, magis à vitrificatione defendet. Magis autē seruauit spiritus solummodo purificatus, quàm purificatus fixus, calcinatus atque solutus. Ideo necesse est simul permisceri. Resultat enim in his bona fusio,

fusio, & ingressio, & fixio permanens. Ex operibus autem naturæ probare possumus: sola salium & aluminum & similium naturam possidentia, solubilia esse. Nos enim in operibus illius omnibus considerantes, nō inuenimus alia solui præter illa. Igitur quæcunque soluantur, necesse est per illorum naturam solui. Sed quia videmus omnia calcinata in natura per reiterationem calcinationis solui. Ideoque manifestè probatur per hoc, omnia calcinata ad salium vel aluminum naturam approximare. Ideo sese in proprietatibus necesse est commutari. Modus verò solutionis duplex est, scilicet alius per fimum calidum, & alius per feruentem aquam: quorū est vna intentio & vnus effectus. Modus ergo per fimum est vt ponatur calcinatum in ampullam vitream, & super illud fundatur quantitas aceti distillati vel consimilis, dupli eius: & obturetur optimè os vasis, ne aliquid respirare valeat: & sub fimo tepido multæ quantitatis vt sit benè ca-

lidus, triduo dimittatur : & postea per distillationem filtri, solutū remoueat : non solum verò iteratò calcinetur, & post calcinationem iteratò similiter soluatur, cū duplo aceti noui distillati vel alterius rei & sic cōtinuè donec per reiterationem operis super illud, totū soluatur, vel maior pars ad exigentiam. Modus verò qui per ebullientem aquam fit, velocior est & melior. Et est, vt calcinatum in ampullam similiter ordinetur cum aceto, obturato foramine ne respiret: quæ in caldario pleno aquâ & stramine sepeliatur, vt in distillationis modo per aquam præceptum attulimus per ordinem: & postea succendatur sub ea ignis, donec aqua per horam ferueat. Post hoc verò solutum distilletur, & scorsum feruetur: non solum verò iteratò calcinetur, & iteratò eodem ordine soluatur, donec per reiterationem totum soluatur. Descriptio eius quod nunc dictum est, hæc est.

De

De Coagulatione.

CAPVT. LII.

Coagulatio est rei liquorosæ ad solidam substantiã per aqueitatis absolutionem seu humidĩ priuationem redactio. Est ergo duplex inuentionis causa illius. Vna argenti viui induratio. Altera verò medicinarum solutarũ ab aqueitate illis admixta absolutio. Diuersificatur autem secundũ coagulandorum diuersitatem. Aliã enim argentum viuum coagulationẽ indiget; aliã verò medicinæ vel res solutæ. Est autẽ argenti viui duplex coagulatio. Vna quidẽ per priuationem totius ab illo humidĩ innati: alia per inspissationem ipsius humidĩ, quousque induretur. Congelare tamẽ illud difficilimẽ atq; laboriosẽ accidet cum magna perspicacitalis industria; & hoc propter fortem vnionem & compositionem quã habet. Nos autem fili, tibi narrabimus in hoc capitulo omne ingenium coagulationis illius. Ingenium igitur coagulationis illius, cogitauerũt quidam fore

fore per conseruationem siue retentionem illius in ignis temperamento: qui cum illud putassent cōgelasse, post remotionem eius ab igne inuenerunt illud fluere sicut prius. Per hoc igitur in stuporem & in admirationem adducti sunt, vehementer affirmantes, ad hoc perueniri non posse. Alij verò necessario ex principiis naturalibus supponentes, humidum quodlibet per ignis calorem in siccitatem conuerti, imaginati sunt cum perseuerantia & continuatione illius in igne suo, ipsum coagulare: & per hanc continuationē ad hoc deuenerunt, vt ex eis aliqui in album: aliqui verò in rubeum conuerterint lapidem, cuius nō fuit fusio, nec ingressio aliqua. Et horum diuersitatis causam non potuerūt estimare, ideoq; illud abiecerunt. Alij vero cum medicinis illud coagulare conati sunt, & accidit eis illusio: aut quia non coagularunt, aut quia ab eis insensibiliter extenuatū in fumo euolauit, aut quia coagulatio eorum non fuit in forma alicu-

alicuius corporis. Et horum diuersitatis causam ignorantes desperauerunt. Alij verò medicinas artificiosas ingeniosaeuè componentes, vt illud in projectione coagularent. Sed eorum non fuit coagulatio utilis: quoniam in imperfectum corpus illud cōuerterunt: & causam huius ex ipsorum insufficiētia similiter videre nō potuerunt. Horum igitur nos narrare causas expedit: vt ad coagulationis magisterium illius artifex perueniat. Vt autem iam à nobis sufficienter narratum est, vniformis est substantiæ argentum viuum. Quare non est possibile in breui spacio temporis per conseruationē illius in igne, aqueitatem illius remouere vel inspissare. Nimia igitur festinatio causa fuit primi erroris. Cū verò subtilis sit substantiæ ab igne recedit. Ignis igitur excessus est causa erroris illorum, à quibus fugit. Cōmiscetur cum sulphure, arsenico, & marchasita de facili, propter conueniētiā cum illis in natura sua: Ideoque per illa apparet coagulatum,

tum, non in forma corporis metallici, sed argēti viui cum plumbo mixti : vel in forma Antimonij vel consimilis. Non enim hæc, cum fugitiua sint, possunt illud in ignis pugna tenere, quousque ad corporis naturam perueniat : sed fugiunt secum per ignis incussionem, & illud ideo est causa erroris eorum qui sic coagulāt. Habet utiq; similiter argentum viuum humiditatē sibi multam vnitam, quam ab illo separari non est possibile, nisi per ignis cautam violentiam & per cōseruationem eius in suo igne. Et est suus ignis, quem illi augmentando secundum exigentiam suæ tollerantiæ, illius humiditatem tollunt relicta sibi parte, ad fusionem metallicam sufficiente : qua remota non funditur. Et hæc est causa erroris illorum qui ipsum in lapidem album vel rubeum coagulant non fusibilem. Habet namque argentum viuum partes sulphuris naturaliter sibi admixtas ; quoddā tamen plus, quoddam verò minus : quod remouere per artifi-

artificium est possibile contingere. Cū igitur sit sulphuris proprietas cum argento viuo rubeum vel citrinum, secundum proportionem suæ quantitatis creare; vt videmus in cinabrio, eius ablatione proprietas argenti viui erit, albedinem dare per ignem. Hæc igitur est causa varietatis colorum illius post coagulationem eius in lapidem. Habet similiter terreitatem immundam & sulphuream admixtam : quibus infici omnes suas coagulationes necesse est. Et hæc est causa erroris illorum, qui illud in corpus imperfectum coagulant. Ex diuersitate igitur medicinarum illius coagulationis accidit, diuersa in coagulatione illius creari corpora. Nam si medicina vel argentum viuum habuerint in se sulphur non fixum, necesse est corpus molle ex eis creari. Si verò fixum, necesse est durum; & si album, album: si verò rubeum, rubeum: & si remissum ab albo vel rubeo, remissum similiter necesse est fieri: & si ter-

fi terreū vel liuidum infectum. Si verò non, non. Omne enim sulphur non fixum, liuidum creat : fixum verò non, quantū in illo est. Pura verò illius substantia, purum creat corpus : non pura verò econtra. Accidit etiam quoque in solo argento viuo absque sulphuris commixtione diuersitas eadem : propter diuersitatem mundationis & præparationis illius in medicinis. Ideoque contingit ex parte medicinæ diuersitatis illusio : quandoque in coagulatione illius plumbum ; quandoq; verò Iouem ; quandoque autem Venerem ; & quandoque Martem formari : quod propter impuritatem accidit fieri. Quandoque verò Solem ; quandoque Lunam : quod ex bonitate & puritate euenire necesse est.

Coagulatur igitur ex frequenti illius præcipitatione ad fundum cum violentia sui ignis, qui aqueitatem illius de facili remouet. Hoc enim fit per vas, cuius figura sit multæ longitudinis : in quo ascendens inueniat refrigerij

gerij locum, & adhærentiæ, vt & quie-
tis in eius spondilibus, propter suam
longitudinem, & non fugæ vel exitus
viam habeat: quousque iteratâ vice ad
illius fundum præcipitetur multa ca-
liditate ignitionis, cum reiteratione
multa, quousque fiat fixum. Coagula-
tur similiter ex diuturna retentione in
suo igne, cum vase vitreo, cuius collum
sit multæ longitudinis, & in ventre fi-
guram ampullæ habeat, cum continua
colli eius apertione, vt per illam possit
humiditas eius euanescere. Coagula-
tur verò per medicinam illi cõuenien-
tem: cuius compositionem tibi narra-
bimus in sequentibus prout expedit.
Hic verò & similiter, vt intentionem
nostram super illo faciamus comple-
tam, secundum quod per nostra inue-
nimus experimenta. Est autem medi-
cina quæ maximè illi in profundo eius
adhæret, & ei per minima commisce-
tur ante illius fugam ab igne. Ex rebus
ergo ei conuenientibus, necesse est
hanc medicinam creari. Sunt autem

L

huiusmodi res corpora omnia metalli-
ca, & sulphur & arsenicum. Sed quia
nullum vidimus ex corporibus illud in
natura sua coagulare coagulatione fir-
ma & vera: sed potius ab eis ipsum per
expressionem ignis fugere, quantum-
cunq; fuerint suæ conuenientiæ. Ideo
que considerauius, nullum corpus in
natura sua illi in profundo adhærere.
Subtilioris ergo substantiæ & liqui-
dioris fusionis necesse est medicinam
illam, esse quàm ipsa corpora existant.
Ex spiritibus autem similiter non vidi-
mus, illis in natura sua manentibus, fir-
mam & veram coagulationem fieri il-
lius, sed fugitiuam, & multæ infectio-
nis & nigredinis: Quod quidem con-
tingit, alterum propter spirituum fu-
gam, alterum verò ex terreæ & adu-
stibilis substantiæ illorum commixtio-
ne. Ideoque per hæc manifestè relin-
quitur quod ex quacunque re medi-
cina illius eliciatur, ipsam necessariò
debere esse subtilissimæ & purissimæ
substantiæ, illi adhærentis ex natura &
con-

conuenientia sua in profundo, & facilissimæ fusionis vel liquefactionis, & tenuissimæ ad modum aquæ, ceræ vel olei: & fixa super ignis pugnam. Hæc enim medicina ipsum coagulabit & in substantiam solarem vel lunarem conuertet. Modos autem compositionis ingeniorum, medicinæ & aliorum tibi in sequentibus latius denarrabimus, per quos ad illam peruenire poteris: & ipsa sermone sibi proprio & conuenienti determinabimus. Sollicitè igitur ad illam exerciteris, & eam inuenies. Sed ut nos non possis ex eius insufficientia increpare: dicimus, quoniam ex ipsis corporibus metallicis cum suo sulphure vel arsenico præparatis, & ex solis similiter corporibus elici potest. Ex solo verò viuo argento facilius & propinquiùs inuenitur: quoniam natura propriam naturam amplectitur, & ea gaudet amicabiliùs quàm extranea: & est similiter in ipso facilis extractionis illius substantiæ subtilissimæ, cum

L 2

iam in actu subtilem habeat materiam. Modi verò inuentionis huius medicinæ sunt per sublimationem, vt à nobis narratum est sufficienter. Modus verò fixationis illius in capitulo suo similiter narratus est. Coagulationis verò solutorum modus est, per ampullam in cineribus vsque ad collum, cum temperato igne, quousque aqueitas euanescat & induretur.

De Fixione.

CAPVT. LIII.

Fixio verò est rei fugientis ab igne ad ipsum conueniens aptatio. Causa verò inuentionis ipsius fuit, vt omnis tinctura omnisque alteratio medicinæ perpetuetur in alterato, & non mutetur, nec separetur ab eo per ignem. Diuersificatur verò & ipsa similiter secundum rerum figendarum multiplicitem: quæ sunt corpora quædam à perfectione diminuta; sicut Saturnus, Iupiter & Venus: & spiritus qui sunt scilicet sulphur & arsenicum in gradu vno; & argentum viuum in alio; in tertio

tio verò marchefita, magnesia, & tutia,
 & horum similia in natura. Figuntur
 autem corpora hæc à perfectione di-
 minuta per suam calcinationem & re-
 ductionem: quoniam absoluuntur per
 eam à sulphureitate combustibili &
 fugitiua corrumpente. Et hanc suffi-
 cienter in sua narrauimus oratione,
 scilicet in capitulo calcinationis. Figū-
 tur autem sulphur & arsenicum duo-
 bus modis. Primo per reiterationem
 sublimationis super illa in vase aludel
 quousque stent. Est etiam in hoc in-
 tētio festinationis istius fixationis, vt in-
 genieris ad inuentionem multiplicis
 sublimationis reiterationis in breui
 tempore: quod per duo fit aludel cum
 duplicibus suis cooperculis, hoc ordi-
 ne seu modo: scilicet, vt nunquam ab
 actu sublimationis desistat, donec fixa
 fuerint. Proijciatur ergo id quod in
 vno cooperculo ascendit immediatè
 in aliud aludel, & sic alternata vice rei-
 teretur: & nunquam otiosa permittan-
 tantur aludel spondilibus adhærere;

quin in continua sint sublimatione ignis, quousq; cesset illorum eleuatio. Quàto enim in breuiori tempore poteris multiplices sublimationis reiterationes complere: tantò celerius & melius continget ipsa fixari. Ideoque fuit secundus fixationis modus inuētus: qui est per ipsius sublimandi præcipitationem, ad calorem ignis, vt cōtinuè in illo sit, donec figatur. Et hoc fit in longo vase vitreo cuius fundus sit terreus, & non vitreus (quoniam scinderetur in partes) illi artificialiter cū clausura bona connexus; & per spatulam ferream vel lapideam, cum ad spondilia eius adheferit, deijciatur ad ima caloris continuè per alternas vices quousq; figatur, & amplius non ascendat. Fixationis verò modus argenti viui est idem cū modo fixationis sulphuris & arsenici: & non diuersificantur inter se, nisi in hoc; quod non possunt sulphur & arsenicum figi, nisi prius eorum partes inflammabiles tenuissimæ, ingenioso & subtili diuisionis artificio ab eis separantur.

parentur, per hunc vltimum fixationis modum. Argentum verò viuum hanc considerationem non habet, quia non comburitur nec inflamatur per ignē. Quare similiter temperationi calore quàm argentum viuum indigent illa in hoc modo. Similiter diuersificantur: quia in longiori figuntur tempore quàm argentum viuum. In eo similiter, quoniam altiùs eleuantur propter suam raritatem quàm argētum viuum: ideoque longiori vase indigent quàm argentum viuum ad suam fixationem. Fixionis autē modus marchesitæ, magnesiæ & tutiæ est: vt cum post primam illorum sublimationem acquisiuerimus quod ex eis volumus, abiectis illorū fecibus reiteremus super ea sublimationē, totiens conuertendo quod superiùs ascendit, ad id quòd inferiùs remansit, ex vnoquoque illorum, quousque figantur.

De Ceratione.

C A P U T L I I I I.

CERATIO est ad liquefactionem

L. 4

duræ rei vel succi non fusibilis molli-
ficatio. Ex hoc igitur manifestum est:
quod causa inuentionis huius fuit, vt
quod ingressionem ex priuatione suæ
liquefactionis non habebat ad corpo-
ris alterationē, mollicaretur vt flue-
ret, & ingressionem haberet. Putaue-
runt tamen aliqui hanc cerationē de-
bere de oleis liquidis & aquis fieri.
Sed erroneum est illud; & à principiis
huius magisterij naturalibus semotum
penitùs, & maximè ex manifestis natu-
ræ operibus reprobatur. Naturā enim
non videmus in ipsis corporibus me-
tallicis humiditatem citò terminabi-
lem ad illorum fusionis & mollica-
tionis necessitatem posuisse. Si enim
talem humiditatem citò ignis calore
terminabilem illis posuisset, relinque-
retur necessariò, vt citissimè, scilicet
ignitione & fusione completa vna, ipsa
corpora totaliter omni humiditate
priuari contingeret. Quare ex illo se-
queretur, post vnā ignitionem cor-
pus quodlibet nec malleari, nec fundi
posse,

posse. Quamobrem in quantum imitantes naturę opera possumus, necesse est nos modum naturę in cerando sequi. Cerat autem ipsa in radice cerationis fusibilibus humiditate, quę super omnes est humiditates expectans ignis calorem. Igitur & nos consimili cerare humiditate necessariò expedit. In nullis autem rebus meliùs & possibiliùs hæc humiditas ceratiua inuenitur, quàm in his videlicet sulphure & arsenico propinquè. Perfectiùs autem & meliùs in argēto viuo. Horum enim humiditatem non videmus terram illorum post resolutionem relinquere, propter fortem vnionem, quàm in opere mixtionis naturę habuerunt. In omnibus autem rebus aliis humiditatem habentibus, experimento inuenies, ea in resolutione à terrea sua substantia separari, & post illius separationem omni humiditate priuari. In spiritibus autem prædictis & maximè argēto viuo, hoc minimè cōtingit. Ideoque non est aliud, per quod ab illorum

inceratione, illa acceptatione excusari
possumus. Modus ergo cerationis est
per illos : vt totiens super rem ceran-
dam multiplicetur eorum sublimatio,
quousque in illa cum humiditate sua
manentes, fusionem bonam & com-
petentem præstent. Hoc autem non
fiet ante illorum perfectam munda-
tionem ab omni re corrumpente. Sed
mihi melius videtur, vt eorū olea prius
figantur per oleum tartari, & cum il-
lis fiat omnis ceratio competens
& necessaria ad hanc
artem.

Libri primi finis.

GEBRI ARABIS DE ALCHEMIA TRADITIO-

nis summæ perfectionis:

LIBER SECVNDVS.

*De consideratione perfectionis & eorū
quæ ad eam spectant.*

CAPVT I.

PRINCIPIORVM itaque hu-
ius magisterij discussione tra-
dita; restat, intentum huius
nostræ artis complere sermo-
ne illi conueniente. Est autem perfe-
ctionis ipsius consideratio, considera-
tio perficientiæ medicinæ, vt scilicet
discutiatur ex qua re melius vel pro-
pinquiùs eliciatur illa ad omnem im-
perfecti perfectionem. Et similiter
consideratio artificiorum per quæ co-
gnoscamus, an perfectio sit completa.
His itaque traditis, & tota erit perfe-
ctionis tradita cognitio: secundum
nostræ artis exigentiam.

De

De cognitione principiorum corporum.

CAPUT. II.

COgnosce verò non est possibile hanc trāsmutationem corporum & ipsius argenti viui ; nisi super mentem artificis deueniat vera cognitio illorum naturæ, secūdum suas radices. Prius igitur corporum principia secūdum suas radices & eorum essentias notificabimus; quid scilicet sint secundum omnes causas differentiarum : & quid boni vel mali in se contineant. Dehinc verò ipsorum omnium corporum naturas & essentias cum omnibus suis causis & proprietatibus narrabimus ; quæ videlicet sint causæ corruptionis & perfectionis illorū cum suis experientiis manifestis approbantes.

De cognitione sulphuris & arsenici particulariter.

CAPUT III.

ERgo in primis spirituum naturam, qui ipsorum sunt corporum principia, affirmamus : quæ sunt videlicet sulphur, arsenicum, & argentum viuum.

Dici-

Dicimus igitur quoniam sulphur & arsenicum, pinguedo sunt terræ, vt supra à nobis narratum est. Cuius experientia manifesta probationem elicias per illorum facilem inflammationem, & facilem eius liquefactionem, per ignē. Non enim facile inflammatur, nisi quod oleagineum : nec liquefcit per calidiorem facile, nisi quod illius naturæ est. Sulphur itaque & illius compar, causam corruptionis habent, inflammabilem substantiam, & terream feculentiam. Causam verò perficientem habent mediam; inter hanc videlicet & illam. Est igitur causa corruptionis illorum terreitas, per hoc quod neque fusionem, neque ingressionem habēt, & similiter inflammabilis substantia; quia nec stat nec stare facit, sed nigredinem & liuiditatem ex omni genere eius præstat. Causa igitur perfectionis in illis, est mediocris illorum substantia : quia per illius terreitatem nō turbatur ab ingressione, quæ per fusionem bonam perficitur. Et per illius sub-

subtilitatē combustibilem non remouetur eius impressio de facili propter fugam. Non est autem mediocris illorum substantia perfectionis causa corporū vel argent. vi. nisi ligatur: quia cū non fixa sit: licet eius impressio non remoueat de facili; non tamen stabiliter perpetuatur. Ex his itaque elicitur, mediocrem substantiam diuidere artificem necesse esse. Diuidere autem putauerunt quidam impossibile esse, propter fortem illorum mixtionem & vnionem naturalem. Et illi quidem suis operibus manifestis aduersi sunt. Nam ipsum sulphur calcinauerunt; & licet non multum, quod nullam fusionem nec inflammationem aliquam dedit: sed illud per diuisionem eius necesse est euenisse. Quoniam sulphur in sua naturali commixtione & simplici substantia permanens, necesse est inflammari & comburi. Ergo per diuisionem diuersarum substantiarum in illo, relinquitur, partem magis in ipso inflammabilem à partibus
non

non inflammabilis seorsum per artificium separari. Nam si possibile est, per calcinationem ad remotionem omnium inflammabilium partium in illo peruenire; necesse est ex eorum naturalibus operibus, eos confiteri ad omnem partium diuisionem posse peruenire. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo artificio, cogitauerunt id fore impossibile. Patet itaque ex præmissis manifestè, non esse sulphur de veritate nostræ artis; sed fortè pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij: per quod ad illius diuisionem possibile est deueniri. In arsenico verò, quia in radice suæ mixtionis, per actionem naturæ resolutæ sunt multæ illius partes inflammabiles; ideo artificium eius separationis est facilius: Sed ipsum est albedinis tinctura, sulphur verò rubedinis. In sulphuris igitur diuisione magnam adhibere cautelam, necesse est.

De

IN Argento viuo similiter necesse est
 superflua refecare. Habet enim duas
 corruptionis causas à quibus in subli-
 mando purgatur ; vnā videlicet ter-
 ream immundam substantiam sine in-
 flammatione, aliam superfluam fugiti-
 uam aqueitatis substantiam. Putaue-
 runt attamen aliqui ipsum non super-
 fluam habere terram vel immundiciā.
 Sed vanum est quod cogitauerunt. Vi-
 demus enim ipsum multæ liuiditatis
 & non puræ albedinis : & similiter per
 leue artificium, videmus ex illo terram
 nigram & feculentam emanare ; per la-
 uationem videlicet, cuius modum iam
 narrabimus. Sed quia duplicem con-
 tingit per illud perfectionem elicere,
 scilicet medicinā ex illo creari, & ipsū
 coagulatione perficere, ideo necesse
 est, ipsum duplici mundationis gradu
 præparare. Præterea duæ mundatio-
 nes Mercurij necessariae sunt. Vna per
 sublimationem ad medicinam, & hæc
 innui-

innuitur. Alia per lauacrum ad coagulationem, & illud innuctur. Si enim volumus medicinā ex illo creare, tunc necesse est, à feculentia suæ terreitatis optimè purgare per sublimationem; ne in proiectione creet colorem liuidum. Similiter & ipsius aqueitatem fugitiuam delere; ne totam medicinam fugitiuam in proiectione faciat, & mediocrem illius substantiam saluare: de cuius est proprietate non aduri, & ab adustione defendere; & quæ similiter non fugit, sed fixum facit. Probaui autem ex nostris sermonibus argentum viuum omne perfectiū. Et hoc similiter est manifestum experiētiis. Nam videmus argentum viuū argento viuo magis adhærere, & eidem magis amicari: Post illud vero auro, & post hoc argento. Ideo ex hoc relinquitur, ipsa esse suæ naturæ magis. Alia vero corpora non videmus ad illud tantam conformitatem habere: & ideo ipsa veridice inuenimus minùs de sua natura participare. Quæcunque enim vi-

M

demus plus ab adustione saluari, illa consideramus plus suam naturam possidere. Ideoque relinquitur ipsum argentum viuum esse perfectissimum & adustionis saluatium, quod est perfectionis vltimum. Secundus verò mundationis ipsius gradus est ad præparationis ipsius coagulationem. Et est vt sufficiat illi solummodo lauatio suæ terreitatis immundæ. Cuius modus hic est: Sumatur patella terrea, & in eam mittatur argentum viuum quod purgare intendis, super quod spargatur aceti fortissimi parua quantitas, vel alterius rei consimilis: quæ sufficiat ad cooperiendum illud: & ponatur ad ignem lentum, ne ferueat: & agitetur continuè cum digitis superfundo patellæ, vt diuidatur argentum viuum in similitudinem subtilissimi pulueris albi; donec totum acetum euaporaue- rit, & ipsum argentum viuum redeat in suam formam. Postea verò quod feculentum & nigrum videris ex illo emanasse, & patellæ adhærere, laua-
cum

cum aqua & abijce. Et hæc iterata vice multiplica, quousque videris colorem terreitatis illius, in clarum album mixto celestino colore perfectè mutari : quod perfectæ lauationis est signum. Cum igitur peruenierit ad illud, proijciatur super ipsum medicina suæ coagulationis : & coagulabitur in solificum & lunificum, secundum quod ipsa medicina suæ coagulationis præparata extiterit : & ipsius narrationem in sequentibus ponemus. Ex iam igitur dictis patet similiter, Argentum viuum non esse perfectiuum in natura sua, ad quam produxit ipsum minera sua : sed illud quod ex ipso producitur per artificium nostrum. Et similiter in sulphure & eius compari est inducere. Non autem in his possibile est naturaliter naturam sequi, sed per nostrum artificium & ingeniosum perficiuntur.

De cognitione vera Marchesita,

Magnesia & Tutia.

C A P U T V.

M 2

DE alijs autem spiritibus similiter specialem necesse est nos facere traditionem: qui sunt Marchesita, Magnesia, & Tutia, impressionē magnam in corporibus facientes. Et ideo dicamus quid sint in natura, secundum suas probationes & causas. Dicimus igitur quod Marchesita duplicem habet in sua natura substantiam. Vnam scilicet, argentum viuum mortificatum & mediocriter præparatum, & ad naturam fixi appoximans. Aliam verò sulphur adustibile non fixum. Ipsam ergo habere sulphureitatem comperimus manifesta experientiâ. Nam cum sublimatur, ex illa eleuatur substantia sulphurea manifesta combustiua. Et sine sublimatione similiter perpenditur illius sulphureitas. Nam si ponatur ad ignitionē, non suscipit illam priusquam inflammatione sulphuris inflammetur, & ardeat. Ipsam verò argenti viui substantiam manifestatur habere sensibilibiter. Nam albedinem præstat Veneri meri argenti, quemamodum & ipsum argen-

argentum viuum. Item videmus colorem in illius sublimatione cœlestinum præstare, & luciditatem manifestam metallicam habere videmus: Quæ certum reddunt artificem, illam has duas substantias continere in radice sua. Magnesia verò sulphure plus turbidū, & argentum viuum magis terreum & feculentum: & ipsum sulphur similiter magis fixum, & minùs inflammabile habere: per easdem probare experiētias manifestè poteris, & ipsam magis naturæ Martis approximare. Tutia verò est fumus corporum alborum; & hoc manifesta probatione perpenditur. Nam projecto fumo mixtionis lovis & Veneris, adhærente in spondilibus fabricę fabrorum, eādē imprefsiōne facit cum ea, & quod fumus metallicus non redit, nec ipsa similiter sine alicuius corporis admixtione. Ideo cum fumus ipsa sit alborū corporum, alba non citrinat corpora, sed rubea. Nam citrinitas non est aliud quàm rubei & albi debita & determinata pro-

portio. Ideoque ipsa propter sui subtilitatem magis ad profundum corporis penetrat: & ideo magis alterat quam suum corpus, & magis quiescit in examine paucò artificio, quod iam tibi narratum est. Quæcunque igitur alterantur per argenti viui virtutem, vel sulphuris, aut horum similium necesse est, alterari: quoniam hæc sola communicant & vniuntur in natura ipsis corporibus.

De essentia Solis.

CAPIT. VI.

Nunc verò de corporibus metallicis ampliato sermone eorum intimam narremus essentiam. Et primò de Sole, postea de Luna, vltimò verò de alijs secundum quod videbitur expedire, cum suis probationibus, quæ per experimentum habentur. Est igitur Sol creatus ex subtilissima substantia argenti viui & clarissima fixura & mundissima, & ex substantia pauca sulphuris mundi &

di & puræ rubedinis, fixissimi, clari, & à natura sua mutati, tingentis illud. Sed quia contingit diuersitas in rubedine ipsius sulphuris, necesse est & auri citrinitatem diuersitatem habere similiter. Est enim quoddam magis: quoddam verò minus in citrinitate intentum. Quod ipsum enim sit ex subtilissima argenti viui substantia manifestè perpenditur: Quia argentum viuum de facili & amicabiliter illud suscipit. Non enim argentum viuum aliud à sua natura suscipit. Quod verò claram & mundam illam substantiam habuit, per resplendentem eius fulgorem & radiantem manifestatur; non solum in die, verum etiam in nocte se manifestantem, alia probatione non indiget. Quod verò fixam & sine sulphureitate comburentem habeat, patet per omnem operationem illius ad ignem. Nam nec minuitur, nec inflammatur. Quod verò ipsum sit sulphur tingens, patet per hoc quod admixtum argento viuo ipsum per sublimationem in

colorem transformat rubeum, quod est Vsfur seu Cinabrium: & quod cum analgamatur cum corporibus & sublimatur forti ignitione de corporibus, ita quod illorum ascendat subtilitas cum eo, citrinissimum creat colorem. Patet igitur, quod pura sulphuris substantia, purum colorem generat: non pura, non purum. Qui verò probationis suæ citrinitatis ostensione indiget, sensum non habet: quod per visum perficitur. Subtilissima igitur argenti viui substantia ad fixationem deducta, & puritas eiusdem, & subtilissima sulphuris materia fixa claræ rubedinis, & non adurens, tota ipsius auri materia est essentialis. Maior tamen argenti viui quantitas in illo probatur esse. Quæcunque igitur volueris alterare, ad huius exemplar altera: ut ipsa ad æqualitatem perducas. Et modum iam ad illud nos tibi dedimus. Et quia subtiles habuit & fixas in sua creatione partes; ideo potuerunt partes eius multum densari. Et hæc est causa magni sui ponde-

ponderis. Per multam verò & temperatam à natura decoctionem, facta est ex illo paulatiua resolutio, & inspissatio bona in vltima mixtione, vt cum ignitione liquefcat. Ex præcedentibus igitur patet, quoniam multa quantitas argēti viui est causa perfectionis: multa verò sulphuris causa corruptionis. Item vniformitas in substantia, quæ per mixtionem fit æqualem: est causa perfectionis: Diuersitas verò corruptionis. Item induratio & inspissatio, quæ per longam & temperatam decoctionem perficitur, est causa perfectionis: Oppositum verò corruptionis. Igitur si ceciderit super ipsum argentum viuum sulphur non debite dispositionis, necesse est secundum diuersitatem illius diuersa corruptiones adduci. Potest enim tale sulphur, quod super illud cadit fixum, non adustibile esse totum, aut totum adustibile & fugiens in natura sulphuris, aut fugiens & non in natura sulphuris, aut partem fugientis: partem verò fixi tenere; sed in parte

M s

naturā sulphuris tenere, in parte verò non: aut totum mundum aut immundum; aut medietas immunda vel minor ipsius pars. Item aut multæ quantitatis, superans in commixto argentum viuum, aut paucæ quantitatis superatum ab illo: aut nec superans, nec superatum. Item aut album, aut rubeum, aut mediocre. Ex his itaque omnibus diuersitatibus tā sulphuris quàm argenti viui, necesse fuit in natura diuersa creari corpora metallica; quorū rationes omnes expedit nos narrare cum proprietatibus & experientijs manifestis.

De cognitione natura Lunaris.

CAPVT VII.

IAm ergo patet ex præcedentibus, quod si ceciderit sulphur mundum fixum, rubeum, clarum super substantiam argenti viui mundam, puram, fixam & claram, non superans, imo paucæ quantitatis in multo superatum in commixtione argenti viui; creatur ex hoc aurum purum. Si verò fuerit sulphur

phur mundum, fixum, album albedine pura, clarum super substantiam argenti viui mundam, fixam, claram non superas, sed in modico superatum, creatur ex eis argentum. Diminutam tamen habet puritatem ab auri puritate, & spissitudinem grossiorem quam aurum. Cuius signum est, quod non condensantur partes eius in tantum, quod auro compöderet: nec etiam ita fixam substantiam habet, vt aurum; cuius signum est diminutio eius per ignem: & sulphur eius, quod non est fixum, nec incōbustibile, causa est illius. Et quod sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius paululam inflammationem probatur. Idem autem sulphur fixum ad aliud quidem & ad aliud relatum esse, impossibile non est autumandum. Lunæ enim sulphureitas ad auri sulphureitatem relata, non fixa & comburens est. Ad aliorum verò sulphur corporum relatum, fixa, & non comburens.

De

SIverò fuerit sulphur fixum terreum
argento viuo fixo, terreo in natura
commixtum, & hæc ambo non puræ
sed albedinis liuidæ fuerint : cuius su-
perantiæ quantitas sit sulphuris ma-
gna, generatur ex his ferrum. Et quia
superatio sulphuris fixi in commixtio-
ne fusionem prohibet. Ideoque ex
hoc relinquitur sulphur velocius li-
quefactionis festinantiam per opus fi-
xionis perdere, quàm argētum viuum.
Non fixum vero videmus citiùs quàm
argentum viuum liquefcere. Ex his
verò manifestatur causa velocitatis fu-
sionis & tarditatis in corporum vno-
quoque. Nam quod plus de fixo ha-
bet sulphure, tardiùs : quod vero plus
de adurente, faciliùs & citiùs fusionem
fufcipit. Quod satis apertè à nobis fo-
ret monstratum. Quod igitur ipsum
sulphur fixum tardiozem faciat fusio-
nem in corporibus, manifestatur per
hoc quod ipsum nunquam, nisi calci-
netur

netur: potest figi, & cū fuerit calcinatū: nullā dat fusionē. Ergo in omnibus inclusū, illā impedire debet. Quod verò nisi calcinetur, non figatur, patet experimento illius qui illud figit, non calcinatum: quoniā ipsum inuenit semper fugere, donet in terram vertatur: cuius similitudo est calcis naturæ. Hoc autem minimè in argēto viuo contingit: quoniam figi potest absque hoc quod in terram vertatur, & figi similiter cum conuersione illius ad terram scilicet potest. Nam per festinationem ad eius fixationem, quæ per præcipitationem sublimationis perficitur, figitur, & in terram mutatur: Per successiuam verò illius iterata vice sublimationem per ignem temperatum, figitur similiter, & non in terram vertitur, imo fusionem dat metallicam & bonam. Hoc autem manifestum est, & ab illis probatum qui vtrasque fixationes illius experti sunt, vsque in illius consumationem, festinam præcipitationem & tardam per successiuas sublimationes.

Vidit

Vidit enim & inuenit sicut à nobis scriptum suscepit. Et ideò quoniam viscosam habet & densam substantiam; cuius signum est contritio illius cum imbibitione & mixtione cum rebus aliis. Sentitur enim in illo manifestè viscositas illius per multam adhærentiam ipsius. Densam autem substantiam illud habere manifestè videt monoculus per illius aspectum, & per ponderositatem immensi sui ponderis cum in natura sua est. Et est similiter fortissimæ compositionis, vt sæpe narratum est. Ex his igitur relinquitur ipsum posse figi humiditatis consumptione, & absque hoc quod in terram conuertatur. Propter enim bonam partium adhærentiam & fortitudinem suæ compositionis, si quo modo partes illius semel inspissentur per ignem, ulterius non permittit se corrumpi; neque per ingressionem fumosæ flammæ in illud, se in fumum ulterius eleuari permittit. Quoniam rarefactionem sui non patitur, propter substantiæ densitatem, & caren-

carentiam adustionis; quæ per sulphureitatem combustibilem, quâ non habet, perficitur. Per hoc igitur inuenimus inuentione veridica duorû secretorû genus mirabile: Vnum scilicet triplicē causâ corruptionis vniuscuiusq; metallorû per ignem; quarû prima est inclusio adurētis sulphureitatis in profundo illorû substantiæ per inflammationē illius totâ substantiâ corporû dimiuentis, & exterminantis in fumû, vltima cōsumptione, quantûcunq; in illis argentû viuû bonæ fusionis extiterit. Secunda verò causa est multiplicatio flammæ exterioris super illa & illa penetrātis, & secû in fumû resoluētis, cuiuscunq; fixationis illa fuerint. Tertia verò causa est rarefactio ipsorû corporû per calcinationē. Tûc enim flamma ignis in ea penetrare potest, & ipsa in fumû exterminare quantûcunq; pfecta extiterint. Si igit omnes corruptionis causæ conueniant, maximè corpora corrûpi necesse est. Si verò nō omnes, remittitur corruptionis velocitas vniuscuiusque

que corporis, secundum remissionem illarum. Secundum genus huius secreti est bonitas quæ per ipsum argentum viuum consideratur in corporibus. Quia argentum viuum propter nullas causas corruptionis & exterminationis se in partes compositionis illius diuidere permittit: quia aut cum tota sui substantia in illo igne permanet stas. Ideoque notatur in eo necessatio perfectionis causa. Laudetur igitur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus altissimus qui creauit illud, deditque illi substantiam & substantię proprietates, quas non contingit ex rebus ullam in natura possidere, ut in illa possit inueniri hæc perfectionis per artificium aliquod quod in illo inuenimus potentia propinquam. Ipsum enim est quod ignem superat, & ab igne non superatur; sed in illo amicitabiliter requiescit, eo gaudens.

De natura Aeris.

CAPVT IX.

Rede-

REdeuntēs igitur ad propositum, dicimus quod si fuerit sulphur impurum, grossum, fixum secundum sui maiorem partem : rubeum liuidum, secundum totam non superans, neque superatum, & ceciderit super argentum viuum grossum & immundum ex eis æs creari necesse est. Horum itaq; omnium probationem adducere per data ex natura sua contigit. Nam cum illud ad ignitionem ponitur, manifestam ex eo flammam sulphuream discernere poteris; quæ utiq; sulphuris non fixi est signum, & deperditio suæ quantitatis per exalationem. Sulphur verò fixum in illa consideratur per frequentem eius ignitionem & combustionem. Nam ex ea fit suæ fusionis retardatio & induratio suæ substantiæ: quæ signa sunt suæ multitudinis sui fixi sulphuris. Quod illud autem sulphur sit rubeum liuidum, immundum, commixtum argento viuo immundo & feculento, significatur per sensum. Vnde alia probatione non indiget. Experimento aut

N

tem elicias secretum. Vides enim omnem rem caloris actione in terram vel cinerem mutatam cum facilitate solui, & in aquæ essentiam redigi. Hoc autem contingit propter partium subtiliationem ab igne. Res igitur magis subtilis in natura propria ad hanc terream naturam reducta magis subtiliatur. Igitur magis soluitur: ita & quæ maximè maximè. Ex his igitur patet causa corruptionis & infectionis horum duorum corporum Martis scilicet & Veneris: quoniam est per sulphuris multa quantitate fixum, & non fixum: minus tamè in Venere, magis autem in Marte. Cum igitur sulphur per calorem in fixationem devenit per calorem ignis, eius partes subtiliantur: sed pars illa quæ est in aptitudine solutionis suæ substantiæ soluitur; cuius signum est expositio horum duorum corporum ad vaporum aceti vel alterius acuti. Nam per illud floret in superficie sua sulphuris ipsorum aluminositas per calorem in illis creatum & subtiliatum. Et si posueris hæc duo corpora

pora in liquorem ponticum, soluetur de facili per ebullitionē in illo multæ illorum partes. Et si respexeris in mineris horum duorū, manifestam inuenies ex eis solutam aluminositatis substantiā stillare, & in illis adhærere: quæ aluminositas per pōticitatem & facilē solutionem in aquam probatur. Non enim ponticum & facilē solubile reperitur aliud quā alumen & salia, & quod suæ naturæ est. Nigredo verò in vnoquoque & maximè horum duorū corporum, causatur per sulphur nō fixum & inflamabile, quod in illis concluditur: multum quidem in Venere, parum verò in Marte, & ad naturā fixi approximās. Ideoq; nō de facili talē impressionē de Marte remoueri est possibile. Iam igitur patuit ex sulphure non fixo fusionē fieri & fusionē adiuuari: Ex fixo verò fusionē nō fieri, & in omnibus fusionem impediri. Ex argēto autē viuo fixo, nō est necesse fusionē nō fieri, nec fusionem impediri. Illud autem scit necessariò verum esse, qui nullo inge-

niorū fusionis sulphur potuit saluare in fusione post illius fixationem. Argentum verò viuū figi potuit per frequentem sublimationis reiterationem ad illud, vt cum eo bonam fusionem suscipiat. Ex hoc itaque manifestum est corpora esse maioris perfectionis quæ plus argenti viui sunt cōtinentia: Quæ verò minus, minoris perfectionis. Studeas igitur fili charissime, in omnibus tuis operibus argētum viuum in commixtione superare. Et si per solum argentum viuum perficere noueris, præciosissimæ perfectionis indagator eris, & eius quæ naturæ vincit opus. Mundare enim poteris intimè; ad quod natura non potest peruenire. Probatio verò eius; quòd ea quæ maiorem argenti viui quantitatem sunt cōtinentia, maioris sunt perfectionis, est; scilicet facilis susceptio ipsius argenti viui. Videmus enim corpora perfectionis amicabiliter argentum viuum combibere. Ex præcedentibus itaque sermonibus relinquitur necessariò duplicem

cem fore in corporibus sulphureitatē. Vnam quidem in profunditate argēti viui conclusam, in principio suæ creationis. Alteram verò superuenientem, ex accidenti, quarum altera cum labore tollitur. Alteram verò innatam, nullo artificiorum ingenio quod per ignem perficitur, possibile est tolli: ad quod possit nostra operatio congruē ac vtiliter peruenire, cum iam secū in radice creationis vnita est. Et hoc experimento probatur quod sulphureitatem adustibilem videmus per ignem deleri, sulphureitatem verò fixam minimē. Si igitur dixerimus corpora calcinatione & reductione mundari & figi posse, intelligas vtiq̃ue à terrea feculentia, quæ non cum illis in radice suæ naturæ seu profundo vnita est. Quoniam vnitam mundare per ignis ingenium nō est possibile, nisi illis adueniat argenti viui medicina, occultās & contemperans illam; aut illam de commixto separans. Separatio autem terreæ substantiæ de commixto in ra-

dicē naturæ metallo vnitæ fit; aut per eleuationem cum rebus substantiâ argenti viui eleuâtibus, & sulphur terreū dimittētibus propter conuenientiam cum eis, vt est tutia, & marchesita; quoniam fumi sunt, quorum maior pars argēti viui est quantitas quàm sulphuris. Et huius experientiam videre poteris; quoniam si forti & subita fusione tales spiritus coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducēt corpora in fuga sua: ideoq; cum eis eleuare poteris, aut cū lauatione per argenti viui commixtionē quam narrauimus. Argentū enim viuum tenet id quod suæ naturæ est, alterum verò respuit,

De natura Stanni.

C A P V T X.

HAc igitur inuestigatione pposita nostrū intentum prosequētes, dicimus: quòd si sulphur fuerit in radice cōmixtionis fixatione pauca participās, album albedine non pura, non superās sed superatum, & ceciderit super argentum viuum impurū secundum partem

tem fixum, secūdum verò partem maiorem non fixum, album albedine impura, sequetur ex eis stannum. Et horū probationem per præparationē inuenies. Quoniam si ipsum stannum calcinaueris, senties ex illo sulphureū fœtorē: quod signū est sulphuris non fixi in eo; & quia flammam non emittit sulphureā, ne putes illud ideo fixū. Quoniā non propter fixationem, sed propter magnā quantitātē argenti viui ipsum superās, in cōmixtione saluantis à cōbustione flammam nō dat. Probatur itaque duplex in stanno sulphureitas, duplex argēti viui substātia. Vna quidem sulphureitas quæ cōbustibilis est: quia cū calcinatur, fetet vt sulphur; per primā probatur experientiam. Alia verò probatur per cōtinuationem illius in calce sua ad ignem, quæ est magis fixa. Quare hæc similiter nō fetet sicut alia. Probatur verò duplex argēti viui substātia in illo: quarū prima ad fixationē appropinquat, quæ nō stridet: altera fixa. Et hoc p experientiā est: quoniā ante illi

calcinationem stridet; post verò triplicem ipsius calcinationem non stridet. Quod est; quia eius argenti viui fugitiua substantia stridorem faciens, euolauit ab eo. Quod verò argenti viui substantia sit causa stridorem faciens, probatur per lauationem plumbi cum argento viuo. Quoniam si cum argēto viuo plumbum lauetur, & post lauacrū eius illud fuderis cum igne non superante suæ fusionis ignem, remanebit cum eo argenti viui pars; quæ plumbo stridorem adducit, & illud in stannum conuertet. Econtra verò per mutationem stanni in plumbum illud considerare potes. Nam per multiplicem calcinationis reiterationem ad illud, & magnus illi ignis conueniens ad reductionē eius administrationem, in plūbum conuertitur. Maximè verò si in subtractione sui scorij cum magno calcinatur igne. Et harum substantiarum diuersitates certificari poteris cum instrumentis propriis, & ignis modo eas diuidentis; ad quem nos peruenimus

cum

cum instantia laboris. Et vidimus cum certificatione, nos verum per illud æstimasse. Quid igitur sit quod post remotionem duorum, non fixorum ex Ioue, scilicet sulphuris & argenti viui remansit te certum reddere nos expedit; vt completè cognoscas ipsius Iouis compositionem. Est igitur illud liquidum ponderosum, vt plumbum: maiori tamen albedine plumbo participans. Est igitur plumbum purissimum, & est in ipso æqualitas componentium, argenti viui scilicet & sulphuris. Non autem æqualitas quantitatis: quoniã in commixtione vincit argentum viuum; cuius signũ est, facilitas ingressionis in illud argenti viui in natura sua. Igitur si nõ maioris argenti viui in illo esset quantitas, nõ adhæreret illi in natura sua sumptum de facili. Ideoq; non adhæreret Marti, nisi subtilissimo ingenio, nec Veneri propter paucitatem argenti viui in illis, in commixtione sua. Ex hoc igitur patet, quia difficilimè Marti adhæreret: Veneri verò faci-

N 5

liùs, propter maiorem copiam argenti
 viui in ea: cuius signū est fusio illius fa-
 cilis. Martis verò difficilima. Fixio verò
 harum duarū substantiarum ad firmā
 approximant fixationem: non autē pro-
 pterea est perpetua. Et huius est pro-
 batio ipsius corporis calcinatio, & post
 calcinationem ad fortissimum ignem
 expositio. Nam per eum non fieret di-
 uisio: sed tota ascenderet substantia,
 purificata tamen magis. Videmus ergo
 substantiam sulphuris in stanno adu-
 rétem faciliùs separari quàm in plum-
 bo. Et huius experimentum vides per
 facilem Iouis indurationem & melio-
 rationem sui fulgoris. Ideoque consi-
 derauimus hæc corrumpentia in ra-
 dice sua non fuisse: sed ei postea ad-
 uenisse. Et quia in prima commixtio-
 nis radice non fuerunt illi multum
 coniuncta, ideo facilè possunt sepa-
 rari: ideoque alterationes in eo sunt
 velocioris operis: mundificatio vide-
 licet, induratio, & illius fixio. Et harum
 causas, per ea quæ iam à nobis tradita
 sunt,

sunt, manifestè considerare potes. Et quia post has operationes, calcinationis scilicet & reductionis, considerauimus in fumo suo per magnam violentiam ignis eleuato expressione ; & vidimus illum ad citrinitatem pertinere. Et cum hoc sit de proprietate sulphuris fixi, æstimauimus æstimatione vera, in qua fuimus certificati, sulphuris fixi naturam secum multâ continere. Qui igitur voluerint in hac nostra scientia videre veritatem, inuestigationem horum omnium perstudeât cum sedulitate operis, donec per eam principia ipsorum corporum & proprietatem spirituum inueniant, inuentione certa non coniecturali, quam tradimus in hoc nostro volumine sufficienter ad artis exigentiam.

De natura Saturni.

C A P V T X I.

Restat nos igitur de Saturno descriptionē ponere : & dicimus, quod nō diuerficatur illius essentia & natura à Ioue, nisi quia immundio rem habet substan-

substantiam à duabus commixtis, sulphuris scilicet & argenti viui. Et quia sulphur in illo comburens est suæ argenti viui substantiæ magis adhæsiuum quàm in Ioue, & quod plus habet de substantia sulphuris fixi in sua commixtione quàm Iupiter. Horum autem rationes per experientias manifestas adducemus. Quod igitur ipsum sit maioris terreitatis & feculentæ quàm Iupiter, manifestatur per visum, & per lauationem eius cum argento viuo: in hoc quòd plus per lauacrum emanat feculentæ terrestris ab eo quàm à Ioue. Item quia primum gradum calcinationis suscipit faciliùs quàm Iupiter; quod est signum multæ terreitatis in eo. Nā corpora pluris terreitatis, facilioris inuenimus calcinationis, & terreitatis paucae, difficilioris calcinationis. Et huius est probatio, difficilima Solis calcinatio completa. Et quia non reificatur emendaturuè eius foeditas per calcinationis & reductionis reiterationem sicut in Ioue: quod est signum maior-

maioris foeditatis in principiis eius ex natura sua quàm Iouis. Quod verò sulphuris quantitas combustibilis magis sit argenti viui substantiæ adhæsiua in eo quàm in Ioue : significatur per hoc quod non separatur de eo in fenum quantitas notanda, quin sit citrini coloris multæ citrinitatis; cuius similiter est, quod in fundo inferiori ex eo remansit; quod signum utique est quod in profundo suæ substantiæ in radice creationis multum vnitum est. Necessariò igitur vnius trium esse signum relinquitur; aut nullius quantitatis sulphuris combustibilis in eo, aut paucissimæ, aut multum coniunctæ cum sulphure fixo in radice suæ commixtionis. Sed certificati sumus per illius odorem, ipsum alicuius esse quantitatis & non paucæ; imo multæ: quia non mouetur ab eo odor sulphureitatis in breui tempore. Ideo considerauimus consideratione vera, qua certi sumus, sulphur illius comburens sulphuri nō comburenti & ad naturam fixi approximanti

ximanti cum sui argenti viui substantia
 vniformiter esse commixtum & vni-
 tum. Ideo cum scandit fumus eius, ne-
 cessariò cum sulphure non cõburente
 scandit: de cuius proprietate est citri-
 nitatẽ creare. Quod verò maior quan-
 titas sulphuris non adurẽtis sit in ipso
 quàm in Ioue, à nobis adductum est
 cum veritate: per hoc quod videmus
 totum colorem ipsius in citrinum mu-
 tari, Iouis verò in albũ in calcibus suis
 præparatis. Et ideo in hoc nobis aper-
 ta est via inuestigationis huius operis
 per quod in calcinatione mutatur Iu-
 piter facilius in durum quàm Satur-
 nus: non autem in tardatione liquefa-
 ctionis velocius mutatur Iupiter quàm
 Saturnus. Et illud ideo, quoniam causã
 duriciei plus Saturnus quàm Iupiter
 possidet. Causa enim velocis liquefa-
 ctionis est duplex; argentum viuũ scilicet,
 & sulphur non fixũ: quorũ alterum
 ad fusionis perfectionẽ sufficit in vno-
 quoq; gradu cũ ignitione certa, & et-
 iam sine ignitione scilicet argenti viui.

Quia

Quia igitur in Ioue est multa argenti viui quantitas non benè fixi, remanet in illo multum liquefactionis velocitas, & non remouetur ab illo facilliter. Causa vero molliciei similiter est duplex; argentum scilicet viuum non fixum, & sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphuris superfluitas combustiuæ ex Ioue facilius quàm ex Saturno, ideo ex eo altera causarum molliciei remota, necesse est illud indurari celerius. Saturnus verò vtrasque molliciei causas fortiter habet coniunctas, ideoque non facillè induratur. Est tamen diuersitas in mollicie per argentum viuum, & mollicie per sulphur combustibile. Quoniam mollicies causata per sulphur combustibile est frangibilis vel cessiuæ: mollicies verò per argentum viuum non fixum causata, extensiuæ est. Et hoc necessario probatur per hoc quod videmus corpora multæ quantitatis argenti viui, multæ extensionis esse: corpora verò pauci, pauca. Quare Iupiter facilius

liùs & subtiliùs extenditur quàm Saturnus † Saturnus facilius quàm Venus : Venus quàm Mars : Luna subtiliùs quàm Iupiter : Sol verò quàm Luna subtiliùs. Patet igitur quod causa indurationis est argentum viuum fixū, & sulphur fixum. Causa verò molliciei est oppositum. Causa verò fusionis est duplex ; scilicet sulphur non fixum & argentum viuum cuiuscunque generis. Sed sulphur non fixum necessario est causa fusionis sine ignitione. Et manifestè vides huius rei experientiam per projectionem arsenici super corpora difficilis fusionis. Facit enim ea facilis fusionis, & sine ignitione. Causa verò fusionis facilis est similiter argentum viuum non fixum. Causa verò fusionis cum ignitione est argentum viuum fixum. Sed causa impediementi fusionis cuiuscunque est sulphur fixū. Per hoc itaque maximum poteris elicere secretū : Quoniam cum plurimæ argenti viui quantitatis corpora maximè sint perfectionis inuenta ; plurius igitur

igitur quantitatis argenti viui corpora à perfectione diminuta, magis perfectioni approximare necesse est. Itaque & quæ multæ sulphureitatis corpora, plurimæ corruptionis esse contingit. Quamobrem igitur ex iam dictis patet Iouem maximè perfecto approximare; cum perfectionis scilicet argenti viui plus participet. Saturnum verò minus: minus verò adhuc Venerem: minimè verò Martem, quantum ex causarum perfectionis dependet. Aliter autem cum medicina perficiente, & defectum supplente, & ad profundum corporis attenuante, & fuscèdinem & turpitudinem illorum palliante & temperante, & fulgorem adducēte, se corpora imperfecta habere contingit. Ex hac enim maximè perfectibilis Venus existit: minus verò Mars: adhuc minus Iupiter: minimè verò Saturnus. Ex his igitur repertum est laboris inuestigatione veridica, ex corporū diuersitate diuersas inueniri cū præparatione medicinas. Alia enim medicina eget di-

rum ignibile : alia verò molle & non ignibile corpus. Hoc quidem mollificante & ad profundum attenuante: illud verò indurante , & ad profundum inspissante, & fusionem cum ignitione adducente. Ex his igitur nos expedit ad medicinas transire, cum manifestis experiētiis diuersarum ponentibus nobis medicinarum causas inuentio- nis; & quid diminutum relinquant; & quid ad complementum deducant.

CAPVT. XII.

PRobauimus igitur ex meis sermo- nibus spiritus corporibus magis assimilari & vniri, per hoc quod vide- mus eos magis corporibus amicabili- ter quàm aliqua alia in natura. Per hoc enim adductum est nobis inuentione veridica hos spiritus esse corporū alte- rationis medicinam verā. Ideoq; om- ni quo potuimus ingeniorum modo, nos ipsos exercuimus; vt per illos im- perfectorū vnumquodque corporum; mutatione firma & vera, in perfectum lunare & solare trāsformemus corpus.

Quam-

Quamobrem igitur ex iam dictis spiritibus medicinam diuersam ex diuersa alterandorū intentione creari necesse accidit. Cum in igitur duplicis generis alterabilia; scilicet, argentum viuū perfectè coagulabile, & à perfectione diminuta corpora, & hæc quidē multiplicia. Alia quidē dura ignibilia: alia verò mollia non ignibilia. Dura quidē ignibilia, vt Mars & Venus: mollia verò vt Iupiter & Saturnus. Necesse est igitur & medicinam similiter perficientem similiter multiplicem esse. Alia etenim eget argenti viui venâ illud coagulante & perficiente: Alia verò corpora transformanda. Item aliâ egent dura ignibilia, vt Venus & Mars: alia verò mollia non ignibilia, vt Saturnus & Iupiter. Hæc itaque vtraque vtriusque generis cum ad se inuicem differant in natura, similiter diuersa egerē medicinâ, necessariò accidit. Vnius etenim generis Mars & Venus duricie est: in speciali tamen quadam proprietate differunt. Est enim

hic non fusibilis : illa verò sic fusibilis.
 Item hic quidem ex toto luidus & im-
 mundus : illa verò non. Item hic quidẽ
 albedine fusca : illa verò rubedine im-
 pura, & quidem viriditate participat :
 quæ omnia in medicina diuersitatem
 ponunt. Ideoq; alia quidem Mars, alia
 verò Venus medicinâ perficitur : Et hic
 quidem ex toto immundo : illa vero
 non : Et hic quidem quadam albedine
 fusca : illa vero rubedine & viriditate
 participat, quæ in medicina diuersita-
 tis necessitatem imponunt consimili-
 ter. Alterius autem generis, molliciei
 corpora sunt, scilicet Iupiter & Satur-
 nus : cum hæc similiter differant, diuer-
 sa medicinâ similiter egere necesse est.
 Est enim hic quidem mundus, scilicet
 Iupiter : ille verò non. At verò & hæc
 quidem mutabilia omnia, nunc luna-
 ria, nunc solaria efficiuntur corpora.
 Ideoq; necesse est vniuscuiusque du-
 plicem medicinam fore. Vnam quidẽ
 rubeam in citrinum mutantem, scili-
 cet in verum solare corpus. Alteram
 verò

verò albam, in album lunare corpus mutantem similiter. Cum ex quatuor igitur imperfectorum corporum vnicuique duplex medicina adinueniatur solaris videlicet & lunaris. Octo igitur in summa erunt medicinæ omnes corpora perficientes. Perficitur & similiter argentum viuū in solare & lunare: ideoq; & medicinæ alterātis illud duplicem differentiam habere cōtingit. Decem igitur erunt omnes medicinæ quas inuenimus, cum instantia laboris, ad cuiuslibet imperfecti alterationem completam. Verum itaque cum diurnitate, laboris instantiâ & magnæ indagationis industriâ exercitati sumus: & excusari volumus ab inuentionis labore harum decem medicinarū secundum ordinem vnius medicinæ. Et inuenimus inuentione longa, nec non & laboriosa, maximè multorum sumptuū interpositione, & cum experientia veridica medicinam vnā, quæ quidem durum mollescit, & molle induratur corpus, & fugitium figitur, &

illustratur omne foedum splendore in-
 enarrabili, etiam eo qui supra naturam
 consistit. Ideoq; omnium harum me-
 dicinarū expedit singulo sermone ad-
 ducere narrationem & seriem suarum
 compositionū cum causis suis & mania-
 festis probationū experiētiis. Primū
 igitur medicinarum decem seriē nar-
 rare; & dehinc quidē corporū omniū:
 Deinde verò argenti viui: dehinc verò
 & vltimò ad perficiētis magisterij me-
 dicinam transeundum. Cum tamen in
 casu præparatione indigeant imperfe-
 cta. Ideo ne propter artis insufficientiā
 seu detractionis ipsius mordeamur ab
 impiis afferamus imprimis narrationē
 de impfectorū corporū præparationi-
 bus, omniū earū inuētionis causas po-
 nētes: quibus præparationibus ex no-
 stro artificio efficiantur cōgrua, & pfe-
 ctionis albedinis & rubedinis in vno-
 quoque gradu medicinā possunt suscia-
 pere & ab eadem perfici. Dehinc verò
 addendū medicinarum omnium nar-
 rationem sufficientem & congruam.

CAP.

EXiam ergo à nobis narratis sermo-
nibus apparet quid superfluum ,
quid uè diminutum natura ex suis o-
peribus in corporibus metallorum re-
linquat in vnoquoq; eorum , quæ im-
perfecta sunt corpora, secundum suffi-
cientem partem : Secundum verò cō-
plementum quæ in superioribus omi-
simus hîc complebimus sufficiēte ser-
mone . Cum igitur duplicis generis
imperfectiōnis corpora cōtingat mu-
tabilia fore : mollia scilicet & nō igni-
bilia, vt Saturnus & Iupiter. Alia verò
dura & nō fusibilia, aut cum ignitione
fusibilia vt Mars & Venus. Necessario
nobis natura informando edocuit ex
illorum diuersitate, diuersas præpara-
tiones secundum exigentiam illorum
administrare. Sunt itaq; vnius generis
transformanda imperfectiōnis cor-
pora duo ; plumbum scilicet nigrum
quod in arte *plumbi* id est nigrum vel Sa-
turnus dicitur : & plumbū album stri-
dens quod Iupiter in hac arte vocatur,

que à se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo ex radice suæ naturæ innata: & manifesto similiter: quoniam Saturnus fuscus, liuidus, ponderosus, niger, sine stridore totaliter mutus. Iupiter autem albus, liuidus parùm, multùm stridens & modicum sonum tinitus adducens. Differentiam autem in profundo illorum cum manifestis experiētiis & causis propriis tibi supra narrauimus. Ex quibus magis præparationis ordinē colligere bonæ mentis artificem contingit. Primò igitur secundùm ordinem corporũ præparationem narremus. Postea verò & ipsius argenti viui coagulabilis. Sed & primò vnius generis molliciei scilicet: post hoc verò & alterius. Primi quidem generis corporum ponatur Saturni præparatio & Iouis: Postea verò & aliorum secundùm suum ordinem determinatum: quia in præparatione corporum nihil superfluum ex profundo ipsius remouendum: sed ex manifesto potius.

CAP.

CAPUT XIII.

Saturni verò præparatio multiplex
adhibetur essentiæ, & Iouis simili-
ter per ipsorum multiplicem gradum
perfectionis approximationis vel elō-
gationis gradum. Cum sit igitur aliud
ex corrumpentibus quidem quod in
illorum profundo adueniens, ex suæ
naturæ radice innata sulphureitatis
scilicet terreitas, atq; argenti viui im-
purity in illorū creationis principiis
essentialiter commixta. Aliud verò su-
perueniens, post primam illorum mix-
tionē, corruptionem adducit. Et sunt
res primi generis, sulphureitas com-
burens, & illius impurity, & argenti
viui substantia foeda & immunda: quæ
omnia sunt Saturni & Iouis substantiæ
corrumpentia. Sed horum quidem al-
terū impossibile & remoueri per me-
dicinam aliquam primi ordinis alicu-
ius industriæ, vel per aliquod artificiū
quod igne perficitur. Alterum verò
paruo adminiculo remoueri contin-
git. Hoc quidem remouendum esse

impossibile aduenit , propter hoc quod in principiis naturæ propriæ huius generis corporum in veram essentiam commixta fuerunt , & vera essentia facta sunt. Ideoq; cum non sit possibile veram rei cuiusque in natura remouere essentiam re permanente , nō fuit ab eis possibile , hæc corrumpentia delere. Quamobrem putauerunt quidam Philosophorum per hoc ad artem non posse perueniri. Sed nos quidem & nostro tempore ad hanc inquirētes scientiam, peruenimus: quod & similiter nullo ingeniorum præparationis modo , potuimus corpora illustrare cum complemento sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto corrumpi, infici, & penitus denigrari potius. Quapropter & nos similiter instuporem adducti multi temporis spatium sub desperationis umbraculo destitimus. Redeuntes igitur ad cor nostram, nosipsums torquentes immensa cogitationum meditationis afflictionibus respeximus à perfectione corpora

pora diminuta in profundo suæ natura
foeda existere : & nihil ex eis fulgi-
dum inueniri , cum in eis secundum
naturam non sit. Non enim inuenitur
in re quod in illa non est. Cum igitur
nihil perfecti in illis inueniatur; neces-
sario & in eisdem nihil superfluum in-
ueniri relinquitur in diuersarum sub-
stantiarum separatione. Ideoque per
hoc cōsideramus & inuenimus aliquid
diminutum in illis fuisse, quod com-
pleri necessario accidit, per medici-
nam sibi conuenientem , & diminu-
tum in illis complementem. Est igitur di-
minutum in illis, paucitas argenti viui,
& non recta spissatio eiusdem. Igitur
complementū erit in illis argenti viui
multiplicatio, & spissatio bona, & fixio
permanens. Hoc autem per medici-
nam ex illo creatam perficitur. Hæc
enim cum ex argento viuo fuerit in-
esse deducta, per illius beneficium, lu-
ciditate splendoris illorum fuscidi-
nem palliando celat, & tegit, & splen-
dorē adducit, & in fulgorem cōuertit.

Cum

Cum enim argentum viuum in medicina præparatum per nostrum artificium sit mundatum, & in substantiam purissimam & fulgidissimam redactū; proiectū super diminuta à perfectione corpora, illustrabit & sua fixatione perficiet, suaq; puritate conuertet & firmabit perfectione completa. Hanc verò medicinam infra completè narrabimus sermone ei conueniente. Relinquitur itaque ex præiacentibus necessario duplicem fore perfectionis inuentionem necessariam. Vnam quidē per medicinam quæ de cōmixto substantiam foedam separet: alteram verò per medicinam, quæ illam sui fulgoris splendore palliando regat, & illustrando perficiat. Cum nihil igitur superfluum, sed potius diminutum in profundo corporum contingat reperiri: si quid post primam mixtionem tamē superflui remoueri expedit, necesse est id quod in manifesto suę naturæ superuenit, tolli. Quod remoueri diuersis cum præparationibus; quas in hac

ora-

oratione nos expedit enarrare, necessariò continget. Primùm quidem in eadem oratione Iouis & Saturni : Vltimò vero & aliorũ, secundùm ordinẽ.

De præparatione Saturni & Iouis.

C A P V T. XV.

PRæparantur igitur Saturnus & Iupiter præparationibus multiplicibus secūdum maioris perfectioni approximationis necessitatem. Et hoc duobus modis ; communi scilicet & speciali præparationis modo. Communis quidem est per gradus approximationis ad perfectionem multiplices. Est enim vnus gradus approximationis fulgor & substantia munda. Alter verò durities cū suæ fusionis ignitione. Tertiò verò fixio per remotiorem fugitiuæ substantiæ. Mundificantur igitur & fulgida fiunt tripliter ; aut per res mundificantes ; aut per calcinationis modũ & reductionis ; aut per solutionem. Per res igitur depurantes mundantur dupliciter ; aut in calce redacta ; aut in natura corporum. In calce verò

verò redacta purificantur per hūc modum; aut per sales, aut per alumina, aut per vitrum. Et est, vt cum corpus scilicet Iupiter & Saturnus calcinatus extiterit; tunc infundatur super eorum calcem aluminum, aut salium aqua: aut commisceatur cum ea vitrum tritum & reducatur in corpus. Hoc igitur totiens super hæc corpora alternata vice reiteretur, quousq; munda completè se ostendant. Nam cum sales, & alumina & vitrum fundantur fusione alia quàm corpora: ideo ab illis separantur & secum terream substantiam educunt, relictæ sola corporum puritate. In natura verò corporum similiter, & per eundem depurantur modum. Et est, vt limentur subtilissimè hæc duo corpora. Post hoc verò cum eisdē administrentur aluminibus, salibus, & vitro videlicet, & postea in corpus reducātur: & sic alternata vice reiteretur, quousq; mūdiora appareāt. Mundantur & per argenti viui lauacrū, modum cuius attulimus. Mundifican-
tur

tur & hæc similiter vtriusque generis corpora per reiterationis vicem calcinationis ad illa : & reductionis similiter cum sufficientia sui ignis, quousque mundiora appareant. Per hanc enim mundantur à perfectione hæc diminuta corpora duplici corrumpente substantiâ : hac quidem inflammabili & fugitiua: illa verò terrea feculentia. Et illud ideo ; quoniam ignis omnem fugitiuam substantiam eleuat & consumit. Et idē ignis similiter in reductionis modo omnem substantiam terræ diuidit cū proportionē suā. Et hanc proportionem in alio nostro volumine, quod de inquisitione artis intitulatur conscripsimus, quod secundum ordinē immediatē hunc præcedit liberum. In illo enim quæcunque inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationē scripsimus. Hic verò quod vidimus & propriis manibus tetigimus completē secundum scientiæ ordinem determinauimus. Mundificantur & hæc utique similiter per solutionē suæ substantiæ: cuius

ius

ius modum iam diximus, & per reductionem similiter eius quod ex eis dissolutum extiterit. Inuenitur enim illud mundius & perfectius quam aliquoquam præparationis genere hoc eodem præparationis modo. Et huic modo nõ comparatur modus, nisi qui per sublimationem perficitur, & ideo huic æquipollet. Est & similiter præparatio in illis induratio suæ mollis substantiæ, cum ignitione suæ fusionis. Et est vt ingeniemur in illis permisceri & vniri argenti viui substantiam fixam in profundo illorũ; aut sulphuris fixi, aut sui cõparis corporis fixi, aut alteri⁹ rei duræ, & nõ fusibilis; sicut est calk, marchesita, & tutia. Hæc etenim cum illis vniuntur & amicantur, & illa indurant, quousque non fundantur antequam igniantur. Item per medicinam perficientem hoc idem completur similiter, cuius cõpositionem tibi in sequentibus aperte demonstrabimus. Et est similiter alius præparationis modus illorum duorum corporum, per remotionem

tionem suæ fugitiuæ substantiæ: Et hic quidem perficitur per cōseruationem illorum post primum illum calcinationis gradum in igne illis proportionali. Et quia ordo in modis præparationis contingit necessario; ideo ponamus ordinem completū ex illis. Primò igitur mündetur ex eis omnis substantia fugitiua & adustiua corrumpens. Dehinc verò terrea superfluitas deleatur. Post hoc soluantur & reducantur: aut per lauacrum seu commixtionem argenti viui lauentur completè. Et hic ordo utilis & necessarius est. Specialis attamen horum corporum præparatio, primum quidem Iouis est multiplex. Vna quidem per calcinationem, & per hanc induratur eius substantia magis, quod Saturno non euenit. Etiam per alumina similiter, vt supra narrauimus. Hæc enim propriè Iouem indurant. Altera verò per cōseruationem eius in igne suæ calcinationis. Per hanc enim stridorem amittit & corporum similiter fractionem: quod Saturnus

P

no similiter nō contingit; quia stridor
rem non habet, nec corpora frangit;
Et per calcinationis & reductionis re-
iterationem; similiter ab acuitate salis
& aluminum stridorem amittit. Satur-
ni verò secundariò est præparatio spe-
cialis; scilicet per calcinationem & sa-
lis acuitatem. Per hanc enim indura-
tur & dealbatur. Induratur & similiter
per Marchesitam & Tutiam. Modos
verò omnes præparationum determi-
nauius completius in libro qui de
perfectionis inuentione intitulatur;
quoniam in hoc abbreviauius sum-
mas illarum.

De præparatione Veneris.

CAPVT XVI.

IMitantes igitur præmissorum ordi-
nem, duorum corporum præparati-
ones narremus. Primò igitur Veneris;
Deinde verò Martis: Est igitur Vene-
ris multiplex præparationis modus.
Alius quidem per eleuationem: Ali-
us verò sine eleuatione perficitur. Per
eleuationē verò est modus scilicet vt
accipi-

accipiatur Tutia cū qua Venus magis
cōuenit, & secum per ingenia vniatur.
Deinde verò in sui sublimationis vase
ponatur ad sublimandū : & per excel-
lentissimum gradum ignis, eius eleue-
tur pars subtilior; quę fulgidissimi splē-
doris inuēta est. Vel cū sulphure misce-
atur per minima, & postea eleuetur per
modum suum eleuationis iam dictum.
Sine sublimatione verò præparatur,
aut per res mundificationē facientes;
aut in calce sua; aut in corpus velut tu-
tia, sales, & alumina; aut per argēti vi-
ui lauacrum, cuius modum attulimus;
aut per calcinationes & reductiones,
vt in alijs narratum est; aut per soluti-
ones & reductiones eius quod solu-
tum est, ad naturam corporis; aut per
argenti viui lauacrum mundificatur,
sicut & corpora reliqua à perfectione
diminuta.

De preparatione Martis.

CAPVT XVII.

MArtis verò præparatio est similiter
multiplex. Quędam enim p subli

mationē: quædā verò sine sublimatione completur. Quæ verò per sublimationem, fit cum arsenico: cuius modus hic est. Ingeniemur quàm profundius possumus eidem arsenicum non fixum vnire, vt cum fusione secum lique scat. Postea verò sublimetur in vase propriæ sublimationis: Et hæc præparatio melior & perfectior inter cæteras reperitur. Est & alia præparatio ipsius Martis per Arsenicum sublimatū ab eo multotiens; quousque maneat quantitas aliqua ipsius arsenici. Hic enim si reductum fuerit emanabit album, fusibile, mundum, præparatum. Est & similiter modus tertius præparationis eiusdē per fusionem illius cum plumbo & tutia. Ab his enim fluit mundum & album. Sed quoniam ne minùs sufficienter dixisse videamur, cum nos determinaturos esse promisimus de durorum corporum ingeniosa molli- ficatione, atque mollium induratione per calcinationis modum; ideo illum non omitamus: sed mollium quidem primò,

primò, durorum verò postea. Et est scilicet vt soluatur argentum viuum præcipitatum; & soluatur corpus calcinatum, de cuius intentione sit indurari. Et hæ ambæ solutiones misceantur, & ex his alternata vice calcinatum corpus misceatur terendo & imbibendo, & calcinando, & reducendo; quousq; durum fiat cū ignitione fusibile. Hoc idem & cum calce & tutia, & marche-fita calcinatis solutis & imbibitis perfici completè cōtingit, Et quantò quidem hæc mūdiora, tantò & perfectiùs mutant. Mollificantur & similiter dura corpora cum ingenio consimili. Et est scilicet vt cum arsenico totiens coniungantur & sublimentur; & post arsenici sublimationem assentur cum proportionem sui ignis. Cuius modum narrauimus in libro fornacum. Et vltimò reducantur cum expressione sui ignis in oratione sui dictis; quousque in fusione mollescant secundum exigentiam duricie corporis. Et hæ quidem alterationes omnes sunt primi ordi-

nis; sine quibus non perficitur magisterium.

De mundificatione Argenti viui.

CAPVT XVIII.

Igitur ex præmissis necesse est argenti viui mundificationem completè narrare. Dicimus igitur quoniam argentum viuum mundatur dupliciter; aut per sublimationem, cuius attulimus modum; aut per lauacrum, cuius modus hic est: Fundatur argētum viuum in patella vitrea vel lapidea, & super ipsum aceti quantitas superspargatur, quod sufficiat ad illud cooperiendum. Dehinc verò super lentum ignem ponatur, & calefieri permittatur in tantū vt digitis tractari permittat. Deinde verò digitis agitetur quousq; in partes minutissimas diuidatur, in pulueris similitudinē; tam diu agitur quousq; aceti totū quod in illo infusum est consumetur omnino. Deinde verò quod in eo terreitatis inuentū sit, lauetur cū aceto & abijciatur. Totiēs igitur super illud opus reiteretur, quousq;

quousq; terreitas illius in coelestinum
mutetur colorem perfectissimū; quod
perfectæ lauationis est signum. Ab his
igitur ad medicinas est transeundum.

De medicinis trium ordinum.

C A P V T. XIX.

Præsuppositum primum.

Afferamus igitur imprimis sermo-
nem vniuersalem in medicinis cū
causis suis & experiētiis manifestis.
Innuimus igitur quòd nisi quidē om-
ne superfluum siue per medicinā, siue
per præparationis modum auferatur
ab imperfectis, non perficietur; scili-
cet vt ab illis tollatur omnis superflua
sulphureitas, omnisque terreitas im-
munda: Ita scilicet quod de commix-
to non separentur in fusione post pro-
iectionem medicinæ alterantis illa.
Cum hoc quidem inueneris iam ex
perfectionis differentiis vnā habes.

Præsuppositum secundum.

Similiter vtique, nisi & medicina il-
lustret & alteret in colorem album
aut citrinum secundum intentionem

quam quæris', quæ fulgoris splendore
amœnitatis luciditatem adducat; non
perficiuntur à perfectione corpora di-
minuta in complemento totaliter.

Præsuppositum tertium.

Amplius autem & nisi fusionem lu-
narem aut solarem determinatè addu-
cat, non est in complemento alterabi-
le: Quoniam in iudiciis non quiescit,
sed de commixto separatur omnino &
recedit. Hoc autem à nobis latius de-
terminatum, in sequentibus demon-
stratur in causa de cineritio. Amplius
autem & nisi perpetuetur medicina
cum impressionis alteratione firma,
non valet ipsius mutatio: quoniam nō
permanet, sed evanescit impressio.

Præsuppositum quartum.

Amplius autem & nisi pondera per-
fectionis adducat, nō mutat sub com-
plemento naturæ firmo & vero, cui
non sit fraus per credulitatis errorem.
Est enim pondus naturæ, vnum ex per-
fectionis signis, Patet igitur cum per-
fectionis differentiarum quinque sint ne-
cesse

cesse est & medicinam nostri magisterij, has scilicet adducere in proiectione differentias. Per hoc igitur patet ex quibus materia nostra eliciatur. Nam per ea elicitur quæ maximè corporibus adiunguntur, & amicabiliter eisdem in profundo adhærent alterantia. Ideoque cum in rebus cæteris exquirentes, non inuenimus inuentione nostra, rem aliam magis quàm argentum viuum corporum naturis amicari. Per hoc opus nostrum in illo impendentes reperimus ipsum esse verā alterabilium medicinam in complemento cum alteratione vera & non modicè peculiosa.

Presuppositum quintum.

Restat igitur nos substantiam ipsius & proprietatis substantiæ differentias determinatè adscribere. Et cum non inuenerimus ipsum sine alterationis naturæ illius administratione mutare; inuenimus & similiter ipsum præparari debere necessario, cum non permisceatur in profundo absq; illius

præparationis modo. Et est scilicet, ut talis fiat illius substantia, quod permisceatur in profundo usque ad profundum corporis, alterabilis sine separatione in æternum. Hoc autem non fit nisi subtilietur valde cum præparatione determinata & certa in capitulo sublimationis: Et non permanet eius impressio similiter nisi figatur: Nec illustrat nisi fulgidissima ex illo eliciatur substantia cum sui modi ingenio, & modo suæ operationis per ignem congruum. Et non præstat fusionem perfectam, nisi in illius fixatione adhibeatur cautela, cum hac dura remollire, & mollia indurare. Est tamen talis ut cum sufficientia seruetur suæ humiditatis proportionatæ secundum exigentiam eius quæ quæritur fusionis. Per hoc ergo patet quod ipsius talis præparetur & administretur præparatio, qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur. Deinde verò figatur & cautela eidem exhibeatur; ut scilicet exercitetur artifex

fex in administratione ignis in modo
sux fixationis : quo possit ex illo deleri
humiditas in tantum quod sufficiat ad
fusionem perfectam complendam. Et
est scilicet, ut si quæris per hanc cor-
pora fusionis dura mollificari in prin-
cipio suæ creationis lentus adhibea-
tur ignis. Ignis enim lentus humidi-
tatis est conservatiuus, & fusionis per-
fectiuius. Si vero mollia indurare, ip-
sius componatur ignis vehemens. Ta-
lis enim ignis humiditatis est con-
sumptiuius & fusionis turbatiuius. Et
has quidem regulas omnes in omni
medicina bonæ mentis artificem ne-
cessariò considerare expedit. Et mul-
tas similiter alias in ponderis muta-
tione considerationes adducere ne-
cesse est cum causis suis, & ordine con-
gruo. Est igitur causa ponderis magni
subtilitas substantiæ corporum, & uni-
formitas in essentia. Per hoc enim
tantum illorum possunt densari par-
tes, cum nihil intercidat : & par-
tium densatio pōderis est adductio &
illius

illius perfectio. Patet igitur quod tam corporum administrationis præparatione, quàm ipsius perficientis medicinæ modo per operis artificia subtilitatem perquirere necesse contingit. Quoniam quantò maioris ponderis sunt corpora transmutata, tantò & maioris sunt perfectionis, inuenta inuestigatione per artem. Completur igitur sermo utilis de medicinis; si omniũ medicinarum differentias narremus. Innuimus quidem quod medicinarũ triplicem differentiam esse necessariò accidit. Alia est primi ordinis; alia verò secundi, alia verò tertij. Dico autem primi ordinis medicinã, omnem præparationem mineralium, quæ super diminuta à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimit: quæ non adducit complementũ sufficiens, quin cõtingat alteratũ mutari & corrumpi cum euaporatione impressionis medicinæ illius totalis; sicut est omnis sublimatio dealbatiua Veneris aut Martis quæ fixationem non suscepit: Et huiusmodi

modi est omne additamentum coloris Solis & Lunæ, aut Veneris commixtorum; super furnum cimenti positum zimar & similium. Hic enim mutat immutatione non stante, sed potius diminuente se per exhalationem. Secundi verò ordinis medicinam dicimus omnem præparationē quæ quando super diminuta à perfectione corpora, proiēcta est, alterat in differentiam aliquam cōplementi relictis differentiis aliquibus corruptionis omninò: velut est calcinatio corporū qua omne fugitium deletur. Et est huius generis medicina perpetuè Lunam citrinans; aut perpetuè Venerem dealbans; relictis aliis in eis corruptionis differentiis. Tertij verò ordinis medicinam appello omnem præparationē quæ quando corporibus aduenit, omnem corruptionem cum proiectione sua tollit, & cum omnis complementi differentia perficit. Hæc autem est unica sola. Et ideo per illam excusamur à laboribus inuentionis decem medicinarum

narum secundi ordinis. Primi igitur ordinis opus minus appellatur, Secundi verò medium. Tertij verò maius. Et hæc est omnium medicinarum differentia sufficiens.

De differentijs medicinarum primi, secundi, & tertij ordinis, & primò: De medicinis Primi ordinis.

EX ordinis igitur determinati promissione secuta. Cum quidem alia sit medicina corporū, alia verò argenti viui. Et corporum quidem alia primi ordinis; alia verò secundi; alia verò tertij: & argenti viui consimiliter. Narremus igitur omnium medicinarum differentias primi ordinis; deinde verò secundi; deinde verò tertij. Corporum quidem primò: postea verò in argenti viui medicina cum sermone completo & ordine congruo narrationē tradamus. Dicimus igitur quoniam primi ordinis medicina corporum, alia est durorum corporum, alia mollium. Durorum quidem corporum, alia Veneris, alia Martis, alia verò Lunæ.

Lunæ. Veneris quidem & Martis pura illorum substantiæ dealbatio : Lunæ verò rubificatio cum citrinitate fulgoris amœni. Quoniam Veneri & Marti rubificatio non adducitur primi ordinis medicinâ cum fulgoris apertione. Quoniam ex toto immunda sunt, non apta rubedinis fulgorem recipere priusquam illis adueniat præparatio fulgorem adducens. Narremus igitur in primis Veneris medicinas omnes: postea verò Martis, quæ cadunt in ordine primo. Est igitur medicina Venerem dealbans, alia per argentum viuum, alia per arsenicum. Per argentum viuû quippe sic completur medicina dealbans illam. Soluitur etenim primò argentum viuû præcipitatum, & soluitur similiter Veneris calcinatio: Et hæ ambæ solutiones cōmiscantur in vnû; dehinc verò coagulantur, & super ipsius corp^o proijciatur medicina. Hæc enim dealbat & mundat. Amplius autē & aliter soluitur præcipitatum argentum viuum, & soluitur litargirium. Et hæ ambæ

ambæ solutiones coniunguntur in vnum, & soluitur corporis calcinatio, de cuius intentione sit dealbari, & coniungatur cum prædictis solutionibus: & deinde coagulantur: Dehinc verò super illius corpus proijciuntur. Dealbatur enim per hanc. Aliter autem sublimatur alternata vice ex illius corpore argenti viui quantitas, quousque cum illa permanet argenti viui pars, cum ignitione completa. Dehinc verò ex aceto distillato sæpissimè imbibendo teratur, vt in profundo illius melius commisceatur. Ab hinc verò assetur, & vltimò consimiliter ab argento viuo sublimetur, & iterato imbibatur, & assetur. Et sic totiens reiteretur opus super illa, quousque multa argenti viui quantitas in eo cū ignitione completa quiescat. Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem super argentum viuum præcipitatum toties sublimetur argentum viuum in naturâ propria, quousque in illo figatur, & fusionem præstet. Dehinc verò super Veneris

neris substantiam proijciatur, & dealbatur peculiosè. Aliter enim soluitur Luna, & soluitur litargirium, & coniungantur solutiones. Ex his Veneris substantia dealbatur. Sed & melius quidem dealbatur, si in omnibus medicinis perpetuetur argentum viuum. Dealbatur verò per arsenicum sublima ũ: Vt si accipiatur calcinatio Veneris & super illam iteretur eiusdem sublimatio, quousque secum maneat, & illam dealbet. Sed nisi ingeniaueris reipsum cum modis sublimationum, non perseverabit in ea arsenicum alteratione aliqua. Et est scilicet; vt post primum sublimationis gradum secundariò reiteres, quem narrauimus in marchasitæ sublimatione. Dealbatur verò & aliter; Sublimatum arsenicum in Lunā proijcias: dehinc verò hoc totum supra Venerem. Dealbat enim peculiosè. Aut commisce prius litargirium vel plumbum vstum solutum cum Luna; deinde verò super hoc arsenicum superiacet. Et hoc totum super Vene-

Q

rem proiectum dealbat. Est est primi ordinis bona dealbatio. Aut solum super litargirium solutum & reductum proijciatur arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionem: quoniam dealbat eam cum curialitatis aspectu. Aut commisceantur Luna & Venus, & super has proijciatur omnis medicina dealbatiua. Luna etenim amica est arsenici magis quam corporum aliquod: & ideo fractionem ab eo tollit: Secundario verò Saturnus: & ideo cum illis commiscemus. Aliter autem arsenicum fundimus sublimatum, quousq; fiant frustra. Deinde verò frustum post frustum super Venerem proijcimus. Iubemus etenim in frustis potius quam in puluere proijci: Quoniam facilius inflammatur pulvis quam frustum: Et ideo facilius euanescit quam frustum, & consumitur prius quam super corpus cadat ignitum. Tollitur autem & aliter rubedo illius, cum tutia videlicet, & dealbatur. Sed quia tutiæ dealbatio non sufficit, ideo solum

lūm citrinat, & citrinatio quælibet albedini est affinis. Et est modus huius, scilicet vt soluatur & calcinetur omne genus tutiæ: deinde verò Venus, & hæ ambæ coniungantur solutiones : Et cum his citrinetur Veneris substantia. Et cum tutia si exercueris, proficuum inuenies. Dealbatur verò per sublimatam marchesitam, quemadmodum cum sublimato argento viuo; & est modus idem.

Dealbatio Martis.

C A P V T XXI.

Restat ergo & dealbationis Martis Rex medicinis sibi propriis creatas narrare: quæ sunt secundum essentiam primi ordinis; secundum quem fusionem non habet rectam. Ideo expedit nos cum medicina fundente illam dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbatiua & Martis similiter, cum eiusdem ordinis præparatione. Sed fusiua illius specialis est arsenicū, cuiuscunq; generis. Cum quocūq; igitur dealbatur & funditur, expedit

quod cum argento viuo coniungatur
 & lauetur; quousque omnis impuritas
 tollatur ab illo & fiat album & fusibile.
 Aut calefiat cum ignitionis vehemen-
 tia, & super ipsum eijciatur arsenicum,
 & cum fufum fuerit illum projice in
 Lunæ quantitatem: Quoniam quan-
 do secum vnitur non separatur ab eo
 per leue artificium. Aut calcinetur &
 lauetur omnis ex ipso solubilis alumi-
 nositas corruptionis infectionem ad-
 ducens per modum solutionis iam di-
 ctum. Dehinc verò ab illo sublimetur
 arsenicum mundatum per sublimatio-
 nem aliquam, & reiteretur multotiens
 quousque secum tali quod ex illo figa-
 tur. Dehinc verò cum solutione litar-
 girij alterna vice imbibatur commif-
 cendo & agitando & affando alterna
 vice: & vltimò reducendo cum igne,
 quem docuimus in Iouis reductione à
 calce sua. Ex hac enim exhibit albus &
 mundus fusibilis. Aut solùm cum arse-
 nico sublimato in calce sua reducatur,
 & exhibit albus & mundus fusibilis. Sed
 can-

eandem artificem expedit exhibere cautelam, quemadmodum in Veneris reiteratione sublimationis ab ea arsenici figentis se in illius profundo docuimus. Dealbatur & similiter per marchesitam & tutiam, cum ingenio & industria quæ tibi narrauimus. Sed horum dealbatio aut mundatio non est sufficientis.

De medicina Lunæ citrinantis.

C A P U T. XXII.

PROSEQUENTES igitur præmissorum ordinem Lunæ medicinam substantiam citrinantem in ordine primi generis narremus cum veritate certa. Et est scilicet medicina quæ eidem in profundo adhæret, & adhærendo colorat; sine per naturam propriam, siue per artificium huius magisterij. Narremus igitur medicinam quæ ex sua radice innata illi adhæret. Deinde vero artificia per quæ facimus rem cuiusque generis adhærere cum ingressione firma. Elicimus autem illam aut ex sulphure, aut ex viuo argento, aut ex am-

Q. 3

borum commixtione: sed per sulphur diminutè quidem magis, per argētum verò viuum perfectiùs. Elicitur autem & similiter per quasdam res minerales inunles, quæ non sunt huius generis: quemadmodum est vitriolum & cuperofa, quæ & gumma cupri aut eiusdem stillicidium nuncupatur. Affera-
mus igitur in proximis modos omnes medicinarū, quæ ex argento viuo confurgunt: Deinde verò quæ ex sulphure aut ex amborum commixtione: Vltimò verò & quæ ex gumma cupri aut similium. Est igitur modus eius, quæ per argentum viuum fit, talis. Sumatur præcipitatum per præcipitationem eius mortificatum & fixum: Deinde verò ponatur in furnum magnæ ignitionis, admodum conseruationis calcium quem docuimus, donec rubescat in similitudinem vsifur. Si verò non rubuerit tolle argenti viui non mortificati partem, & cum sulphure reitera sublimationem illius. Sit tamen sulphur omni impuritate mundatum

datum, & viuum similiter argentum. Et postquam vigesies illius sublimationem reiteraueris super ipsum præcipitatum, illud dissolue cum aquarum acumine dissolvente; & iterato illud calcina, & iterato dissolue, donec exuberanter sufficiat. Post hoc Lunæ partem dissolue, & cum soluta fuerit, solutiones commisce & coagula, & super Lunæ fusionem projicias. Citrinabit enim citrinitate multum peculiaris. Si verò argentum viuum in præcipitatione rubuerit, ad projectionem suæ perfectionis sufficit administratio dicta, sine commixtione rei tingentis illud. Per sulphur verò rubificatur; sed illius est rubificatio difficilis & laboriosa imense. Citrinatur verò & Luna, cum Martis solutione similiter. Ad hoc nos inducit operis necessitas vt prius calcinemus illud, & figamus; quod laboris est copia. Dehinc verò hac eadem præparatione administremus, & eadem projectione super Lunæ substantiam infundamus: & tamen non resul-

rat eius citrinatio fulgens, imo fusa, &
 liuēs, & citrinitate mortifera. Eius verò
 quæ pervitriolum aut coperosam per-
 ficitur, citrinationis modus est talis.
 Tollatur illorum vniuscuiusque quan-
 titas certa, & illius sublimetur pars,
 quæ sublimari potest; donec cum ex-
 pressionem sublimetur totali. Post hoc
 verò iterato, quod sublimatum est sub-
 limetur cum modo ignis illi appro-
 priati, vt ex eo figatur pars post partē,
 donec maior illius figatur pars. Postea
 verò calcinetur cum ignis cautelæ in-
 tentione vt possit illi maior ignis ad
 perfectionem administrari. Post hoc
 verò soluatur in aquam rubicundissi-
 mam cui non est par. Dehinc verò in-
 genieris, vt illi ingressum in lunare cor-
 pus exhibeas. Et hæc ingenia tibi suffi-
 cienter monstrata sunt, si perfecti fue-
 ris operis exquisitor quod scripsimus.
 Et quia res huius videmus Lunæ pro-
 fundè & amicabiliter adhærere, con-
 siderauimus, & est certum has esse de
 illorum radice, & ideo per illas alte-
 rare

rare contingit. Hæ vtique sunt medicinæ omnes primi ordinis quas attulimus. Possunt tamen illarum plures multiplicari modi, salua pigmentaliũ rerum in modorum varietate essentia. Argenti quippè viui non est medicina in hoc ordine primo: cum non sit medicina ipsum alterans vnica differentiâ, imo in complemento totali omnino. Quidam verò plures inuenerunt medicinas, sed vnum ex duobus necessario euenire contingit: Quoniam aut ex eisdem, aut ex eandem naturam habentibus illos medicinam creare necessarium est. Aut medicinam componunt quæ ei, quod non est, æquæ pollet cū alteratione sua; & quæ nec: quando confert, nec mundi partibus, donec motor in sublimi naturæ mobili quieuerit incorruptus.

De medicinis secundi ordinis.

C A P V T. XXIII.

REstat nos igitur ad secundi ordinis medicinas transire cum sermonis sui exigentiæ sufficientia vera &c.

manifestis probationibus cum experientia vera. Cum sit igitur medicina alia corporum mutandorum; alia vero argēti viui perfectē coagulabilis. Prius tamen omnium medicinas corporum narremus completē. Dehinc vero ad ipsius eiusdem argēti viui medicinam coagulabilis in solificum lunificumq; verum. Est igitur secundi ordinis medicina, quæ quidem imperfecta sola perfectionis vnita differētia complet. Verum cum multæ sint corruptionis causæ in vnoquoque imperfectorum corporum, videlicet in Saturno quidē sulphureitas volatiua, & argenti viui fuga; per quæ corruptionem adduci necessario accidit, & illius terreitas. Fiat igitur medicina quæ quidē alterū eorum, aut ex toto tollit, aut palliando decoret, relictis folis aliis imperfectio- nis causis. Quia igitur corporū est aliquid impermutabile, quod in corporū radice innatū est, quod per secundi ordinis medicinam tolli nō potest. Ideo omnis illa medicina quæ illud de cō-
mixto

mixto tollit, non secundi ordinis, sed tertij & maioris ordinis appellatur medicina. Et quia superfluitates fugientiũ inuenimus per calcinationis modum tolli, & per reductionis terreatas non innata, ideo necesse fuit medicinã secundi ordinis inuenire, quæ quidem innatum palliet, & durum remolliat, & molle induret. In duris scilicet & mollibus secundũ complementum non sophisticum, sed solificum aut lunificũ imperfectorum corporũ perfectẽ cõstituat lunificũ verum. Cum pateat igitur in corporibus solis quidem mollibus per ingenia huius artificiorum operis non posse liquefactionis festinãtiam tolli, nec impuritatem in sui radice principiorum innatã, necessario euenit medicinam perconctari, quæ quidẽ in proiectione illorũ tenuitatẽ inspisset, & inspissando ad suæ liquefactionis ignitionis sufficientiam induret: In duris spissitudinem attenuet, & attenuando ad fusionis velocitatem sufficientẽ cum proprietate ignitionis, addu-

adducat. Et vtriusque generis corporum fuscledinem palliando decoret: hic in album, illa vero in citrinum transformet perfectissimum. Non autem diuersificatur hæc medicina à tertij ordinis medicina, nisi per minoris præparationis imperfectionem. Et non diuersificatur à se quod in diuersorum corporum proiectione, & pigmentorum acceptatione constat, sed in modo præparationis. Similiter & alia eget præparationis industria corporum mollium medicina, tenuitatem inspissans: Alia verò durorum attenuans spissitudinem, hæc quidem ignis cōsumptiui modo; illa vero humiditatis conseruationis administratione eget. Afferamus igitur sermonem vniuersalem in medicinis huius secundi ordinis cūpletum cū determinatione certa & vera. Et prius omnes lunationes omnium à perfectione diminutorum corporum cū differentiis præparationis eorum. Dehinc verò solarium cū propriis scilicet differentiis. Probauimus
iam

iam ex nostris sermonibus, sulphur cuiusque generis perfectionis esse corruptivum : Argentum quippe viuum perfectivum in operibus naturæ completis regiminibus. Igitur & naturam mutantem minimè, sed imitantes, in quibus nos est possibile sequi operibus. Et argentum similiter in huius operis magisterio viuum assumimus in cuiusque perfectionis medicina scilicet & solari tam quidem imperfectorum, & quàm ipsius argenti viui coagulabilis. Cum iam ex nouissimè dictis sermonibus duplicem medicinæ differentiam diximus: aliam quidem corporum, aliam quidem argenti viui verè coagulabilis. Corporum quidè prius: ab inde argenti viui narrationem medicinæ tradamus certam. Est igitur per se huius medicinæ materia cuiusque generis vnita, & est quod iam sufficenter notum est. Assume igitur illud, & si vis ad lunarem secundum ordinè tibi promissum exercitatum te redde, & præparato illud cum modis huius magiste-

gisterij notis: quorum intentio est, ut puram ex illo substantiam diuidas, & partem quidem figas; partem verò ad cerandum omitte: Et sic totum magisterium prosequendo; donec compleas tentatam illius fusionem. Quod si se subito fudit in duris, perfecta est, in mollibus verò e contra. Hæc enim medicina super imperfectorum vnumquodque proiecta, in lunare perfectum mutat corpus, si quidem peruenient huic medicinæ præparationes rotæ. Si verò non, diminutum relinquit, sed perficit in altera perfectionis differentia tantum, quantum ex huius generis medicinæ ordinis administratione dependet. Quantum verò ex tertij non perueniente administratione aliqua, perficit in projectione sola. Solaris vero huius secundi ordinis medicina imperfectorum & cuiusque corporum est eadem materia, & administrationis eodem regimine comunicans. In hoc tamen differentiam habet, scilicet in maiori partium per modos proprios subtiliatione

tionem egestus atque sulphuris subtili præparationis regimine administrati cōmixtione cum materia modo nota additio. Et est regimen, scilicet ipsius purissimi sulphuris fixio & solutio eius per modum. Cum hoc enim tingitur medicina: & cū hoc proiecta supervnumquodq; à perfectione diminutorum, complet in complemento solaris quantū ex huius secundi ordinis medicinæ præparatione dependet, administratione perueniente nota & certa, à perfectione diminuti corporis. Et super Lunā quoque proiecta, perficit eā in cōplemēto solari peculioso multū.

De medicina coagulante argentū viuum.

CAPUT. XXIV.

SECUNDUM igitur præmissorum ordinem restat ex operis cōplemēto, quod ex primis nos determinaturos exhibuimus; in medicinam igitur argentum viuum coagulantis ipsam narrationem trāsire. Dicimus igitur quoniam ex eiusdem illius elicitur materia: scilicet ex noto in capitulis huius

ius operis multiplicibus. Et illud ided: quoniam cum fugitiuū sit argentum viuū de facili absque inflammatione, aliqua medicina eget, quæ subito ante fugam eius, in profundo illi adhæreat, & illi per minima cōiungatur, & illud inspisset, & sua fixatione illud in igne conseruet; quousq; adueniat illi maioris ignis tollerantia eius humiditatem consumentis, & conuertat illud per hoc beneficium in momento in solificum & lunificum verum, secundū illud ad quod medicina fuerit præparata. Cum igitur non inuenimus aliquid magis illi conuenire quā ipsum quod suæ naturæ est: Ideo per hoc æstimauimus cum eo medicinā illius complere; & ingeniati sumus formam medicinæ illi per igenia præstare. Et est scilicet vt præparetur cum modis suis iam dictis cum diuturnitatis laboris instantia: qua omnis illius substantia & purissima, alba quidem in Luna citrina verò intensa in Sole perhibeatur perfectè. Et hoc quidem non completur

pletur vt citrinum creet, siue mixtione rei tingentis illud quæ suæ est naturæ. Dehinc verò cum hac purissima argenti viui substantia perficiatur cum huius magisterij operis ingeniis medicina, quæ maximè argento viuo adhæreat, & fundatur facilimè, & illud coagulet. Conuerteret enim hoc in solificum & lunificum verum; cum præparatione illius præhabita. Sed ex quibus maximè hæc argenti viui substantia elici possit, solet quæri. Et nos quidem respondentes narramus quod in quibus est, ex illis elicitur. Est autem tam quidem in corporibus quàm & in ipso argento viuo secundum naturam cum vnus sint reperta naturæ. Sed in corporibus difficiliùs, in viuo autem argento perfectiùs. Igitur cuiusq; generis sit medicina tam quidem in corporibus quàm in ipsius argenti viui substantia lapidis preciosi indagatur medicina. Sed quoniam contingit quandoque medicinam commisceri, quandoque verò non: ideo modum permi-

R

scendi narrabimus; scilicet qualiter vnaquæque res in corpus profundissime ingressum acquirat, aut vnaquæque medicina non intrans. Et est modus per dissolutionem eius quod ingreditur, & per dissolutionem eius quod non ingreditur, & per commixtionem ambarum solutionum. Facit enim ingressuum esse omne illud cuiusvis generis quod illi per minima coniungitur. Hoc autem per solutionem completur: Et completur per solutionem fusio in rebus non fusilibus. Et ideo magis apta sunt ingredi & alterare. Et hæc ideo est causa, quare quasdam res calcinamus, quæ non sunt de natura harum, scilicet vt melius soluantur. Et ob hoc solvantur, vt melius ab eis corpora impressionem suscipiant: & ab eis similiter per hæc præparentur & mundentur. Aut ingressum damus his quæ sua spissitudine ingredi non permittunt cum multiplici sublimationis reiteratione spirituum non inflammabilium super illa, arsenici videlicet & argen-

argentiuiui, nō fixorum aut cum multiplici reiteratione solutionis eius, quæ ingressum non habet. Est tamen bona cautela ad ingressum rebus impermiscibilibus dāda, vt soluatur corpus: de cuius intētionē sit per has mutari & alterari, & soluātur res, quarum intentionis sit ingredi cum alteratione. Non fiat tamen omnium partium solutio, sed quarundam. Dehinc illud & nō aliud, imbibatur corpus vice post vicem. Per hoc enim beneficium in id solum ingressum habet necessariò: nō autem in quocunque alio corpore necessariò hoc contingit. Ex his igitur modorum ingeniis necesse est rem quamlibet ingressum, quo ex illius naturæ pendet beneficio habere, & alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igitur sermonem decem medicinarum completur numerus cum suæ traditionis sufficientia. Restat igitur nos ad tertij ordinis medicinam transire.

R 2

Est autem huius ordinis medicina duplex, scilicet solaris & lunaris. Et est tamen in essentia vna, & agendi modus similiter. Et ideo vnica medicina nuncupatur à nostris veteribus quorum scripta perlegimus. Est tamen additamentum citrinantis coloris quod à sulphuris fixi mundissima perficitur substantiâ. Differentia inter hanc & illam, lunarem scilicet & solarem: Hæc quidem id in se continet, illa verò non. Est tamen hic ordo tertius maioris operis ordo appellatus: & illud ideo; quoniam maioris sagacitatis industriâ in illius administratione & perfectionis præparatione, & labore longiori ad veritatis complementum indiget: Et ideo non diuersificatur huius ordinis medicina, à secundi ordinis in essentia vllatenus; nisi per subtilissimos præparationis gradus in créatione illius, & per diuturniorem laboris instantiam. Et hos gradus omnes narrabimus cum

com-

complemento sermonis. Et præparationis modum completè cum causis suis & experiētiis manifestis : & modorum gradus administrationis plures huius tertij ordinis. Alio etenim gradu eget solaris medicina in pigmētorum præparatione completa : alia verò lunaris : hæc quidem sulphuris administratione tingentis eam, illa verò non. Primum igitur administrationis modum lunaris medicinæ narremus : Et est, vt accipias lapidem illius notū, & per separationis modum illius purissimam partem diuidas, & seorsum ponas. Dehinc verò eius quæ purissima est partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquas. Et cum fixa fuerit solue quod ex illa solubile fuerit : Quod verò non solubile ad calcinationem mitas : & ab hinc super idem solutionem reitera, donec iterum, quod ex ea solubile est soluatur omnimodè. Sic igitur ordo iste seruetur, quousque maior soluatur quantitas. Posthæc verò leuiter affando in ignis temperamēto

conserua, quousque illi maior ad illius
 exigentiam ignis ministrari possit. Post
 hoc verò primum solutionis ordinem
 serua, quousque iteratò totum solua-
 tur quod ex eo est solubile : & iterato
 coagula , & iterato in ignis tempera-
 mento conserua, quousque iterato illi
 possit ignis maior ad eius perfectio-
 nem administrari. Omnes igitur hos
 ordines præparationis super illa qua-
 ter reitera, & vltimò calcina per mo-
 dum suum : & sic preciosissimam lapi-
 dis terram sufficienter administrando
 rexisti. Deinde verò seruata partis nō
 fixæ, cum hac terræ parte administratæ
 quantitatem per ingeniorum subti-
 lem coniunge modum per minima. Et
 sic ingenium hoc intentionis leuatio-
 nis eius, per modum sublimationis di-
 ctam, quousq; fixum cum non fixo le-
 uetur totaliter. Quod si non adueniat;
 addatur illi iteratò vicissim non fixæ
 partis quantitas; quousq; ad eleuatio-
 nem illius sufficiat. Cum igitur eleuata
 fuerit, reiteretur illi⁹ sublimatio quo-
 usque.

usque per hanc administrationis reiterationem figatur totum. Cum igitur fixum fuerit iterato cum non fixæ partis quantitatem post quâtitatē combibe, per ingenium tibi notum, quousq; totum iteratò leuetur. Igitur iterato figatur, quousque fusionem præstet facilem cum ignitione sua. Hæc enim medicina est, quæ omne à perfectione diminutum corpus, omneq; cuiusq; argenti viui generis in lunare perfectissimum transformat corpus.

De medicina tertij ordinis solari.

CAPVT. XXVI.

Solaris igitur huius medicinæ præparationi, non adurentis fit additamentum sulphuris per modū figentem & calcinantem cum astutiæ industriâ administrati perfectè, atque solutionis modū multiplicem cum reiteratione multas quousq; mundum fiat. His quidem administratione perfectâ perueniente; quæ per sublimationē perficitur. Et est hui⁹ scilicet additamenti modus p reiterationē partis nō fixi lapidis

R 4

sublimationis cum ingenio coniungendi, quousque eleuetur cum ea, & iterato cum illa figatur, vt stet. Et quantò huius cõplementi exuberantiæ ordo reiteratur pluries : tantò & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis, & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximè. Et nos quidem, ne mordeamur ab impiis, complementũ narrauimus totũ huius magisterij, sub breui sermone completo & noto. Et est illius intentio, vt per sublimationis modum, mũdetur perfectissimè lapis, & illius additamẽtum: Et ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatiuũ ex eis figatur; dehinc verò fixum volatile fiat, & iteratò volatile fixum. Et in hoc ordine completur arcanum preciosissimum, quod est super omne huius mundi scientiarum arcanũ, & thesaurus incomparabilis : Et tu quidem exerciteris ad illum, cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensę. Cum illa enim inue-

inuenies, & sine illa non. Et huic quidem medicinę reiterationo bonitatis administrationis, cum talis cautelę industriã, potest in præparatione lapidis euenire: quousque argentum viuũ mutet in infinitum solificum, & verum lunificũ, & non depēdet, nisi in multiplicatione illi⁹, Iã igitur laudetur sublimis naturarũ Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omniũ medicinarũ reuelauit seriẽ, cum illius experientia: quã illius instigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiuimus, & oculo vidimus, & manu tetigimus complementum illius nostro magisterio indagatũ. Sed etsi quidem hanc palliauius, nõ miretur doctrinę filius. Non enim illi palliauius: sed malis & improbis eã tali sermone tradidimus quem latere insipientem necessariò accidit: & eodem ad illius inuentionis perquisitionem prudentes allici. Filij igitur doctrinę perquirite & hoc excellentissimum Dei donum vobis solis seruatũ. Filij insipientes nequitix & maleuolx

prauitatis immensę, ab hac scientia fugite: quoniam vobis est inimica & aduersa, & vos in miseriam paupertatis constituet. Quoniam vobis penitus hoc Dei donum diuina prouidentia est occultum iudicio, & denegatum omnino. Perquisitis ergo omnium medicinarum modis, nostri propositi prosequentes initium; ad eas quę huius magisterij perfectionem notificant, cum probationum causis abhinc transeundum est.

De experientijs perfectionis operis.

CAPVT. XXVII.

PRætermisiss igitur manifestis experientis de quibus narrationem nō fecimus, cum omnibus sint notę, & certę absque illius sagacitatis ingenio, ponderis, & coloris, & extensionis per malleum, artificiorum experientias tentemus, cum cautela: An sit huius artis administrationis proiectio, complementū cum veritate adducens, quę sunt scilicet, cineritium, cementum, ignitio, fusio, super vapores acutorum
expoli-

expositio, adurentis sulphuris mixtionē probatio, extinctio, calcinationis & reductionis reiteratio, & argenti viui facilis aut difficilis susceptio. Primum igitur secundum ordinem inchoandum: dehinc verò secundum eundem ad alia, secundum promissionem perfectæ curramus cum causis eorum notis.

De Cineritio.

CAPUT XXVIII.

Dicimus igitur sermonem in cineritio cū suis omnibus causis manifestissimis, & suæ fixationis modo. Est igitur sola solaris & lunaris substantia in cineritij perdurans examine. Perquirētes igitur horum corporum perfectōrū veras substantiæ differētiās, & causas similiter cineritij: Quare quædam magis, quædam vero minus in huius magisterij examine à perfectione diminutorum perdurent, percūctabimur. Est tamē à nobis sufficienter narratū horum duorum secretum corporum in suæ profundo substantiæ. Et est
scili-

scilicet quoniam illorum prima radix multa fuit argenti viui quantitas & purissima illius essentia, & subtilissima prius: postea verò inspissata, donec cū ignitione fusionem suscipiat. Quæcunque igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent; minùs in hoc perdurant examine: Quæcunq; verò minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærent, propter eorum partium subtilitatem maximè se permiscentem & vnientem. Et quæ similiter maioris tenuitatis sunt corpora: aut e contra quidem, quæ maioris spissitudinis corpora quàm quæ in perfectione consistunt, necesse est de commixto separari omnino. Quoniam non sunt eiusdè fusionis, & ideo separantur. Et quæ quidem minoris sunt argenti viui quantitate participantia, faciliùs de commixto separantur. Patet igitur quod cū multæ terreitatis sit Saturnus, paucæq; argenti viui quantitate, facilisq; tenuitatis liquefactionis, quæ maximè à perfectionis examine cineritij sunt oppo-

opposita. Ideo inter cætera corpora minimè in cineritij artificio in coînixto perdurat: imo citissimè separatur & cedit. Ideoq; cum inter cætera à perfectione diminuta corpora magis cedat. Ideoque per hoc magis proprium est huius magisterij examē. Et illud ideo: quoniam citius cedit, & citius imperfectorum vnumquodq; secum de cōmixto trahit. Et propter hoc solvatur maior perfecti quantitas ab ignis examinis combustionē forti: quoniam nō quiescit spacio temporis longo perfectum consumptioni examinis. Et ideo ex eo per plumbi examen minùs comburitur, & faciliùs depuratur. Quia vero Iouis substantia pluris argenti viui capax extitit, & minoris terreitatis quantitate, maioriuè puritate illius atque subtiliori substantia participans, ideo magis in commixto solvatur quàm Saturnus & Venus: quoniam magis commixto in profundò adhæret. Et ideo est causa hæc; quare multa perfecti deletur quantitas, prius quàm ab illo

illo separetur coniunctus. Venus verò fusionem cum ignitione præstat : sed quia tardior est illius quàm perfecti fusio : ideo separatur de commixto, tardius tamen quàm Saturnus, propter ignitionem substantiæ suæ fusibilis. Quia verò minoris est argēti viui quantitatis quàm Iupiter, & maioris terreitatis & substantiæ spissioris : ideo facilius quàm Iupiter de commixto tollitur: quoniam in profundo magis Iupiter quàm Venus adhæret. Mars verò fusionem non habet, & ideo non permiscetur : quod propter suæ humiditatis priuationem contingit. Sed etsi propter ignis vehementiam permisceri contingat: quia humiditatem non habet, Lunæ aut Solis humiditatem combibendo ei per minima vnitur. Et ideo licet terreitatem multam, & argenti viui paucitatem, & fusionis carentiam habeat, non separatur ab eis per artificium leue. Per hoc igitur dilatatur industria ad cuiusque corporis rectificationem veram : si recte eius quod

quod scripsimus efficaciam nouerit. Si verò fantasticè super illud intellectum contraxerit : nihil ex eo veritatis cognoscet. Sunt autem duo in huius perdurantia examine perfectionis corpora; Sol scilicet & Luna propter bonam compositionem, quæ per bonam compositionem resultat, & illorum puram substantiam. Narremus igitur modum illius ; vt tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio , aut quorundam. Dehinc itaque cum aqua madescat, & super illud prematur manus, & fiat stratum firmum & solidum : & in medio strati fiat rotunda fouea & solida : & super illius fundum spargatur vitri triti quantitas aliqua : deinde verò exsiccare permittatur. Et cum sicca fuerit , ponatur illud de cuius intentione sit tollerare huius examen in foueam dictam : & super illam carbones ignis fortis succendantur. Et super faciem examinabilis
suffle-

suffletur corporis donec fundatur.
 Quo fuso Saturni partem post partem
 proijciamus in illud, & super illud suf-
 fletur cum flamma fortis ignitionis. Et
 dum videris illud agitaturn, & moueri
 motu concussionis forti, non est purũ.
 Expecta igitur donec totum euanescat
 plumbum : quod si euauerit, & non
 cesset illius motus, nõ est depuratum.
 Iterato igitur super illud plumbũ pro-
 iijce : & super illius faciem iterato suf-
 fla, donec plumbum separetur. Quod
 si non quieuerit, iterato plumbi pro-
 ijectionem & sufflationem in illius fa-
 ciem proijce; quousque quiescat, & vi-
 deas illud mũdum & clarum in super-
 ficie sua. Post hoc verò carbones aperi;
 & ignem dissipā; & in faciem eius aquā
 perfunde. Hoc enim perfectè exami-
 natum inuenies. Et si quandoque in
 sufflatione huius examinis vitrũ pro-
 ieceris melius & perfectius depurabi-
 tur: quoniam sordes tollit, & illas inni-
 scat. Potest tamen loco vitri sal proijci,
 aut borax, aut alumen aliquod. Simili-

ter

ter & confici potest huius examen cinerici in crucibulo terreo, & in circuitu illius sufflari: & super faciem eius similiter, vt circiter conflatur examinandum. His igitur sufficienter narratis, ad cementi examen transeamus, cum causis suis & suis experientiis manifestis & notis.

De Cemento.

C A P V T XXIX.

Diximus igitur quoniam corpora quædam magis, quædā verò minus per ignis comburuntur calcinationis modum: Vt quæ pluris sunt sulphuris quantitatem combustibilis continentia; quæ verò minus, minus. Quia Sol igitur inter cætera corpora minoris est sulphuris, quantitatis: ideo inter cætera omnium mineralium corporū, minimè per ignis inflammationem comburitur. Luna verò post Solem inter omnia corpora reliqua, minus est sulphuris quantitatis participans: pluris autem quàm Sol. Igitur minus potest, secūdum hoc inflammationis ignitio-

S

nem temporis spacio longo tollerare
quàm Sol, & res per consimilem com-
burentes naturam. Minus Venus: quia
Sole & Luna pluris est sulphuris, & ter-
reitis maioris: Ideo minus inflama-
tionem illis tollerat. Iupiter verò mi-
nus Venere; plus verò Sole & Luna
sulphureitis & terreitis participat;
Et ideo minus per inflammationem
Venere comburitur; plus vero Sole
& Luna. Saturnus verò plus terreita-
tis & sulphureitis per naturam in
commixtione seruauit, quàm nunc di-
cta corpora: Et ideo citius & facilius
omnibus dictis inflammatur corpori-
bus; & per inflammationem comburi-
tur velocius: propter hoc quod sul-
phureitatē maximè habet coniunctā,
& loue magis fixam. Mars verò non per-
fe, sed per accidens non comburitur.
Cum enim cū multæ humiditatis com-
miscetur corporibus, combibit illam
propter suæ humiditatis carentiam. Et
ideo coniunctus nō inflammatur, nec
cōburitur, si non inflammabilia nec in-
com-

cōbustibilia sint corpora sibi vnita. Si
verò combustibilia sint illi commixta
corpora, secundum naturam suæ com-
bustionis ; necessario euenit Martem
comburī & inflammari. Cum igitur ex
rebus constituatur inflammabilibus ce-
mentum, patet causa illius inuentionis
necessaria; & fuit, vt omnia cōbustibi-
lia adurerētur. Cū igitur vnum solū sit
corpus incōbustibile, solū igitur illud,
aut ad illius naturā præparatum in ce-
mento saluatur. Durant tamen quædā
magis : quædam verò in cemento mi-
nus. Quæ verò magis, & quæ minus;
nota sunt cum causis dictis. Durat igi-
tur plus Luna, minus verò Mars: adhuc
verò & minus Iupiter : minus verò &
adhuc Venus : minimè autem Satur-
nus. Narremus igitur cimenti mo-
dum : Cumque in cognitione nobis
sit maximè necessarium in perfectio-
nis examine, dicimus ; quoniam illius
est compositio cum inflammabilibus
rebus. Et sunt huius generis res om-
nes denigrantes, & fugientes, & pene-

trantes, & comburentes: Sicut est vitriolum, Salar: & eris flos, & lapis figuli antiqui contriti, & sulphuris vna quantitas, aut nihil & virilis vrina, & similibus acutis & penetrantibus. Incementantur igitur hæc omnia cum vrina virili; & super illius tabulas tenues, de cuius sit intentione probationis huius examen iudicio perconctari. Dehinc verò in fictili concluso vase super craterem ferream extendantur tabulæ: Ita tamen quod vna ex eis alteram non tãgat; vt liberè ignis virtus ad illas percurrat æqualiter: Et sic triduo in igne forti conseruetur in fictili. Cautela tamen adhibeatur, vt igniantur tabellæ, sed nō fundantur. Post tertiam autem diem, tabellas omni impuritate mundas inuenies; si in perfectione illarum extiterit corpus: Si verò non, corruptas omnino, & calcinatione combustas. Quidam tamen ponunt ad inflammationem tabellas absque compositionum cemento; & depurantur similiter, si perfectionis sint corpora: Si verò

verò non, comburuntur omnino, longiori tamen cōbustionis spacio in hoc ultimo egent examine, quod sola ignis inflammatione perficitur quàm quæ cémenti examinatur iudicio. Sed cum Luna quidem Solis naturæ non multa distet differentiâ, pauco administrationis modo in iudicio quiescit: Et neque separatio corporum fit ab inuicē in his duobus examinis generibus; nisi propter diuersitatem compositionis substantiarum eorum. Quoniam ex eo resultat fusionis diuersitas & spissitudo & raritas: quæ quidem separationis sunt causæ: quoniam propter formam illorum compositionem, nō corrumpitur illorum substantia à substantia corporis extranei; cum non fiat illorum per minima mixtio. Et ideo necesse est illam de commixto ad se inuicem separari sine corruptione totali illorum essentia. Quamobrem igitur administratio corporum imperfectorum completa, dignoscitur cum eiusdem fusionis & ignitionis, & solidita-

ris administratione reperta sunt ingenio.

De ignitione.

CAPVT. XXX.

Restat igitur vt capitulum de ignitione tradamus. Dicimus igitur quoniã corpora maximæ perfectionis cū ignitione determinata reperta sunt ignē suscipere ante fusionē illorum. Et ideo dicimus, si alterationem illorum completam adinuenire conamur, necesse est ad fusionem illorum corpora administrata redigere. Et est scilicet, vt prius quàm fundantur perfectionis corpora, ignitionem suscipiant cum inflammatione, & coelestini coloris amœnitate: priusquam perueniat illorum ignitio ad albedinem ignis quã oculus non possit conspiciere quicquam. Patet igitur ignitionem illarum perfectam compleri, ante fusionem cum rubore intenso, & non cum albedine, quam non possit conspiciere oculus. Si enim priusquam igniantur administrata fundantur corpora in complemen-

plemento non sunt: Si verò & igniantur cū labore, & ignis expressione forti, non est illorū administratio vera. Et hoc quidem in mollibus: idem verò in solo Marte contingit colligi. Nō enim non ignibilia de facili ignitionem præparationis modo suscipiunt: neq; non fusibilia fusionem rectam, quā in perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum ignitione flammam amenitate coelestini non protendant coloris, administrata non est illorum completa administratio: Et si minuitur aliquid, id est, ponderis coloris, pulchritudinis ignitionis, & similiū ex præparamēti differētiarū bonitatis inuentū astutiā: non fuit sufficiens artificis indagatio. Reiterato igitur inquirat, donec inueniat cū bonis diuina bonitate collatis.

De fusione.

CAPVT. XXXI.

IN fusionis igitur narratione sufficiētiā tradamus secundum quod examē est corporū omniū ad ignitionem illorum certam. Dicimus igitur: Quo-

niam vnica est perfectionis fusio cum ignitione, sed non cum cuiusque ignitionis genere : sed cum ignitione in qua non albescit omninò corpus : & cum ignitione in qua non sit fuscedo igni adueniens : & in qua non subito post ignitionem, fundatur & lique scat corpus vt fluat. Igitur cum se fuderit corpus ex minima ignis pressione debile, aut sine ignitione, aut cum ignitione fusca ; huius præparationis necesse est corpus imperfectionis esse vnumquodque imperfectorum corporum in artificio diminuto. Et si post fusionem infrigidari omittatur : & omnino subito in nigredinem illius vertatur ignitio : Et ob hoc quidem, prius quàm dure scat, ignitionem perdat; nō est in complemento corpus, cuiuscunque generis illud extiterit. Sed iudicari quidē expedit molliciei hoc corpus existere ex imperfectionis corporum generibus. Et si quidē cum ignis laboriosa expressione fortis ac violēti fiat illius ante fusionem ignitio, & radio

dio fulgoris inestimabilis albescentis
 omnino; iam non perfectionis, sed du-
 ritiei alteratum est corpus. Et ab hoc
 quidem, si post illius fusionem ab igne
 tollatur, & subito induretur, ut nō fluat
 manente illius ignitione, fulgida, iam
 nō lunaris aut solaris perfectionis cor-
 pus existit, cuiuscunq; generis & præ-
 parationis corpus fuerit administra-
 tum. Sed sub Martis differentiarum
 natura ponatur. Patet igitur ex iam di-
 ctis triplicem in fusibilibus ignitionē:
 aut liquefactionem substantiarum il-
 lorum experimento recolligi. Vnam
 scilicet fuscā: alteram verò rubeam
 & claram: albissimam verò tertiam ra-
 dio fulgentem. Prima quidem est mol-
 lium: Secūda verò perfectorum. Ter-
 tia durorum corporum rationis expe-
 rimento probatur. Sed & qui harum
 omnium ignitionum desiderat gradū
 perquirere; omnia fusibilia cōflet cor-
 pora, & ignis consideret sufficientiam
 ad fusionis perfectionem completā:
 & considerando recolligat omnium

signorum fusionis gradus differētiam. Et sic quidem inueniet: aliter verò nō. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis atque determinandis examinationis materiebus. Hæc itaque de fusionē dicta sufficiant.

Quarta pars de examinatione perfectionis corporum: nempe, de expositione super vapores acutorum.

CAPVT XXXII.

Prosequētes igitur sermonis complementum, de corporum expositione super acutorum vapores narremus. Dicimus igitur quoniam perfectionis videmus corpora super acutorum vaporem exposita, acrium videlicet ponticorum & acetosorum similiter omnino, aut nihil florere, aut amenissimum coelestinum florem emitte-
re. Sed Solem purissimum non florere: Lunam verò aut Solem non purum super acutorum vapores exposita, florere comperimus, & coelestinum amenissimum; amenius Solem quàm Lunam.

nam. Et ob hoc igitur naturam imitantes & nos similiter in præparatis colorem cœlestinum creemus corporibus, qui per argenti viui bonitatem perficitur, vt sufficienter à nobis narratum est, in præcedentibus nostri sermonis. Quæcunque igitur præparata corpora super vapores acutorum extiterint, & cœlestinum non creauerint amenitatis colorem, non sunt in præparationis complemento totali. Itaque & est ex corporibus quoddam, quod rubeum fuscum, aut citrinum fuscum viriditati admixtū colorē in examine ponticorum, floret in superficie sua; vt huius generis est Mars. Quoddā verò viride fuscū in superficie floret cœlestino admixtū turbido; & huius est Venus. Quoddā verò albū fuscū; Et huius generis Saturnus cōperitur. Quoddā verò albū clarum; & huius est Iupiter. Quia igitur maximè perfectum corpus minimè floret aut nihil, si quid tardissimo temporis floret spacio: Et Iupiter quidem & minimè & tardissime

simè inter diminuta à perfectionis cō-
 plemento corpora gummositatem il-
 lius floret. Ideo per hoc consideramus
 huius examen magisterij Iouem maxi-
 mè perfectioni approximare in opere
 maioris ordinis. Per hoc igitur examē
 perquiri poterit in quo pertractatum
 temperamento genere consistat cor-
 pus, si rectè horum consideraueris or-
 dinem, quæ narrauimus in hoc capi-
 tulo: Sin autem, tuæ imputa temerita-
 tis insipientiæ.

De extinctione.

CAPUT XXXIII.

IN extinctionis igitur examine nar-
 rationem adducamus totalem. Est
 tamen multiplex illius experientia, in
 qua cognoscitur vtrum in perfectione
 magisterium consistat. Primum igitur
 si ignitum corpus in liquore extingua-
 tur, & lunare quidem album non fiat,
 & solare citrinū fulgidum: sed in alie-
 num mutetur colorem, non est in cō-
 plemēto alteratio magisterij, vt si qui-
 dem in reiteratione suæ ignitionis &
 extin-

extinctionis in aquis salium aut alu-
 minum cuiuscumque generis admini-
 stratione creatis scorium nigredini af-
 fine in sui superficiè protenditur, aut
 extinctione illius in sulphuribus, & ab-
 stinctione ignitionis reiteratione mul-
 ta evanuerit: aut nigredine foeda se in-
 fecerit, aut omnino per mallei com-
 pulsionem se confregerit; fallax est o-
 peris artificium. Aut si ex salis ammo-
 niaci, & viridis æris, & puerilis vrinæ
 mixtionis cementatione, aut in natura
 consimilium & ad ignitionem positū,
 & post ignitionem extinctionem sul-
 phuris, ad extensionem similiter & lu-
 nare quidem vel solare ex toto colo-
 rem amiserit proprium; aut scorium
 creauerit, in corruptione constat cor-
 pus adhuc permanere sophistica. Vnā
 tamen generaliter tibi tradimus regu-
 lam certam: quoniam tam quidem in-
 dictis, quàm a nobis dicendis exami-
 nibus, si quid ex perfectionis differen-
 tiis alteratum commutauerit corpus,
 ponderis videlicet aut coloris, non re-
 cte.

etè, sed fantastice indagavit artifex opus: quod non peculiosum, sed perditionis est potius.

De adurentis sulphuris mixtione.

CAPVT XXXIV.

EX sulphuris igitur mixtione vtrum in perfectione consistat magisteriū approbatur similiter. Quoniam experientiā nostra inuenimus sulphur corporibus commixtū: Quædam magis, quædam verò minus comburere; & quædam à combustione redire, quædam vero non, nostro reperimus artificio. Et ex hoc itaq; differētia notari potest inter ipsa à perfectione diminuta corpora præparata in cōplemento sophistico. Igitur cum inter cætera corpora cuiusq; inuenimus generis Solem minimè per sulphur comburi. Ab hinc verò & postea Iupiter: deinde verò Luna, post hoc Saturnus: & facilius quidē his omnibus Venus: faciliè Mars per sulphuris oleaginem cōburitur. Ideo per hoc notatur quod magis, quod minus naturæ perfecti approximat. Et
ex di-

ex diuersitate colorū post corporum
combustionem perquiri potest, in quo
alteratum genere ex suę naturę radice
corpus consistat. Quoniam Sol quidē
citrinum intensum, aut rubeum clarū:
Luna verò nigrum cœlestino admix-
tum: Iupiter verò nigrum modica ru-
bedinis tinctura admixtum: Saturnus
verò nigrum fuscum multo rubori &
liuiditati admixtum: Venus verò ni-
grum liuiditati admixtum multa præ-
existente combustionē nitidissimē, &
amœnum violaceum protendit ex sul-
phuris commixtione colorem. Mars
verò in omni combustionis genere ni-
gerrimum fuscum creat colorem. Ex
reductione autem à sulphuris combu-
stione notatur & similiter diuersitas in
corporibus. Quædam enim redeunt;
quædā verò ignis expressione à redu-
ctione cum sulphure recedunt; aut to-
taliter, aut eorū quantitas maior. Quæ-
dam vero in suę naturę corpora, quæ-
dā verò in aliud quàm suę naturę re-
deunt à cōbustione ad corpus. Redeūt
ad

ad proprij naturam corporis, à sulphuris combustione corpora Sol & Luna: Recedunt autem Iupiter & Saturnus. Iupiter autem aut totaliter, aut secundum sui maiorem partē. Saturnus verò non ex toto recedit: sed quandoque maior, quandoque verò minor illius deletur pars. Horum autem contingit diuersitatem existere propter naturā & corporum administrationis eorum in opere præparationis differentiam. Quoniam scilicet ex subita ignis expressione de reductione Iouem deleri contingit. Ex successiua verò & paulatina & Saturnum & Iouem saluari. Eorum tamen reductio in alieni corporis potius quàm proprij naturam vergit. In clarum quidem videlicet antimonium Iouis: in fuscū verò Saturni conuertere reductionem repertum experientiā nostra extitit. Venerem verò minui in ignis reductionis impressione: Martem verò magis contingit. Sed Veneris quidem est reductio ponderosa & citrina fulca, & mollis nigredinē participans

ticipans cum sui augmento ponderis corporis. Ex his igitur perquiri poterit omnium alteratorum natura corporū.

De calcinatione & reductione.

CAPVT XXXV.

DE Calcinationis igitur & reductionis reiterationis examine dehinc perquirendum. Innuimus igitur quoniā perfectionis reperta sunt corpora in calcinationis & reductionis reiteratione, ex bonitatis differentiis nihil perdere coloris, ponderis, aut quantitatis; de qua curandum sit nimium: aut fulgoris perdere quantumcunque reiteretur ad illa operationis illarū multiplicitas. Et ideo si per reiterationem modorum calcinationis & reductionis à calce, ex omni metallorum alteratorum genere bonitatis differentiis perdant aliquid æstimādum, putātes sophisticè perquisitionem artificem indagasse. Quamobrem igitur ad illas exerciteris, ut eas cognoscas.

T

IAm igitur vobis patuit veridicè maximè argenti viui quantitatem continētis perfectionis existere corpora: Et ideo maximè argentum viuum amari magis. Quamobrem autumandū, corpora magis perfectioni appropinquare, quæ magis amicabiliter argentum viuum combibunt. Et huius est signum argenti viui facilis suscepcio à solari aut lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis causam, alteratum si quidem corpus de facili in sui substantiam argentum viuum non suscipiat; à perfectionis maximè complemento distare necesse est.

De complemento totius operis.

QVia pertractauimus igitur huius magisterij causarum sufficientiæ experientias notas, secundum nostri propositi sermonis exigentiā; Restat nos ad complementū totius operis diuini peruenire in capitulo vno: & in summam

nam contrahere sermonis abbreviati
in capitulis dispersum magisterium.
Dicimus igitur: quoniam totius ope-
ris intentionis summa non est, nisi ut
sumatur lapis, in capitulis notus. Dein-
de verò cū operis instantia assiduerur
super illud opus sublimationis primū
gradus. Et per hoc mundatur à corrū-
pente impuritate: & est scilicet subli-
mationis perfectio, ut cum ea subtilie-
tur lapis, donec in ultimam subtilitatis
puritatem deueniat, & ultimò vola-
tilis fiat. Ab hinc verò cum fixationis
modis figatur; donec in ignis asperi-
tate quiescat. Et hic secundus præpa-
rationis gradus meta assistit. Sed &
tertio similiter lapis administratur
gradu; qui in ultimo constat præ-
parationis complemento; scilicet, ut
iam fixum lapidem cum modis subli-
mationis volatilem facias, & volati-
lem fixum, & fixum solutum; & solu-
tum iterato volatile, & iterato volatile
fixum; quousq; fluat & alteret in com-
plemento solifico & lunifico certo;

Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicina, resultat multiplicationis, bonitatis, alterationis diuersitas: vt ex medicinis quædam sui septuplum: quædam verò decuplum: quædã verò centuplum, quædam verò millesimum, & quædam in infinitum solificũ & verum perfectionis lunificum transmutet corpus. Ab hinc igitur & vltimò tentetur, vtrum in perfectione consistat magisterium.

CAPVT. XXXVIII.

Sed ne nos quidem mordeamur ab inuidis, dicimus: quoniam non tradidimus scientiam nostram sermonis continuatione, sed eam sparsimus in diuersis capitulis. Et hoc ideo; quoniã tam probus quàm improbus si continuè fuisset tradita, vsurpasset eã indifferenter. Et eam similiter occultauimus, vbi magis apertè locuti fuimus: non tamẽ sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie artificem alloquentes. Et sermonis modo eã scripsimus, quẽadmodum ex solius Dei altissimi & benedi-

nedicti, sublimis & gloriosi concessione, nostræ qui illam scripsimus menti recolligi accidit, qui cui vult largitur & subtrahit. Non desperet igitur doctrinæ filius: quoniam si illam quæret, eam inueniet non doctrinæ, sed proprii motus indagatione naturæ. Quoniam qui suæ industriæ bonitatē quæret scientiam, inueniet: Qui verò per librorū inspectionem quæsiuerit, tardissimè ad hanc perueniet artem præciosissimam. Nā nobis solis artem per nos solos inuestigatam edidimus, & non aliis: verissimam tamen & omnino certam. Prudentibus autem etiam artem hanc, & per ingenia à nobis tradita, viam inuestigationis eiusdem exposuimus. Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat se bonæ mentis artifex: & Dei donum altissimi se inuenisse lætabitur. Ad cuius perquisitionē hæc dicta sufficiant.

Finis.

T 3

GEBRI ARABIS

PHILOSOPHI ET ALCHIMI

*missa acutissimi liber investigationis
Magisterij.*

Inuestigationem huius nobilis scientiæ ex continua & frequenti operis sedulitate : & hinc operis studio nimio ; nec non cogitationibus profundissimis, & variis annexis emissam vobis tradidimus, vt melius & aptius à vobis intelligantur, & vt intellecta & certa, & cætera & circa eadem ingeniata & perscrutata facilius & promptius ad effectum exercitando perducantur. Et quid aliud est artis perfectionem inuestigare quàm inuestigare per rationem, attentare, & probare subtilitates & ingenia horû, donec operando & perscrutando & experiendo ad integrum peruenerint complementum? In hoc enim libro nostro, quæcunque prænarrata inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus, ad artē dico pertinen-

tinentia. Non putet tamen quis, quod
 hanc posuimus inuestigationem ante
 librum nostrū; qui summa perfectio-
 nis magisterij est intitulatus. In quo ve-
 rò quæ vidimus & tetigimus, comple-
 tē secundum scientiæ nostræ ordinem
 terminauimus: scilicet per experien-
 tiam & cognitionem certam; quam
 perscrutatione nostra de naturalium
 & mineralium effectibus & transmu-
 tationibus diuersis in opere apparen-
 tibus notauimus & ingeniati sumus.
 Summam nostram prius compositam
 cum hac inuestigatione commentum
 quasi super ipsam declarandam pro-
 posuimus. Ergo de iure hæc illum præ-
 cedit: cum per hunc librum inuestiga-
 tionum est scientia, quærens de cogni-
 tione rei perficientis. Cum igitur hæc
 sciētia de imperfectis corporibus tra-
 ctet mineralium, in quantum ea perfi-
 cere donet. In primo ergo circa hæc
 duo consideramus, imperfectionē sci-
 licet & perfectionem. Circa hæc duo
 nostram fundamus intentionē. De re.

bus autem perficientibus & corruptentibus, secundum quod per nostram experientiam inuestigauimus, hunc librum composuimus. Quia opposita iuxta se posita magis elucescunt. Res autem quæ perficit in mineralibus est substantia argenti viui & sulphuris, proportionaliter permixta, & per longam & temperatam decoctionem in visceribus terræ mundæ inspissata, & fixa: cum conseruatione suæ humiditatis radicalis non corruptentis, & ad substantiam solidam cum ignitione debita fusibilem, & sub malleo extendibilem producta. Per diffinitionem verò huiusmodi rei perficiuntur naturæ huius perficientis, leuius peruenire possumus ad cognitionem rei corruptentis. Et est illa quæ à contrario sensu habet intelligi: videlicet substantia impura argenti viui & sulphuris sine proportionem debita commixta, vel minus vel nimis decocta in visceribus terræ, fortè immundæ; nec rectè inspissata nec fixa: humiditates habens combustibiles

les & corrumpentes & raræ substantiæ
& porosæ. Vel habens fusionem sine
ignitione debita vel nulla, nec patiens
malleum similiter. Primam autem dif-
finitionē inuenies in his duobus cor-
poribus: Videlicet in Sole & Luna, se-
cundum cuiuslibet perfectionem. Se-
cundam verò in his quatuor: scilicet in
Stanno, Plumbo, Ferro & Cupro, se-
cundum cuiuslibet imperfectionem.
Et quia hæc corpora imperfecta ad sa-
nitatem & perfectionem non sunt re-
ducibilia, nisi contrarium in eis opere-
tur: id est, quod manifestum occulte-
tur, & occultum manifestetur. Quæ o-
peratio, & contrariatio per præpara-
tionem completur. Ergo præparatio
rei est adhibenda. Est ergo præparare,
superflua demere, & absentia supple-
re, & sic veram in eis immittere perfe-
ctionem. Hac autem præparatione nō
indigent corpora perfecta. Sed indi-
gent præparatione tali, quod eorum
partes magis subtilientur, & à corpo-
ralitate sua ad spiritualitatem reducā-
t.

T 5

tur fixam. Cuius intentio est ex eis facere corpus spirituale fixum. Hoc est multò magis attenuare, & subtiliare quàm erant priùs. De horum omnium præparationibus secundùm nostram inuestigationem in loco suo tractabimus sufficienter in hoc libro. Quæ postquam præparata fuerint sufficienter, erunt apta ut inde elixir album vel rubeum fiat magisterium. Inuenimus enim modernos nobis vnicũ tantum ascribere lapidẽ ad album & rubeum completũ; quod concedimus verum esse. Nam ex quacunque re elixir conficiatur album vel rubeũ, nihil tamen ibi est quàm argentum viuum & sulphur: quorum vnum sine altero nihil agit, nec esse potest. Et ideo vnus lapis à philosophis nuncupatur: quamuis à multis extrahatur corporibus siue rebus. Extrahere enim ipsum à re in qua non est, hoc stultũ esset cogitare & vanum, ut quidam fatui faciunt: Quod nunquam erat intentio philosophorum; quamuis multa dicant & hoc

per

per similitudinem. Et quia omnia corpora metallica ex argento viuo & sulphure composita sunt, puris vel impuris per accidens, non in primo eis innatum. Ergo etiam per præparationem conuenientem tolli est possibile. Nam expoliatio accidentium non est impossibilis. Est ergo præparatio, superflua demere & defectum supplere in corporibus imperfectis; quæ fieri non potest sine adiuuamine perfectionis vel operationis, & rerum purificantium. Diuersificatur enim præparatio secundum diuersitatem rerum indigentium. Experimenta enim hos dedit nobis agendi modos; scilicet calcinationem, sublimationem, descensionem, solutionem, distillationem, coagulationem, fixationem & cerationem. De quibus singulis narrationem fecimus in summa perfectionis magisterij sufficienter. Ista enim sunt opera ad præparationem iuuantia. Res autem præparationes iuuantes sunt omnia genera saliũ, aluminũ,

num, atramentorum, & etiam vitrum, borax, & quę huius naturę sunt, & acetum acerrimum, & ignis. Et quia cum istis nos proponimus corpora imperfecta præparare, id est, mundare, si tunc aliqua immundicia in his extiterit secundum nostram experientiam, in qua certi fuimus, prædicta primò debent mundari.

Mundatio salis communis.

Mundatur enim sal commune per hunc modum. Primò comburatur, combustum in aqua communi calida solvatur: dissolutum per filtrum distilletur, & distillatum per lentum ignem in parapside vitreata congeletur: congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri; & serua, sic sufficienter mundum.

Mundatio salis Alkali.

Sal Alkali sic mundatur vt de sale communi dictum, Est sanguinis vitri. Primò teratur; iterum tritum dissolvatur in aqua communi calida; postea distilletur per filtrum; coaguletur & calcine-

cinetur in igne lento.

Mundatio salis Gemmae.

Vt mundetur, fiat de illo per omnia
vt de sale communi.

Mundatio salis Armoniaci.

Primò teratur cum proportionē æ-
quali salis communis mundati: Postea
sublimetur in alto aludel; donec fue-
rit extractum purum totaliter. Postea
soluatur super porritem sub diuo, si de
eo vis aquā facere, vel seruetur ipsum
sublimatum & purum.

Mundatio aliorum salium.

Diuerſa enim adhuc inueniuntur
salium genera; quæ præparantur per
modum iam dictum, & mundantur.

Mundatio aluminis Glaciei.

Multa possunt de ipso præparari si-
ne ipsius mundatione. Aliqui tamen
in hunc modum mundant: Ponatur in
alembico & extrahatur inde tota hu-
miditas, quæ multum in arte ista valet.
Feces in fundo vasis remanentes, vel
dissoluantur supra lapidem, vel in aqua
inde extracta, vel reseruentur.

Man-

Mandatio aluminis lameni.

Alumen lameni quemadmodum glaciale præparatur: excepto quod in hac arte maioris est virtutis.

Mundatio aliorum aluminum.

Plura adhuc inueniuntur alumina, quæ vt iam dicta, præparantur & mundantur.

Mundatio atramentorum & primò de nigro.

Atramentum nigrum sic mundatur. Primò soluatur cū aceto mundato: Postea distilletur per filtrū, & coaguletur: Et iterum soluatur cum eodem quod ab eo distillatum est: Et tūc per alembicum distillantur feces de hac distillatione: Calcinentur & postea terantur, & iterum in sua aqua dissoluantur & coagulentur. Vel ipsa aqua ad velle artificis reseruetur.

Mundatio Cuperosa.

Cuperosa siue vitriolum mundatur vt atramentum nigrum. Habet tamen atramentum nigrum maiorem atramento viridi terreitatem.

Mundatio

Mundatio aliorum atramentorum.

Diuerſa adhuc inueniuntur atramēta; quæ vt prædicta mundantur.

De Vitro & Boracibus.

Vitrum & Boracia, ſi debito modo fuerint tractata, non indigent præparatione.

Mundatio aceti acerrimi.

Aceta autem cuiuſcunque generis ſint ſeu acerba ſubtiliantur, & depurantur: & illorum virtus, ſiue effectus per diſtillationem melioratur. De horum mundatione & depuratione ſufficiēter tractauimus: cū quibus corpora imperfecta præparari poſſunt, & meliorari, & ſubtiliari, igne ſemper debito mediante. Præparantur autem corpora imperfecta, & depurātur per iſtorum adiutoriū & ignis, per hūc modū. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates ſuperfluas, & ſulphureitatem aduſtibilem, nigredinem in ipſis generantem ipſa corrumpentē. Et habent terreſtreitatem immundam ſetuleam & cōbuſtibile, & nimis groſſam,
ingreſ-

ingressionem impediētem & fusio-
nem. Ista & talia sunt superflua in cor-
poribus istis prædictis; quæ in ipsis no-
stra experientiâ & inuestigatione certa
& ingeniosa sunt inuenta. Et quia hæc
superflua accidentaliter his superue-
niunt, & non radicaliter: & expoliatio
accidentalium possibilis est. Et oportet
cum igne artificiali & his prædictis
mundatis superflua demere, & accidē-
talia remouere, relicta substantia ar-
gēti viui & sulphuris radicalis perma-
nente. Et hæc est integra præparatio
imperfectorum & depuratio perfecta.
Melioratio, depuratio, & sublimatio,
& subtiliatio horum vel huius substan-
tiæ remanentis. Et hæc fit multis mo-
dis, secū dum quod indiget elixir præ-
paratione. Ergo & depurationis in ge-
nerali modus hic est. Primò delenda
est cum igne proportionali tota humi-
ditas superflua & corrumpens substā-
tialia: etiamque superfluitas subtilis &
comburens: & hoc calcinando. Dein-
de totalis substantia remanens corpo-
rum

rum in illorum calce scilicet superflua humiditas sulphuris comburentis & nigredinis corrodenda est & delenda, cum his, mundatis prædictis corrosiuis acutis vel acerbis; donec totaliter fuerint alba siue rubea, secundum corporis materiam colorata, munda, pura, ab omni superfluitate seu corruptione prænarrata: Et hæc cum his corrosiuis mundatis temptando, terendo, & imbibendo, & lauando. Postea verò delenda seu deponenda est totaliter terestritas immunda, foetulens, combustibilis & grossa; cum rebus prædictis mundatis vel puris fusionem metallicam non habentibus cum calce, prædicto modo depurato: commixtis & benè tritis sine fusionem seu calcis reductione, retinebunt secum terestritatem grossam & immundam prædictā, remanente corpore puro ex omni superfluitate corrumpente mundato: Et hoc per botum barbatum descendendo. Meliorationis vel subtiliationis horum substantiæ puræ in generali, mo-

dus hic est. Primò hæc corpora purga-
 ta, & vt dictum est reducta, tunc iterum
 calcinantur cum igne & cum adiuto-
 riis mundatiuis prædictis. Deinde
 cum his quæ sunt solutiua soluantur.
 Hæc enim aqua lapis noster est, & ar-
 gentum viuum de argento viuo, & sul-
 phur de sulphure, & corpus spirituale
 factum & subtiliatum, siue attenua-
 tum: quæ meliorari potest confortan-
 do ipsas virtutes elementares cum al-
 liis præparatis, quæ sunt ex progenie
 sui generis. Et augmentando colorem,
 fixationem, pondus, puritatem, fusio-
 nem & alia omnia quæ pertinent ad
 elixir perfectum. Et iste est modus per
 nos solos inuestigatus, præparationis,
 depurationis, subtiliationis, & melio-
 rationis corporum mineralium in ge-
 nerali. Nunc transeamus ad specialem
 seu particularem cuiuslibet corporis
 imperfecti præparationem, cum om-
 nibus suis causis: etiamq; perfecti
 corporis mineralis, & pri-
 mò de Ioue,

Præ-

Preparatio Iouis in speciali.

Preparatur Iupiter multipliciter, melius tamen per hunc modum. Ponatur in furno calcinationis in vase ad hoc apto, & fiat ignis subtus vsque ad ipsius corporis fusionem. Mouendo tunc ipsum corpus liquefactum spatula ferrea perforata & scoriam quam super ipsum causauerit extrahendo, & mouendo in ignis calore æquè perdurante, donec in superficie bona quantitas ipsius pulueris congregata. Deponatur tunc illa, & iterum moueatur, quousque alternata vice per frequentem illius motionem, seu scorix abstractionem bonam quantitatem congregauerit vt prius; quod iterum inde deponatur: Et sic vice post vicē, donec totum corpus in puluerē subtilissimū reducatur. Cribretur ergo puluis ille, & reponatur ad furnum, reddēdo sibi ignem bonum; fusionem tamen nō superantem, & multotiens mouendo; Stet ergo in igne suæ calcinationis sic per diem naturalē, vel donec circiter

tota humiditas accidentalis & superfluitas fuerit deleta, cum sulphure combustibili corrumpente. Nam ignis omnem fugitiuam substantiam & inflammabilem eleuat & consumit. Postea extrahatur calx alba mundata de prædictis; scilicet cum sale communi mündato & alumine, & cū aceto purificato & acerbo multum: Et ponatur ad solem vel ad aërem: & iterum teratur & lauetur, & desiccetur: & hoc alternatim vice per vires iteretur, donec per acuitatem salium, aluminum, atq; acetii, tota eius humiditas atque nigredo & immundicia fuerint consumpta & corrosa. Tunc apponatur de vitro trito cum his prædictis. Cumque totum impastatum fuerit, descendat per botum barbatum cum igne sufficienti. Descendet enim corpus purū & mundum, remanente cum vitro & salibus & aluminibus tota substantia terrea foetulenta. In illo enim corpore mūdo descenso & reducto, est æqualis & perfecta proportio argenti viui mundi & ful-

sulphuris albi non vrentis. Nam ignis
 & corrosiua diuidunt totam humidi-
 tatem, & substātiā fugitiuā inflam-
 mabilem & corrumpentem, atque ni-
 gredinem. Per descensionem siue per
 pastillum salium & aluminum, & vitrū
 diuisa est tota substantia terrea foetu-
 lenta cum sua proportione; substantia
 pura & temperata remanente. Postea
 verò calcinetur iterum, hoc corpus re-
 ductum sublimato purum cum solo
 sale armoniaco & mundato. Cum au-
 tem benè & minutissimè fuerit calci-
 natum cum sale armoniaco, subtiliatū
 & mundatum; donec fuerit in pōdere
 æquali, vel circiter : tunc illud totum
 per optimè, & benè diu teratur super
 porfidum, & ponatur sub dīno in loco
 frigido & humido, vel in vesicis vitreis
 in furno solutionis; vel in ventre equi-
 no; donec totum fuerit dissolutum, au-
 gendo salem, si necesse fuerit. Istam a-
 quam reserua cum omni diligentia. Et
 quidem hanc aquam honorare debe-
 mus : ipsa enim est quam quærimus ad

album. Et hæc de præparatione Iouis dicta nunc sufficiant.

De præparatione Saturni.

PRæparatio Saturni sic est: Ponatur similiter in furno calcinationis, mouendo vt Ioué; donec conuertatur in puluerem tenuissimū: cribretur, & ponatur ad furnum. Stet ibi in igne suæ calcinationis per modum prædictum, donec tota fugitiua substantia & inflammabilis fuerit deleta. Postea extrahatur calx rubea & munda: quæ imbibatur & teratur frequentissimè & minutissimè cum sale cōmuni mundato, & atramento, & cum aceto purificato & multum acerbo. Ista verò ad rubeum vtaris, sicut ad album fecisti cum sale communi & alumine lameni: & cum aceto multotiès imbibendo vt de Ioue factum est. Desiccetur & imbibatur, & teratur, donec per beneficium dictorum omnis dicta immunditia fuerit deleta. Tunc apponatur de vitro cum his prædictis: & descēdat per botum barbatum corpus purum descēdendo reducendum.

ductum. Iterum calcinetur cum sale armoniaco puro, vt de Ioue factum est. Teratur lapissime, & dissoluatur per modum prædictum. Ipsa enim est aqua de argento viuo & sulphure proportionabiliter facta: qua vtimur in rubei elixir compositione. Et hæc de Saturni præparatione dicta sufficiant.

De præparatione Veneris.

Preparatur Venus optimè per hunc modum. Ponatur Veneris stratum super stratum de sale cōmuni optimè mūdato in crucibulo; & desuper ipsius laminam, & desuper salis stratum, & desuper lamina: & sic vicissim, donec vas fuerit completum: & cooperiatur & luteetur, & collocetur in furno calcinationis per diem naturalem. Tunc deponatur & abradatur quod calcinatum fuerit: & reponantur laminæ cum sale nouo: & sic alternata vice calcinentur, donec omnes laminæ fuerint cōsumptæ seu corrosæ per beneficium salis & ignis: quia sal cor-

rodit superfluam humiditatem & sulphureitatem combustibilem: & quia ignis eleuat substantiam fugitiuam & inflammabilem cum proportionē debita. Teratur tunc puluis iste minutissimè, & lauetur cum aceto, donec nigredine careat. Aquam exinde emanantem tunc altera vice de sale nouo mundato; & aceto imbibatur & teratur. Iterato & mundato, & post contritionem ad furnū calcinationis in vase apto imponatur, stetq; ibi per duos dies naturales. Deinde extrahatur & teratur, & pastetur benè & subtiliter: & abluatur benè cum aqua tam diu; donec ab omni imundicia fuerit mundatum & purgatum: Tunc deficcetur ad solem benè: & tunc apponatur medietas eius de sale armoniaco & optimè terantur, donec puluis substantia impalpabilis fuerit. Tunc super ignem sublimando & sublimationes reiterando, donec sal armoniacum cum calce remaneat in fundo cucurbitæ: Et post deponatur sub diuo, aut in furnum solutio-
 lutio-

sutionis, vel in resolutionis fimo; donec quidquid est solubile fuerit solutum, renouâdo sal armoniacum si fuerit necesse, donec aqua totû fiet. Hanc aquam honora, quam aquam sulphuris fixi nominamus: cum qua tingitur elixir vsque in infinitum. Et hæc sufficiant de Veneris præparatione.

De præparatione Martis.

Mars etiam per hunc modum melius præparatur. Calcinetur, quemadmodum Venus cum sale comuni mûdato: Calcinatus cum aceto puro lauetur: Lotus ad solē desiccetur: & desiccatus iterum cum nouo sale & aceto teratur & imbibatur, & ad eundem furnum reponatur per duos dies, vt de Venere factum est. Solutum honora, quia est aqua sulphuris fixi mirabiliter colorem elixir augmentando. Et hæc de imperfectorum corporum præparatione dicta sufficiant.

De perfectorum corporum subtiliatione.

& primò de Sole in speciali modo.

Perfecta verò corpora non indigent

298 DE INVESTIGATIONE

præparatione quantum ad perfectionem, cum perfecta sint: Sed ut magis subtilientur & attenuentur. Ideo talis eis præparatio est adhibenda. Accipiat Sol in laminas tenues productus, & ponatur cum sale comuni optimè præparato ac mundato solerter in vase calcinationis & collocetur in furno calcinando benè per tres dies, vel donec totum fuerit subtiliter calcinatum. Deinde extrahatur, & multum benè teratur, & cum aceto lauetur, & desiccetur ad solem. Postea teratur benè cum medietate sui salis armoniaci mundati, & ponatur ad soluendum: donec totum fuerit per beneficium salis communis & armoniaci in aquam caram dissolutum. Hoc est fermentum elixirij preciosum rubei, & corpus spirituale.

De subtiliatione Luna in speciali modo.

Subtiliatur autem argentum & tenuatur & in corpus spirituale reduciatur per modum iam dictum. Ergo per omnia & singula fac in ipsius subtiliatione.

tionem, sicut de Sole fecisti. Et aqua Lunæ dissolutæ est fermentum ad elixir album spirituale factum.

Iam imperfectorum corporum preparationem & perfectorum sublimationem sufficienter determinauimus; ut ex his quilibet discretus suum possit adimplere intentum. Attendat ergo unusquisque proprietates & modos actionis seu compositionis elixir maioris. Nos enim quærimus substantiam vnâ facere: tamen ex pluribus aggregatam, addunatam & fixam, quam super ignem positam ignis nō exprimat: & liquatis permisceatur, & liquefiat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili: Et permisceatur cum eo quod est in ea de substantia permiscibili: Et consolidetur cum eo quod est in ea de substantia consolidatiua. Et figatur cum eo quod est in ea de substantia fixatiua: & non comburatur ab his quæ nō adurunt aurum & argentum; & afferat cōsolidationes & pōdus cū ignitione debita & perfecta.

Non

Non tamen eatenus breue tempus intelligas; vt paucis diebus vel horis possit prima vice construi. Sed quia respectu aliorum veridicorum modernorū, respectu etiam naturæ operationis veritas hoc modo citiùs terminatur. Unde dicunt philosophi : Medicina est, cuius longum tempus spaciū anticipauit. Quare vobis dico quod sustineatis patienter, ne fortè moram abbrevietis; quia festinantia quædam ex parte diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat : quia impedit eum festinantia credulitas. Omnis actio naturalis suū habet motum & tempus determinatum, in quo maiori vel minori spacio terminatur. Ad hæc tria necessaria sunt, patientia, mora, instrumentorum aptatio. De quibus & de quorū agendi modo sufficiēter in summa nostri magisterij perfecti artificem allocuti sumus in capitulis diuersis: in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficiēter inuestigatus; in quibus manifesta

nifesta probatione & aperta concludimus : Lapidem nostrum nihil aliud esse quàm spiritum foetentem & aquã viuam, quam & siccam aquam nominauimus : & per naturalem decoctionem, & per veram proportionem mundantis & vnientis vnione talis quod sibi nihil abesse nec adesse potest: Quibus addi debet tertium ad opus abbreviandum, hoc est corpus perfectum attenuatum. Ex præmissis igitur patent res, in quibus veritas est propinqua, & perficiens ipsum corpus. Inuestigatione verò nostra, qua certi sumus, & per experientiam certam manifestè cōsideramus omnia vera quę iam per nos vobis solis scripta sunt : secundum quod vidimus per mentis nostrę rationem in voluminibus istis. Ea verò quę per experientiam digitis extraximus, & vidimus oculis, & manibus tetigimus, scripsimus, in summa nostra perfectionis magisterij. Sapiens ergo artifex in nostris studeat voluminibus, colligendo nostram veram dispersam intentionem.

nem;

nem; quam in diuersis locis proposuimus ne malignis seu ignaris publice-
tur: Et collectam probet donec ad cognitionē studendo & experiendo cum laboris ingeniosi instantia peruenierit totalem. Exerceat ergo se artifex & inueniet eam. Cuius iam modum inuestigationis comotis amore visceribus ex quo & nos per nostram considerationem veritatis cognitionem, extraximus certā. Consideramus enim hāc scientiam de corporibus perfectis & imperfectis tractare. Cognitionem etiam plenariam dat perficiendi, & corruptionis materiæ & formæ. Consideramus inuestigationem nostram, materiam perfectorum cum forma & radice suę commixtionis, vsque ad complementum, purā esse sine corruptione superueniente aliqua. Considerauimus etiam à contrario sensu imperfectorum substantiam & perfectorum, vnā esse vbiq; ; scilicet argentū viuū & sulphur: quæ ante commixtionē inuenimus corruptionē imperfectorū,
acci-

accidentaliter superuenisse : quæ materie nouâ & corruptam tradidit formam. Nā cum corpora imperfecta per nostram experientiam, & per ingeniū nostrum vidimus præparata & munda-
ta ab omni superflua corruptione seu immundicia fugitiua seu terrestri deli-
berata : Inuenimus ipsa maioris clari-
tatis & fulgoris seu puritatis quā ipsa corpora naturaliter perfecta. Per qua-
lem considerationem peruenimus ad
finem huius scientiæ perfectum & cō-
pletum; quam perfectè & plenariè scri-
psimus in voluminibus nostris. Stu-
deas ergo in illis, & inuenies totam
nostram scientiam, quàm ex li-
bris antiquorum abbre-
uiauimus.

FINIS.

nem; quam in diuersis locis proposuimus ne malignis seu ignaris publice: Et collectam probet donec ad cognitionē studendo & experiendo cum laboris ingeniosi instantia peruenerit totalem. Exerceat ergo se artifex & inueniet eam. Cuius iam modum inuestigationis comotis amore visceribus ex quo & nos per nostram considerationem veritatis cognitionem, extraximus certā. Consideramus enim hāc scientiam de corporibus perfectis & imperfectis tractare. Cognitionem etiam plenariam dat perficiendi, & corruptionis materiæ & formæ. Consideramus inuestigationem nostram, materiam perfectorum cum forma & radice suę commixtionis, vsque ad complementum, purā esse sine corruptione superueniente aliqua. Considerauimus etiam à contrario sensu imperfectorum substantiam & perfectorum, vnā esse vbiq; ; scilicet argentū viuū & sulphur: quæ ante commixtionē inuenimus corruptionē imperfectorū,
 acci-

accidentaliter superuenisse : quæ materie nouâ & corruptam tradidit formam. Nā cum corpora imperfecta per nostram experientiam, & per ingeniū nostrum vidimus præparata & munda-
ta ab omni superflua corruptione seu immundicia fugitiua seu terrestri deli-
berata : Inuenimus ipsa maioris clari-
tatis & fulgoris seu puritatis quā ipsa corpora naturaliter perfecta. Per qua-
lem considerationem peruenimus ad
finem huius scientiæ perfectum & cō-
pletum; quam perfectè & plenariè scri-
psimus in voluminibus nostris. Stu-
deas ergo in illis, & inuenies totam
nostram scientiam, quā ex li-
bris antiquorum abbre-
uiauimus.

F I N I S.